ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1301
5 динара
3.12.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

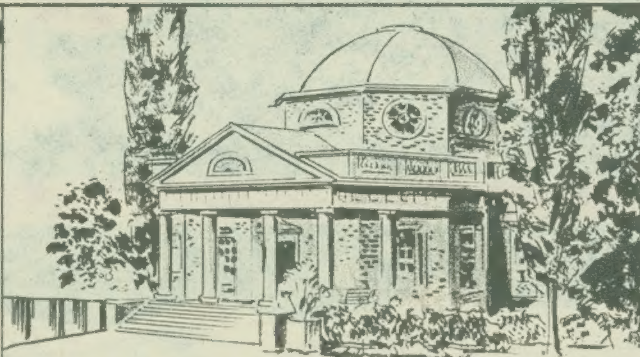
КОМПЛЕТАН СТРИП
ГУСАРКА

Ripley **Веровали или не!**

БЕНЏАМИН ХЕРИСОН
(1833–1901)

23. ПРЕДСЕДНИК СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА, ТОЛИКО СЕ БОЈАО СТРУЈЕ – КОЈА ЈЕ У БЕЛУ КУЋУ УВЕДЕНА 1891 – ДА НИЈЕДНОМ ЧЛАНУ ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ НИЈЕ БИЛО ДОЗВОЉЕНО ДА ДОДИРНЕ ПРЕКИДАЧ. **САМ ХАРИСОН ЧЕСТО ЈЕ ОДЛАЗИО НА ПОЧИНАК А ДА СВЕ СИЈАЛИЦЕ У ЊЕГОВИМ ОДАЈАМА ОСТАНУ УПАЉЕНЕ.**

МОНТИЧЕЛО

ДОМ ТОМАСА ЏЕФЕРСОНА, 3. ПРЕДСЕДНИКА СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА, ЗИДАН ЈЕ У ШАРЛОТЕНСВИЛУ, У ВИРЏИНИЈИ, ПО ЊЕГОВИМ НАЦРТИМА, СА СОБОМ ЗА БИЛИЈАР У КУПОЛИ ЗГРАДЕ – АЛИ ПРЕ НО ШТО ЈЕ КУЋА ЗАВРШЕНА, **У ВИРЏИНИЈИ ЈЕ ИГРАЊЕ БИЛИЈАРА ЗАКОНОМ ЗАБРАЊЕНО.**

ФРАНЦУСКИ ГЕНЕРАЛ
АЛФОНС ТРЕЗЕЛ

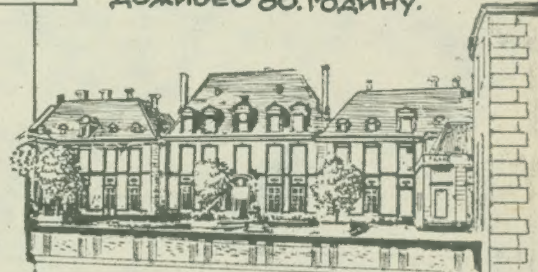
УЧЕСТВОВАО ЈЕ У **22** РАТНА ПОХОДА, БОРИО СЕ У **309** БИТАКА И У СВАКОЈ ОД ЊИХ БИО ЈЕ РАЊЕН – **А ИПАК ЈЕ ДОЖИВЕО 80. ГОДИНУ.**

НЕКАД ЈЕ НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ КАО **СРЕДСТВО ПЛАЋАЊА КОРИШЋЕН ЧАЈ ПРЕСОВАН У ОБЛИКУ ЦИГЛИ.**

НАЈСТАРИЈА ПИСАНА ПОЛИТИЧКА ИСТОРИЈА

НА ОВОМ ГЛИНЕНОМ СУДУ ОПИСАНИ СУ СУМЕРСКИМ ЈЕЗИКОМ ОСВАЈАЧКИ ПОКУШАЈИ ГРАДА УМЕ. **СУД ПОТИЧЕ ИЗ СТАРОГ ВАВИЛОНА И СТАР ЈЕ 4500 ГОДИНА.**

У ДВОРЦУ БЕВИЛИЈЕ-БРЕТЕЈ

У ФРАНЦУСКОЈ, ЧЛАНОВИ ЈЕДНЕ ИСТЕ ПОРОДИЦЕ ЖИВЕЛИ СУ **366 ГОДИНА.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

• мајор Тимоти Двајт (1726 — 1777) из Нортемптона, у савезној америчкој држави Масачусетс, био је висок 2,10 м и толико снажан да је с лакоћом могао да држи на длану руке своју жену. Међутим, треба рећи да је она била висока само 1,42 м.

• несаницу, тврде лекари, понекад проузрокује и лош положај кревета. Док једнима прија да спавају главе окренуте ка истоку, други воле север или југ. Због тога је један

шведски фабрикант намештаја недавно пустио у продају кревете који се могу вртети око једне осе. Довољно је да се помери једна ручица па да се кревет постави у положај који спавачу највише одговара. Па чак ако сан и не дође, сопственик оваквог кревета може да се похвали да у својој кући има — вртешку!

• можда мост назван „Марко Поло“ у Лукумијау, у Кини, не би са својих 334 метра дужине и 16 метара ширине ни био за

нас занимљив да нема 280 стубова на чијим се врховима налазе лавље главе. Што је најинтересантније, свака од ових глава се разликује од осталих.

• припадницима афричког народа Басуто забрањено је да јавно кијају. У случају кад им се то ипак догоди, одузима им се све имање.

• Национална унија кројача Велике Британије недавно је објавила у свом билтену упутство како се носи цилиндар. „Човек који носи цилиндар а нема испод руке кишобран је тако мало достојан поштовања као и човек који носи одело за пријем а на ногама има каљаче“, — пише између осталог, у овом билтену. Ми бисмо могли само да додамо речи њиховог славног земљака Оскара Вајлда: „Вити Енглез веома је тешко“!

• пре извесног времена неки рибар је у језеру Мореј, у савезној америчкој држави Вермонт, упецао новчаник у коме је било 500 долара. Власник је новчаник изгубио два часа раније и рибар му га је вратио готово у исто време кад је овај приметио да га је изгубио.

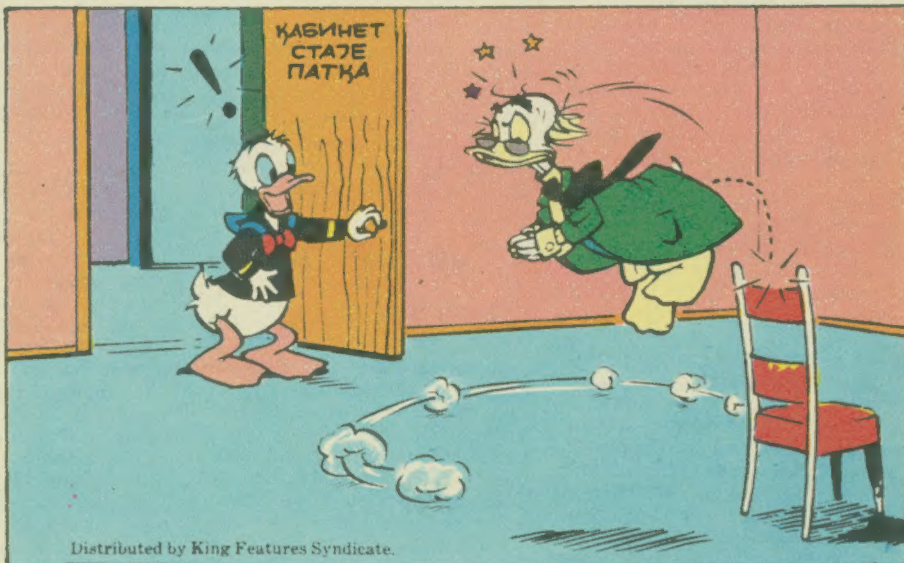
Walt Disney

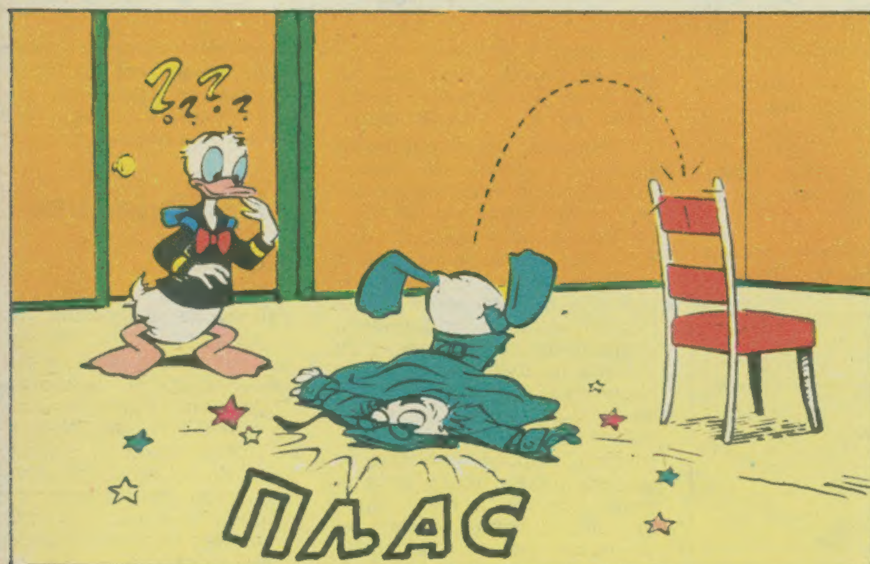
ПАЈА ПАТАК

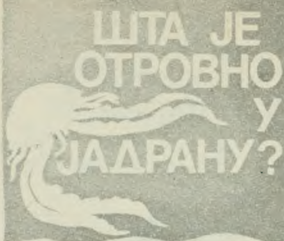

ЧУВАЈ СЕ МОРСКЕ ЛЕПОТИЦЕ!

У песку и на стенама, у плићаку и у дубинама нашег мора пливају или подмукло мирују животиње чији је убод, ујед или само безазлен додир болан, жесток и — опасан.

Дује Матковић, четрдесетогодишњи рибар из Комиже, на Вису, ставио је на очи једноставну маску за роњење, дубоко уадахнуо и из чамца скочио у воду. Налазио се надомак Бишева. Улов је те јулске ноћи 1974. био танак у мрежама, па је одлучио да срећу окуша бацањем неколико удица. Иако се рибарењем мрежама бави још од детињства, у њему је остала жива дечачка жеља да с времена на време баци удице. Били су то тренуци одмора од мукотрпног извлачења мрежа, веслања и неспавања. Ставио би различите мамце на неколико удица, бацио их из чамца у воду, запалио цигарету и препустио се таласима. И свака риба коју би тако уловио била му је лепша и дража од безброј других које је извлачио у мрежама.

Као искусан рибар којег море и све што је у мору тешко може да изненади, Дује је добро знао да је морска гусеница изврстан мамац за многе рибе. Зато је и заронио у бишевскојували Ђардин, с намером да на стенама које се стрмо спуштају у море нађе неколико морских гусеница.

Грозница на жези

Кад је био на три-четири метра дубине, угледао је много синоплавих гусеница са зеленкастим чекињама. Знао је да су меснате и да их рибе, због живе боје, лако примећују и брзо грабе. А исто тако је знао да је убод њихових чекиња болан и опасан. Међутим, кожа на Дујиним длановима била је од извлачења мрежа и веслања чврста и отпорна, и он се није плашио.

Кад је међу прсте узео прву гусеницу, осетио је у прегибу кажипрста десне руке жесток бол и јако жарење. Одмах је знао да почињу муке. Тргнуо се и појурио на површину. Горе се лагано њихао његов чамац. Обала и море били су пусти. С муком се попео у чамац, упалио мотор и запловио ка Комижи. Испирао је озлеђену руку морском водом и загледао упаљиву расеклину од мреже где су ушле отровне чекиње гусенице. Ускоро је рука почела да црвени и отиче. Бол није престајао. Напротив, иако је сунце снажно пекло, Дује је осећао да га хвата грозница и да му се мути у глави. Одједном се згрчио, брзо нагнуо из чамца и почео да повраћа. Знао је да је све то од чекиња морске гусенице које су остале у руци. Упињући се, тешко је кормиларио чамцем и после четири часа пловидбе стигао у луку. Кад је ступио на мол, пао је у несвест.

Тек после десетак дана мировања и лекарске неге, Дује се вратио мору.

Сувенир као коприва

Догађај који је доживео овај наш рибар није ни редак ни неуобичајен. У свим морима света, па и у Јадранском, живи готово безброј организама разних облика, начина живота и хемијског састава.

У новије време, кад су пловидба, роњење, риболов и пливање све доступнији не само поморцима, научници детаљно испитују које су све морске животиње отровне и због тога опасне за неискусног рониоца или обичног туристу. Резултати њихових испитивања су често застрашујући. А Јадран, који је, иако мање море, познат по разноврсности и бројности животињских и биљних организама, такође веома често, због отровних животиња, остаје у непријатној успомени туристима, рониоцима или љубитељима риболова.

Неке од животињских врста, које изгледају веома безазлено и које се често носе с Јадрана као сувенир, у ствари су отровне и зато опасне. Тешко неко може и да претпостави да је од око 9000 врста корала, од којих се прави скупоцен накит, око 70 врста — отровно. Истина, у Јадранском мору отровно је само неколико врста корала. Довољно је да непажљив ронилац или пливач додирне голом кожом или покуша да откине овај необични морски „цвет" с његове подлоге, и да одмах осети жестоко жарење на оном делу тела које је било у додиру с коралом.

Ускоро се на озлеђеној кожи јавља црвенило, оток, а неколико сати касније, уколико је додир био јачи и дуготрајнији, и знојење и малаксалост у целом организму.

Слично је и са неким врстама сунђера. Од 5000 врста ових морских животиња, неколико је за човека отровно. Те отровне врсте честе су и у нашем мору.

Тровање проузроковано додиром отровних врста корала или сунђера веома је слично оном које изазива медуза или морски клобук. Међутим, неке врсте медуза, које су по свом облику и бојама међу најупадљивијим и најлепшим становницима мора, могу за човека да буду изузетно опасне, па чак и смртоносне. У Јадранском мору отровне су ухата и голема медуза, морска месечина и морска плућа. Како су њихови дугачки и танки трачи снабдевени мноштвом жарних ћелија, додир с њима изазива јак бол, свраб, црвенило, а касније повраћање и потпуну малаксалост.

Највећа и најотровнија од свих медуза је модри лопташ, чије је звоно у пречнику широко и до два, а многобројни пипци дугачки чак 40 метара! Срећом, овај необични морски толијат живи само у северним морима и у Јадрану га нема.

Неке врсте јадранских медуза могу хитрим и снажним ударцем жарњака да пробију гумену роњилачку рукавицу. Избачена на обалу, медуза се, пошто њено тело садржи и до 98 одсто воде, брзо суши и од ње остаје само безобличнa и бледа мрља. Али, и она је опасна. Удисањем микроскопски ситних делова осушене медузе човек може лако и опасно да отрује слузокожу у носу, усној дупљи и плућима.

Непријељиви три

Шкољке и пужеви, који се убрајају у мекушце, веома су разноврсна и многобројна врста животиња. Научници претпостављају да данас има око 80 хиљада врста шкољки и пужева, а да је 85 врста отровно. Наши стручњаци су утврдили да су у Јадрану отровне четири шкољке, међу којима су чак и познате посластице дагња и каменица. У ствари, ове две шкољке, које су у целом свету чувене као изврсне за јело, постају отровне само онда ако расту на затрованој или прљавој подлози. Зато се у узгајалиштима дагњи и каменица терен пажљиво испитује и хемијски анализира. Поред њих отровне су и срчанке и кањка, а од пужева бодљиви волак.

Готово свако ко је икад загазио у море и стао на дно, вероватно се убо на крте и оштре бодље морског јежа. И неке врсте трпова и звезда, који су сродници морског јежа, такође су отровни: или је опасан њихов убод или поједини састојци организма.

МЕДУЗЕ

Домороци са острва Гуам и Саипана и данас убијају рибе помоћу отровних сокова добијених гњечењем трпова или морских краставаца. Сматра се да јежева, звезда и трпова има око 6000 врста. Око 80 врста су отровне, неке за човека чак смртоносне. Тако опасних у Јадрану нема, али су у плићацима и уз обале честе све три ове животињске врсте.

Трп у свом меком телу поседује нарочите отровне жлезде. Слично је и са неким врстама морских звезда. Убод на јежеве бодље је дуготрајан и болан, изазива оток, а саме бодље се лако ломе и тешко ваде из стопала или руке. Код јежа су отровни и јајници, који се у неким крајевима света сматрају посластицом. Наравно, пре изношења на трпезу неопходно је дугим искувавањем из њих одстранити отров.

Ни морске сасе или власуље, које су сродници корала, иако изгледају безазлено и као крупни раскошни цветови, нису безопасне. Многи рониоци и пливачи осетили са жестину њихових разгранатих пипака који су снабдевени с безброј жарних ћелија, јачих и болнијих од коприве.

Биолози, лекари и искусни рибари тврде да је најбољи лек против готово свих врста отрова морских животиња сама морска вода. Стално испирање ране или убода њом, узимање чајева и мировање засад су једини лек против отрова медузе и корала, трпа или морске гусенице. Зато, пажљиво у привлачно и тајанствено — море.

И. Лончар

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ОТРОВНЕ РИБЕ

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ПАКАО НАД ЕЛБОМ

ЈЕДНА ЗА ДРУГОМ ПАДАЛЕ СУ БОМБЕ НА НЕМАЧКУ ОКЛОПЊАЧУ, АЛИ НИЈЕДНА НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА.

Десет „бленхајм" бомбардера приближило се немачкој обали летећи сто метара изнад површине мора. У првом авиону налазио се поручник Кен Доран. Напрегнуто је ишчекивао да угледа прве обрисе копна. Задатак је требало да се обави веома брзо и прецизно.

— Прва три авиона напред! — нареди Доран кад је пред собом угледао циљ.

Бомбардери загрмеше и обрушише се ка немачкој оклопњачи.

Догодило се то 4. септембра 1939. године. Велика Британија била је тек двадесет четири часа у рату са Немачком. Десет „бленхајма" требало је да задају први и одлучујући ударац непријатељу.

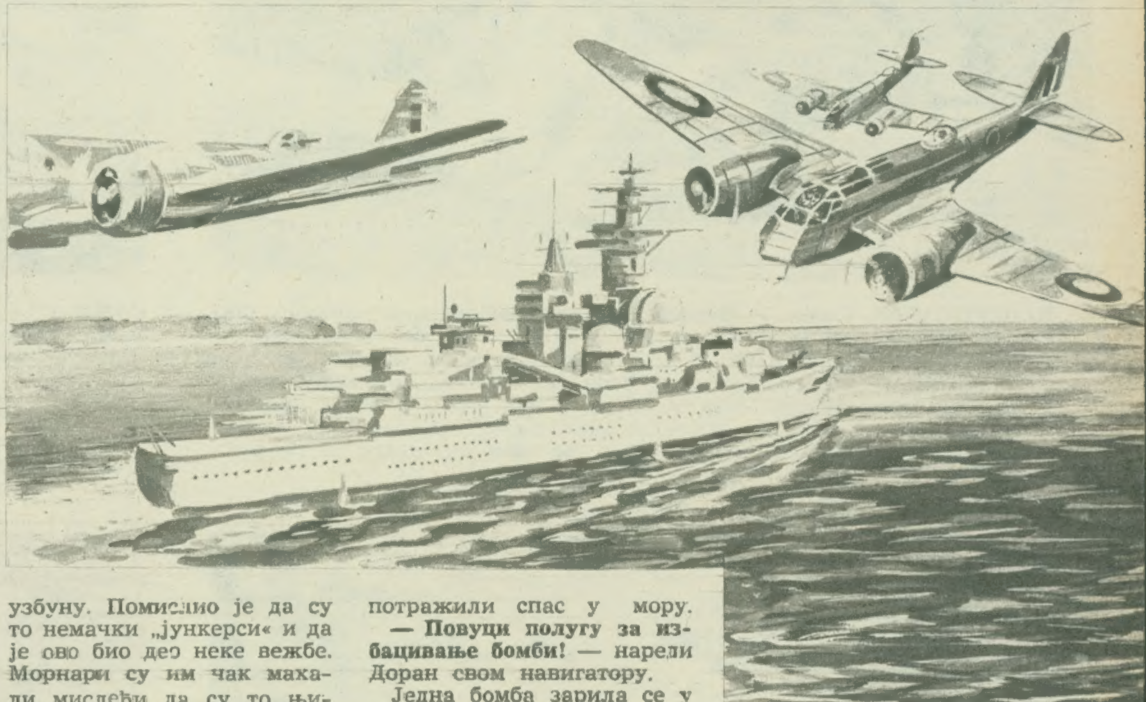
У широком ушћу реке Елбе налазила се немачка поморска база. Била је ту укотвљена једна оклопњача, крстарица и неколико разарача и лаких крстарица.

Британски извиђачки авион снимио је све ово неколико часова раније. Пилоти су обавештени да су немачки бродови опремљени најмодернијим противавионским оружјем и да за то напад мора да се обави муњевитом брзином.

Севнуле су гранате

У време кад су „бленхајми" полетели из своје базе, у Енглеској је владало невреме. Киша је лила без престанка већ три дана, али у близини немачке обале небо је било ведро и Доран је јасно видео циљ.

Немачки стражар је угледао бомбардере како узимају на нишан његову базу, али није дао знак за узбуну. Помислио је да су то немачки „јункерси« и да је ово био део неке вежбе. Морнари су им чак махали мислећи да су то њихови авиони. Али, када су се „бленхајми" приближили и када су морнари угледали црвене, беле и плаве кругове на британским авионима, почели су упанично да трче по палуби тражећи заклон. Неки су потражили спас у мору.

— Повуци полугу за избацивање бомби! — наредио Доран свом навигатору.

Једна бомба зарила се у брод, а друга се одбила о палубу и пала у море. Али, ниједна није експлодирала.

— До ђавола! Шта је с тим бомбама? — викну Доран.

У том тренутку немачка противавионска одбрана ступила је у дејство. Са оклопњаче су почеле да севају гранате. Доран је успео да се пробије кроз тај пакао.

— Избаци бомбе! — наредио је поручник пилоту „бленхајма" који је летео иза њега.

И овог пута циљ је био погођен, међутим, ниједна бомба није експлодирала!

Крива је влага

На срећу, гранате избачене са оклопњаче погодиле су само два авиона. Остали „бленхајми" пробили су се кроз ураганску ватру противавионске одбране са брода. Доран је затим наредио да се изведе нови напад.

У том другом таласу први авион који се нашао изнад оклопњаче био је погођен и истог тренутка је експлодирао. То се догодило и с другим „бленхајмом".

— Натраг у базу! — наредио је Доран свим пилотима кад је угледао да и из трећег авиона куља дим.

Пилот чији је авион погођен грчевито је настојао да се одржи у ваздуху, али било је узалуд. Авион се стрмоглавио и срушио на обалу.

Доран никако није могао да се помири с неуспехом. Све се одвијало по плану. Успели су да изненаде Немце, чак су и све бомбе погодиле циљ, али огромну оклопњачу нису успели да потопе. Зато је, када су се сви „бленхајми" удаљили, одлучио да још једном сам покуша да се ухвати укоштац с оклопњачом.

По трећи пут ју је прелетео и бацио преостале две бомбе. На његово запрепашћење и очај, ни оне нису експлодирале.

— Проклетство! — загрме поручник.

Око њега су и даље севале гранате. Морао је што пре да се изгуби.

Када се мало касније вратио у базу, војни стручњаци су установили да су бомбе дуго стајале у влажном складишту и да због тога нису експлодирале.

Поручник Кен Доран одликован је медаљом за храброст.

„Нисмо ни слутили да ће нас Енглези напасти усред дана. Њихови пилоти показали су невероватну храброст и упорност. Да су њихове бомбе биле исправне, наша флота би данас била уништена!" — рекао је један немачки официр са оклопњаче у извештају који је дао поводом овог напада.

С. И.

ДОЛЕ ЗУБАРИ!

Поред срчаних обољења, рака и алкохолизма, и каријес зуба спада у обољење нашег доба. Статистике показују да кварне зубе има 90 одсто становништва, а у неким деловима света чак и 100 одсто, што се приписује углавном савременом начину живота. Убрзан темпо рада и живљења уопште ствара рђаву навику да се храна брзо гута и да се бира она која не мора дуго да се жваће. Последице су и слаба циркулација крви у устима и разарање зубне глеђи под дејством киселина које се стварају ферментацијом остатка хране у устима.

Ипак, истраживачи Националног института за здравство у Чикагу успели су да обаве експерименте који наговештавају крај зубобоље. Применом ензима микроба декстраназа, који има особину да раствара киселине у устима, започели су борбу против каријеса. Када су овај ензим убризгали у пацове, и поред тога што су им давали заслађену храну, ниједном од њих нису се покварили зуби, за разлику од контролне групе где су у истом временском раздобљу готово сви добили каријес.

Можда ће после овог њиховог открића и старци убудуће имати све зубе, јер је данас познато да човек са 50 година просечно има 10, а онај са 65 само 5 здравих зуба.

СЛАВНИ КОМПОЗИТОРИ

НИКОЛО ПАГАНИНИ

ЂАВО

НЕВЕРОВАТАН СЛУХ — Николо Паганини се родио 27. октобра 1782. године у предграђу Ђенове, у Италији. Отац му је био веома сиромашан и, да би зарадио новац за живот, често је радио најтеже физичке послове. После изузетно напорног рада волео је да се одмара свирајући мандолину. Свирао је лоше и често не би ни приметио када би направио грешку, али то никада не би промакло малом Николу. Изванредни Николов слух побудио је у његовом оцу наду да ће створити новог Моцарта.

САМО РАД — Дечак би могао брзо да научи да свира, размишљао је отац, снујући да ће се једног дана, кад Николо стане да приређује концерте, не само извући из новчаних неприлика већ се и обогатити. Због тога почиње да га учи да свира мандолину а већ у шестој години Николо учи и виолину. Отац га је стално подсећао да је Моцарт у шестој години већ имао солистички концерт. Дечак није добијао дневне оброке хране све док не би одвежбао одређен број сати на виолини.

ОДЛАЗАК — Године 1793. Николо је, када је имао једанаест година, приредио свој први концерт, а затим је пошао на турнеју са оцем. Где год се појавио изазвао је право одушевљење, али сам није био задовољан оним што је постигао. Компоновао је и вежбао све док се не би разболео од изнемоглости. Очеви захтеви, међутим, постајали су све већи па је Николо решио да оде од куће. У седамнаестој години напушта Ђенову, да се више никад не врати.

НА ЈЕДНОЈ ЖИЦИ — Наставио је да приређује концерте и постао толико славан, да су чак и они који нису волели музику осећали да морају чути великог Паганинија. Нарочито га је приметила Елиза Бакјоки, Наполеонова сестра, чији је муж владао малом републиком Луком у Тоскани. Паганинија су позвали у Луку и тамо му је понуђено место диригента дворског оркестра, што је он са задовољством прихватио. Тада је написао војну сонату компоновану за само једну жицу на виолини.

ЂИ ВИОЛИНИСТА

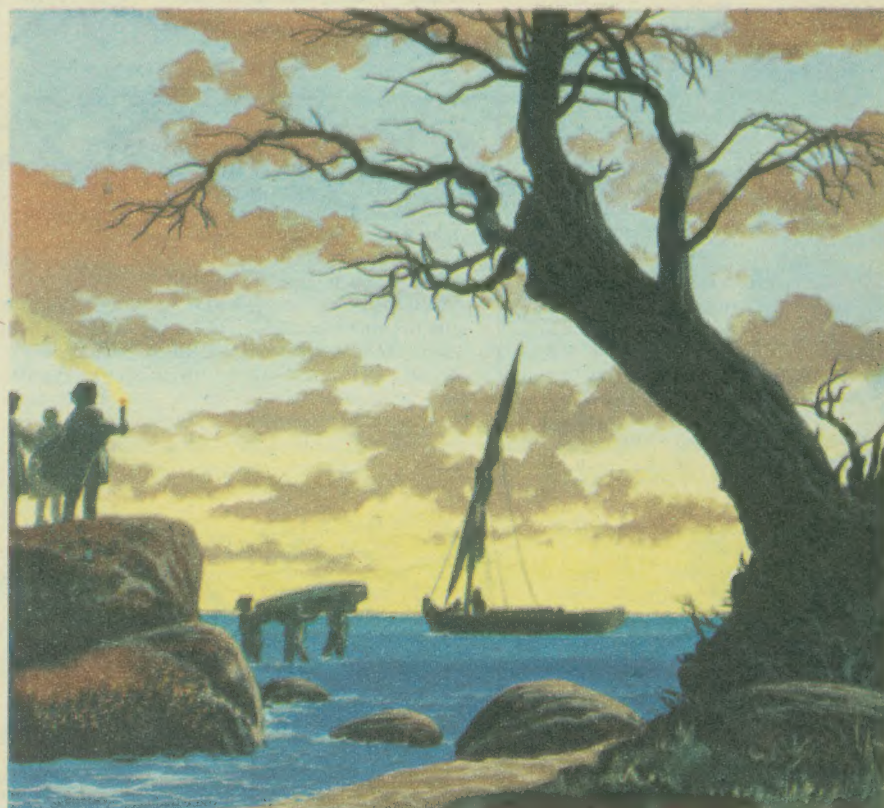
СА ПРИЈАТЕЉИМА — После извесног времена привремено је напустио двор и наставио да даје концерте на којима је доводио публику до одушевљења. При крају концерта кидао би једну по јену жицу на виолини све док не би остао са једном — на њој је настављао да свира несмањеном жестином и виртуозношћу. Између концерта уживао је у друштву својих пријатеља композитора Росинија и Мејербера. Тада је имао 35 година а болест је почела да притиска.

ШКРТИЦА МЕКОГ СРЦА — Иако је приређивао концерте пред препуним дворанама, Паганини је почео да туби популарност због своје шкртости. Никада није давао напојницу келнерима и никада није хтео да свира у добровољне сврхе. Када га је његова собарица замолила за карту за концерт, дао јој је галерију, и то јој одбио од плате. Али кад је једном срео дечака који је просио свирајући виолину, узео је инструмент и одржао прави мали концерт на улици. Сав новац дао је дечаку.

УМРО НА ПРОЗОРУ — Иако је узимао часове виолине код неколико познатих мајстора тога времена, Паганини је ипак самоук, талентован и упоран. О њему се пишу чланци, посебно после 1828. кад је почео да приређује концерте ван Италије, уметници праве његове карикатуре, статуете и медаље, опонаша се његов начин одевања... Али, болест га не напушта. Увече 27. маја 1840, у Ници, сео је на прозор да свира. После неколико сати гудало му је испало из руке. Велики Паганини био је мртав.

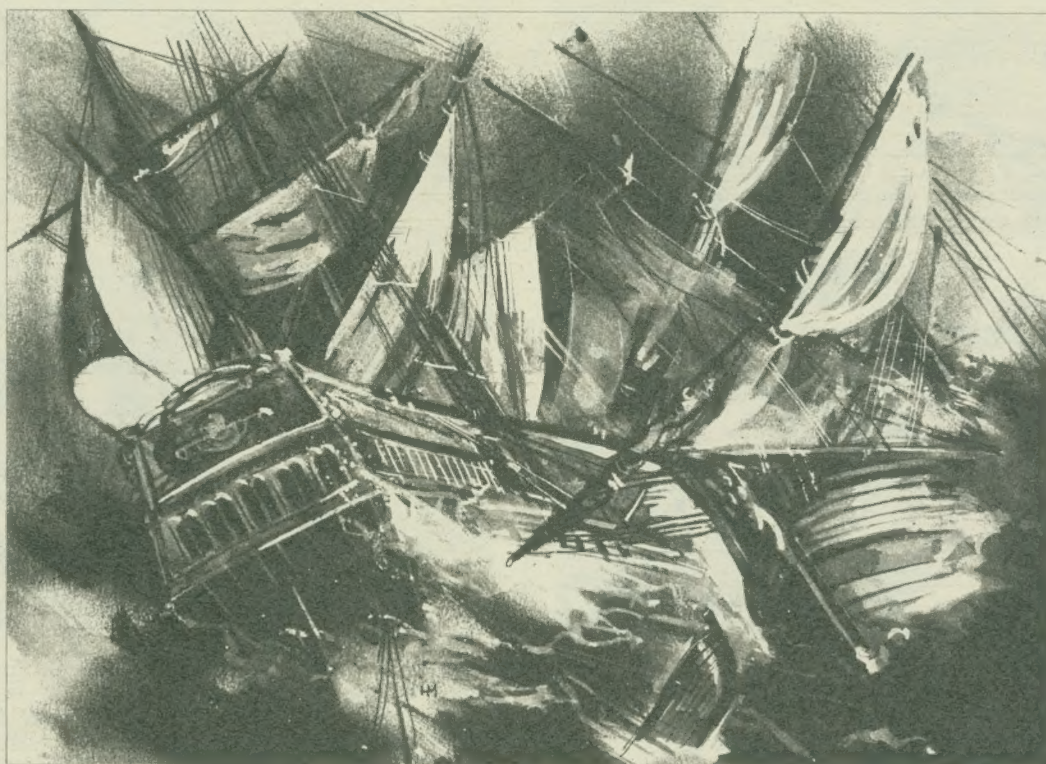

НЕНАДМАШАН — Приче о његовој вези са ђаволом толико су се брзо шириле да је црква забранила да буде пристојно сахрањен. Закопан је у некој пустари. 1876. кад је црква под притиском његових пријатеља попустила, сахрањен је у цркви у Парми. Јединствен, готово недостижан виолински виртуоз, Паганини је за собом оставио безброј виолинских концерата, соната и чувена капуча за соло-виолину.

ЗБРИСАНИ СА ЛИЦА ЗЕМЉЕ

ПРВА СМРТ ДУБРОВНИКА

Море се, пише у старим хроникама, два пута повлачило и враћало у огромном таласу, разбијајући о хриди бродове и чамце.

Мирно, ведро јутро, једно од оних кад намрешкано море светлуца у безброј искрица на првом сунцу, освануло је 6. априла 1667. године над Дубровником. Улице су биле свечано украшене, а на највишим кулама вијориле су се биле заставе са натписом „Либертас" или ликом светлог Влаха, заштитника јединог града у том делу света који нису освајали Турци. Била су два разлога за славље: близио се Ускрс, а у Дубровник је стигао и Јорик Крук, високи гост из Холандије.

Још од најранијих часова у свим кућама спремале су се празничне ђаконије, све је мирисало, улице пуне света, а испред Кнежевог двора искупила се властела очекујући почетак свечане седнице Великог већа. Лепо време само је допринело празничном расположењу.

Мало је недостајало да два бронзана звонара на сатној кули почну да одбројавају девет, кад се, како пише Радован Самарџић у књизи „Велики век Дубровника", одједном зачула тутњава. Сва она шаролика, раскошно одевена и весела гомила на Страдуну није стигла ни да се изненади, а кратак, снажан трзај зањихао је град и — срушио га.

ЖИВИ САХРАЊЕНИ

Тако је почело. **У само неколико секунди, уверавају нас старе хронике, пало је све — велелепне барокне палате, звоници, куле, кипови и чесме претворили су се у гомилу камења која се и даље тресла. Велико дубровачко брдо Срђ њихало се као да је од картона, стене су се сурвавале са њега и довршавале дело смрти. Небо се замрачило.**

У удаљеним деловима града, на обронцима Срђа, у земљи су се отварале пукотине које су гутале читаве редове кућа. Остало је записано да се море у два маха сасвим повукло, па у огромним таласима вратило, разбијајући о хриди и остатке зидина све бродове и чамце што су се налазили у луци.

Подигао се и ветар. Он је бити још кобнији од земљотреса: када је, најзад из пукотина у земљи почела да избија нека врела, густа, жута течност, а сва вода наједном пресахла, ветар је распирио и раширио пожар који је, кажу, потрајао пуне три седмице!

Испод рушевина већ зах **ваћених пожаром чули су се раздирући крици од бола, вапаји и преклињања људи који ће остати живи сахрањени. Ту и тамо вирили су унакажени лешеви или удови, а преживели су унезверено почели да траже своје настрадале, дозивајући их, немоћни да им помогну.**

ЗУБИМА КИДАЛИ ПРСТЕ

После катастрофе, када је прошао први талас очаја, Дубровчани који су до тада живели у богатству и раскоши надалеко чувеној, схватили су да је све — пропало у земљу. Остали су не само без својих најмилијих него и без игде ичег и то сазнање унело је још више пометње у збуњене и преплашене људе. И, почело је оно најгоре: харање нагорелих рушевина, грозничаво грабљење свега што се могло, што брже и пре других.

Неки су од полузатрпаних јадника измамљивали новац да би их извукли, поготову ако су богаташи. **Виђен је и трговац како лије горке сузе због тога што су му изгинули дужници — а не хаје због смрти својих најближих. Чланови најугледнијих породица безобзирно су ровали по рушевинама својих суседа да нађу новац и драгоцености.**

Потпуно изгубивши контролу поједини су, пише Радован Самарџић, зубима кидали прсте и уши пострадалих како би са њих скинули накит.

Преживело племство разнело је читаву државну благајну. Провалили су у царинарницу, сбили житна складишта, грабили су све што су могли — а знали су где да траже...

И ТУРЦИМА ДАНАК

Вест о катастрофи брзо се пронела, а још брже су у Дубровник почели да пристижу пљачкаши са свих страна. Хајдуци, Турци из Херцеговине, сви они што су до тада харали по селима Републике светог Влаха, похрлили су на место несреће, односећи попут лешинара и последње мрвице дубровачког сјаја. **Султан Мехмед IV искористио је прилику да у османлијску касу стави сто педесет хиљада дуката: била је то цена коју је разорени Дубровник морао да плати како га Турци не би напали. И Млечани су сада представљали далеко већу опасност: без тешкоћа су могли да продру у разорени град.**

Вештина дубровачких дипломата одиграла је пресудну улогу: из бројних конзулата које је моћна Република имала широм света потекла су ганутљива писма и молбе за помоћ и заштиту. И, мада нека знатнија помоћ није стигла, цео свет је причао о Дубровнику и његовој несрећи па се Млетачка Република, и сама ослабљена у рату са Турцима, није усуђивала да у таквом тренутку нападне Дубровник и разгневи светску јавност.

Унутар саме Дубровачке Републике дуго је још владало безвлашће и неред. Кметови су искористили прилику да пушкама отерају властелу што им је до земљотреса тако безобзирно убирала намете, па су се чак удруживали са хајдуцима, који су до тада пленили по селима, и заједнички претили осиромашеној господи.

Годинама је потрајало овакво стање.

Песник и историчар Лујо Војновић назвао је овај земљотрес првом смрћу Дубровника. Јер, не само да је тада настрадала половина његовог становништва, него је и огромно богатство и вековима сакупљено културно благо заувек изгубљено. Слике, скулптуре, намештај, свила, злато и драгуљи пропали су, изгорели или разнесени.

Ослабљен, обезглављен и развлашћен Дубровник постао је још већа мета освајача. **И мада ће он, укљештен између Млетака и Турака успети да сачува независност још пун век и по, па и да се опет уздигне, никада више неће заблистати у оном сјају какав је некада пронео његову славу по читавом свету. Бучно и трагично обележен је почетак опадања Дубровачке Републике.**

М. Крстуловић

наука

СОМ КОЈИ ХОДА

Необична албино риба — Clarias batrachus — пореклом је из југоисточне Азије и често излази из река, где нормално живи и — шета обалом, па је зато и добила назив „сом-пешак". Помоћни дисајни органи омогућују јој да може да користи атмосферски ваздух, а захваљујући њима може да живи и у води сиромашној кисеоником. Ноћу често излази из воде у потрази за храном и неке од њих „препешачиле" су и 400 метара далеко од обала река. Ни велике суше не могу да им науде јер се тада зарива у муљ где остаје и неколико дана.

Сем тога, ови сомови су веома агресивни, нападају друге рибе, отимају им храну или једу њихове младунце па се так, као на пример у Флориди, поставио проблем њиховог опстанка у рекама. Федерални уред за спортски риболов затражио је да се донесе закон којим се у САД забрањује увоз ове опасне животињске врсте: у овој држави „сом-пешак" је уништио многе слатководне врсте риба и тако нарушио еколошку равнотежу. Али, забрана увоза подстакла је многе трговце да на црној берзи један примерак ове рибе продају и за 10 долара.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

„ЛАКОНИЈА" ГОРИ!

БЕЛ ГУДМАН

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Проспект за кружно путовање обећавао је незаборавну пловидбу — реклама је бар једном одговарала истини!

БЕЛ НАПУШТА СПАСИЛАЧКИ БРОД „РИО ГРАНДЕ" УЗ ПОМОЋ МОРНАРА

Било је касно вече и у бродској амбуланти владала је тишина када је неко закуцао на моја врата. Била је то једна од болничарки.

— Госпођо Гудман — рекла је сасвим мирно — **треба да пронађете мужа и кћер. На броду је пожар.**

Скочила сам као опарена.

— Шта?

— Не бојте се, биће зачас угашен. Ово је само предострожност.

Видевши да сам само у спаваћици, скинула је мантил и пружила ми га.

— Обуците ово. И запамтите — нема опасности.

Захвалила сам се, огрнула мантил и одјурила у нашу кабину. Била је празна.

ГДЕ ЈЕ ВАЛЕРИ?

Проспект за кружно путовање које смо изабрали те јесени, 1963. године, обећавао је незаборавну пловидбу.

Укрцали смо се на грчки брод „Лаконија" у Саутемптону 19. децембра. Били смо узбуђени. На палубама прелепе лађе која је требало да понесе 650 путника и 300 чланова посаде врвело је од ужурбаног света.

После два дана прекрасне пловидбе, готово надомак Гибралтара, уживање ми је покварила алергија због које сам морала да се растанем од својих и пређем у бродску амбуланту. Но, лекар ме је утешио рекавши да ћу за дан-два свакако моћи да се вратим у кабину. Кожа ми је лоше поднела промену ваздуха.

Било је 11.30 те вечери када је болничарка закуцала на врата доносећи вест о пожару. Донекле умирена њеним уверавањем да нема опасности, нисам се много забринула када сам нашу кабину затекла празну. Ипак, чинило ми се да на огромном броду, међу стотинама путника, никада нећу пронаћи породицу.

Изненада, невероватном случајношћу, мој муж и ја налетели смо једно на друго на неком од безбројних степеништа међу палубама. Он је управо пошао да ме тражи пошто су му у амбуланти рекли да сам отишла.

— Изгледа да није опасно? — упитала сам у жељи да се потпуно умирим.

— Не. Али, речено је да за сваки случај останемо на палуби.

— Где је Валери?

— Не знам. У дворани за игру био је дечји маскенбал. Пустио сам је тамо још пре неколико часова.

Опет се догодила невероватна случајност. Само што смо пошли у потрагу, угледали смо уз ограду палубе — малу принцезу са светлуцавом круном на глави: била је то наша костимирана тринаестогодишња кћи.

Почели смо да је тешимо у исти глас. Но, убрзо смо видели да јој пожар није ни на крај памети. Била је усхићена — изабрана је за краљицу бала под маскама!

ЖИВЕЛА САМ ЛЕПО!

Седели смо у плетеним наслоњачама на палуби и ћаскали о маскенбалу, сасвим уверени да ће пожар ускоро бити угашен. Пред нашим очима, морнари су спуштали чамце за спасавање и људи су улазили у њих.

— Мислиш ли да треба и ми да уђемо? — упитала сам мужа али он је само одмахнуо главом.

У мене се ипак увукла стрепња. Око пола један, пришао нам је вођа пута и рекао:

— Треба да нађете место у неком чамцу. Пожар се раширио.

Устали смо мислећи да се ради о још једној предострожности. Мој муж се бунио што нас бацају у таласе усред ноћи кад ће пожар свакако бити сузбијен.

Тек тада је почела збиља. **Ушли смо у један од преостала два чамца. Посада је почела да га припрема за спуштање и откачила је један крај. Код другог је нешто запело и, док су се морнари бавили око конопца, искренути чамац је почео да се љуља, ударајући у брод.**

Пола људи попадало је у море. Мој муж је полетео наглавце и остао да виси у ваздуху, запетљан ногама у некакву ужад. Једна гломазна кука заљуљала се и ударила Валери посред лица које је сместа облила крв.

Валери је пљуснула у море, ја за њом, а онда и мој муж који се некако ослободио конопаца.

— Упомоћ, спасите нас! — повикали смо све троје и запливали

да се дочепамо ужади која су висила низ бок лађе. Сећам се како сам у том часу помислила: „Живела сам леп живот. Али, Валери — Валери га још није ни почела!"

Уто је спуштен и последњи чамац за спасавање. Видели су нас и помогли нам да се попнемо у њега. Био је крцат: уместо четрдесет људи, колико је прописано, примио је бар седамдесет.

Ниједног члана посаде није било да весла или издаје наређења. Неколико људи зграбило је весла и почело да замахује у супротним правцима. Тада су се одозго, са „Лаконије", зачули гласови:

— Удаљите се! Бежите!

Очекивало се да брод експлодира.

СПАС У ЗОРУ

Преседели смо стиснути у чамцу читаву ноћ. Опрали смо Валери крв са лица и с олакшањем открили да је само лако повредила чело. **Све троје били смо мокри до голе коже; ја сам се тресла од хладноће у својој спаваћици и болничком мантилу.**

Мислила сам да се људи зближиваju у оваквим несрећама. Но, у нашем чамцу владала је чудна, непријатна тишина. Нико ни са ким није разговарао, сви су гледали своја посла. **Добар део ноћи провела сам одсутно пиљећи у једну жену која је седела умотана у скупоцену крзнену јакну и другу која је чврсто стискала ташну од крокодилске коже опточену драгуљима. Ми нисмо имали ништа.**

Са првим зрацима сунца угледали смо на све стране хеликоптере; трагали су за преживелима у води. Мало касније указао се велики амерички пароброд „Рио Гранде". Будући потпуно празан, газио је плитко и дизао се као нека тврђава над нашим претовареним чамцем који су бацали таласи високи преко пет метара. Неко са палубе је довикнуо:

— Народе, прихватићемо вас на „Рио Гранде"! Кад кажем да скочите, скачите без оклевања!

Нико није оклевао. Напротив, је два смо се стрпели до команде! **На броду су нас дочекали са топлом кафом и оброком из снова. Када су видели да сам без одеће, морнари су ми донели једну кошуљу и панталоне.**

Сутрадан смо стигли на острво Мадеру. Мој муж није могао да хода неколико дана од повреда које је задобио. Рана на Валерином челу брзо је зарастала а од моје алергије није било ни трага.

Недељу дана касније стигао је по нас један британски брод. Када смо 2. јануара упловили у Саутемптон, чули смо да је „Лаконија" потонула и да је у несрећи погинуло 128 људи!

Бел Гудман

НА НЕБУ НЕМА КАМЕЊА

Неколико година пре избијања француске револуције (1789) на територију Француске пало је више метеорита. Француска академија наука заинтересована за ову појаву образовала је посебну комисију којој је поверила да испита све што је у вези са овим „камењем са неба". На челу комисије био је познати научник Антоан Лавоазје, отац модерне хемије.

Група научника је савесно обавила свој задатак, како бележи француски астроном Камиј Фламарион у својој књизи „Непознати". Комисија је описала метеорите и дала доста података о њиховом саставу, истичући да не потичу са Земље. Али, када је пред ученим скупом прочитан извештај, на захтев већине научника он је одбијен. Образложење је било да су тврдње комисије неосноване и произвољне — па камења има само на Земљи а не негде на небу! Порекло ове камене кише је, према речима уважених академика, овоземаљско и потиче из утробе Земље. Наиме, оно је отуда избачено снажним ерупцијама вулкана. Пошто камење није могло да нађе чврст ослонац на небу, оно се вратило, задовољно су закључили академици.

ВЕЛИКОДУШНИ ИМПЕРАТОР

Велики број римских писаца велича цара Августа (63. год. пре н. е — 14. год. н. е) као правичног и великодушног владара који је поменуте врлине показивао чак и према робовима. Једна од таквих је и прича славног филозофа Сенеке у расправи „О гневу".

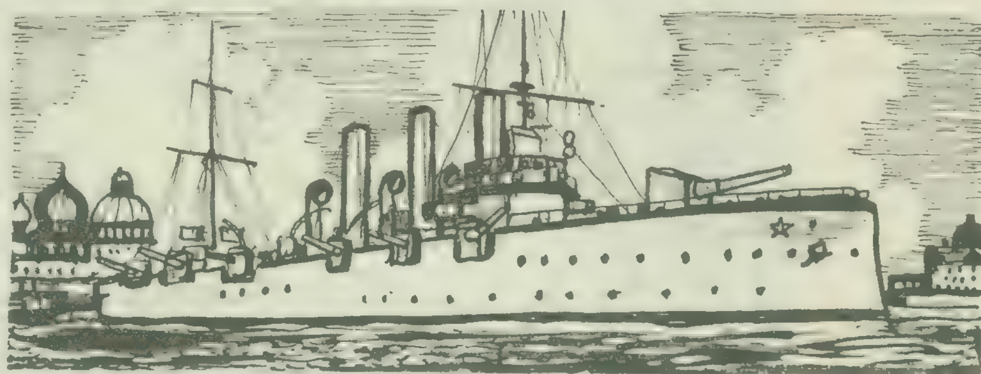
Једном приликом Август је био гост на ручку код Ведија Полиона, ослобођеника који се обогатио и постао један од најимућнијих римских грађана. За време ручка, један од Ведијевих робова разбио је кристални пехар. Свирепи Ведије нареди да дечака ухвате и уморе необичном смрћу: заповеђено је да га баце у рибњак пун мурина. Дечак је успео да се истргне из џелатових руку и дотрчи до Августових ногу, не тражећи ништа друго осим да погине другачијом смрћу. Чувши дечакове молбе, Август се разбеснео: „Наређујеш да се људи са гозбе одвлаче и да буду растргнути казнама ове врсте? Ако је разбијена твоја чаша, зар да се растргне утроба једног човека? Зар си толико осион да смеш да наредиш да се неко погуби ту где је цар?"

Потом је наредио да се дечак пусти и да се у његовом присуству Ведијево кристално посуђе поломи и њиме напуни рибњак.

РЕВОЛУЦИОНАР НА УШЋУ НЕВЕ

ТОПОВИ СА »АУРОРЕ«

Кроз област уз ушће Неве у Балтичко море одувек је пролазио важан трговачки пут који повезује Запад и Исток. Зато су га немачки и шведски феудалци пуна четири века, од 13. до 17. држали у својим рукама.

Тек Петар Алексејевич Велики (1672—1725), у северном рату са Швеђанима који је трајао од 1700. до 1721. године, осваја и предео уз Балтик и одлучује да на ушћу Неве у Фински залив подигне град. Неприступачан и мочваран терен нису га спречили да оствари својy замисао. Он 16. маја 1703. године полаже камен темељац и ускоро ниче Петропавловска тврђава под чијом заштитом почиње да се гради Санкт-Петербург. Већ 1712. престоница из Москве прелази у новоосновани Петербург.

Наследници Петра Великог настављају са доградњивањем, али Санкт-Петербург тек за време Катарине II доживљава процват: саграђена је царска резиденција — Зимски дворац, Ермитаж и многе раскошне грађевине.

Историја Петербурга ус је повезана са револуционарним превирањима у Русији. Тако је већ 1816. основано тајно револуционарно друштво декабриста. Побуне против руских самодржаца су честе и крваве.

Крајем 19. века царско самовлашће је озбиљно уздрмано а пораз у рату са Јапаном погоршава ионако тешко стање, па Русија добија неславан епитет — тамница народа.

Кад су штрајкови и демонстрације достигле врхунац, у јуну 1905, прерастају у оружане побуне и устанке у Финској, Пољској, Украјини, Белорусији и Закавказју, у децембру и у Москви. Из тог времена најпознатија је побуна морнара на оклопњачи „Потемкин".

Први светски рат је само још једна рана више на телу већ изнемогле Русије. Само у току 1915. царска војска на фронту губи четири милиона војника. Почетком рата Петербург мења име у Петроград.

Али, тада Лењин и бољшевици издају чувени Манифест у којем позивају све напредне снаге у борбу против рата.

Почетком 1917. избила је фебруарска револуција која је свргла царизам и успоставила двовлашће. Фебруарска револуција представља значајну етапу у припреми социјалистичке револуције и извеле су је радне масе у време непогодно за праву и потпуну победу. Улице Петрограда често закрчују барикаде а догађаји се смењују брзо и ненадано.

После десетогодишњег изгнанства у Петроград стиже Лењин и под паролом „Сву власт совјетима" предводи Бољшевичку партију у окупљању и припреми маса за социјалистичку револуцију. Петроград кључа.

Формирање Привремене владе и абдикација Николе II Романова није значило и потпун успех. Александар Керенски, члан и председник контрареволуционарне Привремене владе, организује крвави обрачун с демонстрантима у јулу 1917. Но, ништа није могло зауставити победоносни ход социјалистичке револуције.

У ноћи између 7. и 8. новембра 1917. (по старом календару 25. и 26. октобра па отуд и назив октобарска револуција) загрмели су топови са крстарице „Ауроре" и то је био знак да је пао и Зимски дворац, последње упориште контрареволуционара у Петрограду.

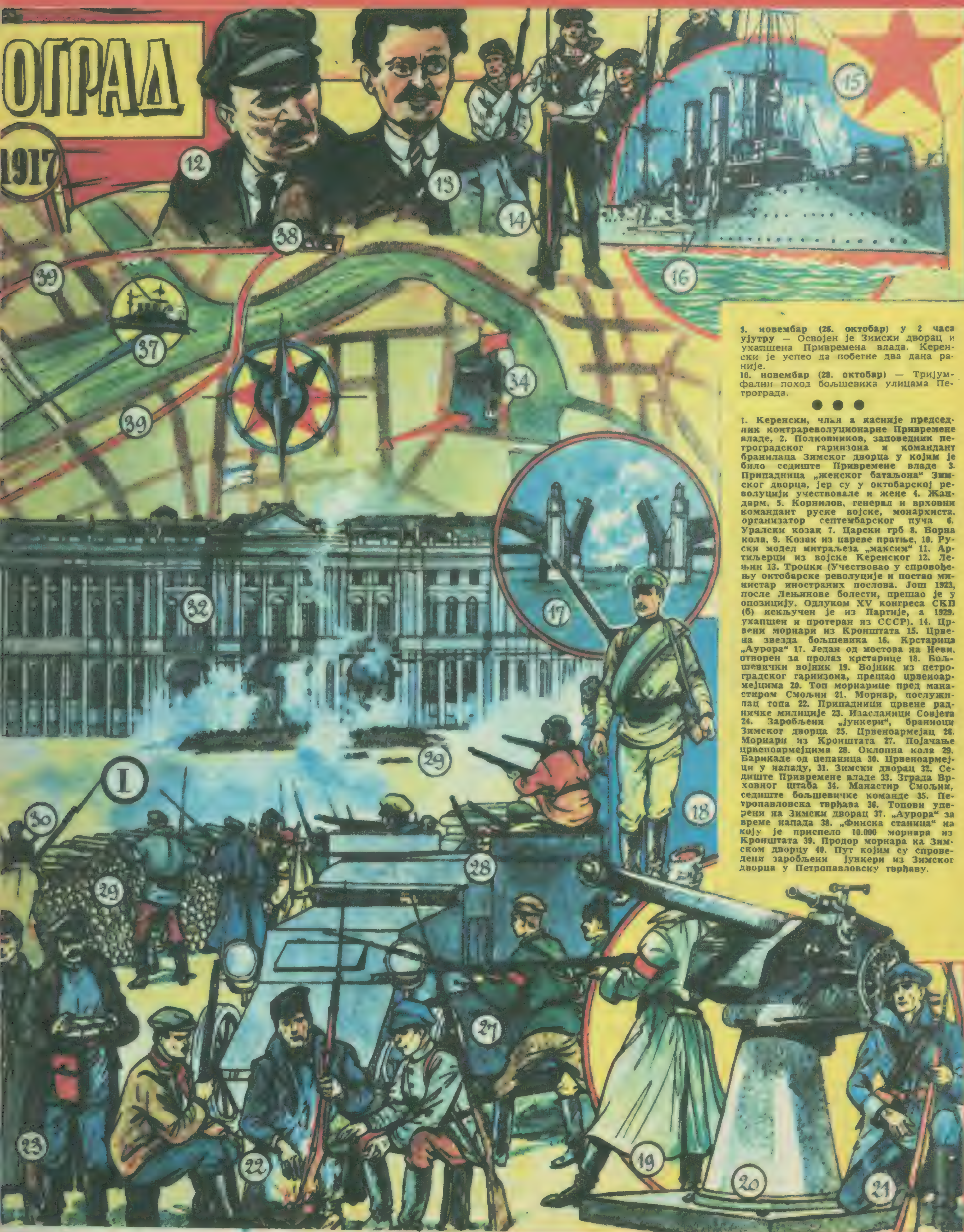
Марта следеће, 1918. године, главни град совјетске државе поново постаје Москва.

На молбу петроградских трудбеника Други конгрес совјета СССР, 26. јануара 1924. године, пет дана после Лењинове смрти, доноси одлуку да Петроград добије име Лењинград.

(Страна 12—13: **Петроград 1917.**)

22. јануар (9. по старом календару) — — Велике демонстрације које ће бити увод у фебруарску револуцију.
12. март (27. фебруар) — Победа фебруарске буржоаско-демократске револуције.
15. (2.) март — Формирање Привремене владе на чијем челу је прво био кнез Љвов а касније Керенски као вођа есера социјалиста — револуционара. То је период двовлашћа: **буржоаска влада и пролетерска власт испреплели су се у совјетима радничких и војничких депутата.**
Ноћ између 15. и 16. (2. и 3.) марта — Цар Никола II Романов абдицира.
16. (3.) април увече — Из десетогодишњег изгнанства стиже Лењин и ускоро објављује Априлске тезе, нов програм револуције.
16. јуна до 7. јула (2. до 24. јуна) — Први конгрес совјета, који изглашава поверење Привременој влади.
16. (3.) и 17. (4.) јул — Побуна у граду и демонстрације преко пола милиона људи. Устанак црвених морнара у Кронштату који су устаницима у Петрограду упутили ратне бродове.
19. (6.) јул — Привремена влада издаје налог за хапшење Лењина који са Партијом бољшевика привремено прелази у илегалност и одлази у Финску.
Од 8. до 16. августа (26. јула до 3. августа) — Шести конгрес Руске социјалдемократске радничке партије (бољшевика) доноси одлуку о упућивању партијског рада ка оружаном устанку.
7. — 12. септембра (27. до 30. августа) — Осујећен покушај генерала Корнилова да маршем на Петроград угуши револуцију.
20. (7.) октобар — Лењин се враћа из Финске у Петроград да би лично учествовао у припремама за устанак.
23. (10.) октобар — На тајном састанку бољшевички Централни комитет доноси одлуку о подизању оружаног устанка.
7. новембар (25. октобар) ујутру — Црвена армија и револуционарне јединице запоселе су телефон и телеграф, електричну централу, државну банку...
10 часова истог дана — Лењинов проглас грађанима Русије: „Привремена влада је пала...“
22 часа — Уз грмљавину топова са „Ауроре“ почиње ноћни јуриш црвеноармејаца и морнара из Кронштата на Зимски дворац, седиште Привремене владе.
23 часа — Отворен Други сверуски конгрес совјета који доноси одлуку о стварању совјетске власти.

3. новембар (26. октобар) у 2 часа ујутру — Освојен је Зимски дворац и ухапшена Привремена влада. Керенски је успео да побегне два дана раније.
10. новембар (28. октобар) — Тријумфални поход бољшевика улицама Петрограда.

● ● ●

1. Керенски, члан а касније председник контрареволуционарне Привремене владе, 2. Полковников, заповедник петроградског гарнизона и командант бранилаца Зимског дворца у којим је било седиште Привремене владе 3. Припадница „женског батаљона“ Зимског дворца, јер су у октобарској револуцији учествовале и жене 4. Жандарм, 5. Корнилов, генерал и врховни командант руске војске, монархиста, организатор септембарског пуча 6. Уралски козак 7. Царски грб 8. Борна кола, 9. Козак из цареве пратње, 10. Руски модел митраљеза „максим“ 11. Артиљерци из војске Керенског 12. Лењин 13. Троцки (Учествовао у спровођењу октобарске револуције и постао министар иностраних послова. Још 1923, после Лењинове болести, прешао је у опозицију. Одлуком XV конгреса СКП (б) искључен је из Партије, а 1929. ухапшен и протеран из СССР). 14. Црвени морнари из Кронштата 15. Црвена звезда бољшевика 16. Крстарица „Аурора“ 17. Један од мостова на Неви, отворен за пролаз крстарице 18. Бољшевички војник 19. Војник из петроградског гарнизона, прешао црвеноармејцима 20. Топ морнарице пред манастиром Смољни 21. Морнар, послужилац топа 22. Припадници црвене радничке милиције 23. Изасланици Совјета 24. Заробљени „јункери“, браниоци Зимског дворца 25. Црвеноармејац 26. Морнари из Кронштата 27. Појачање црвеноармејцима 28. Оклопна кола 29. Барикаде од цепаница 30. Црвеноармејци у нападу, 31. Зимски дворац 32. Седиште Привремене владе 33. Зграда Врховног штаба 34. Манастир Смољни, седиште бољшевичке команде 35. Петропавловска тврђава 36. Топови уперени на Зимски дворац 37. „Аурора“ за време напада 38. „Финска станица“ на коју је приспело 10.000 морнара из Кронштата 39. Продор морнара ка Зимском дворцу 40. Пут којим су спроведени заробљени јункери из Зимског дворца у Петропавловску тврђаву.

ТРИ МУСКЕТАРА

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, покушајте да одговорите на свих петнаест питања. Пазите, у овом квизу дали смо уз свако питање по два или три одговора, од којих је само један тачан. Ако сте тачно одговорили на сва питања, честитамо! Ако, пак, нисте свезналица, решење је ту, у дну стране.

Познати роман „Три мускетара" написао је француски књижевник:

а) **Александар Дима Отац**
б) **Александан Дима Син**

1

4

Авала, брдо код Београда, висока је:

а) **520 метара**
б) **515 метара**
ц) **512 метара**

Центурија је био римски војнички одред састављен од:

а) **стотину људи**
б) **сто педесет људи**

7

10

Бард је келтски:

а) **сликар**
б) **спортиста**
ц) **песник и певач**

Дипле су:

а) **биљка**
б) **народни дувачки инструмент**
ц) **врста колача**

13

Влахо Буковац (1855 — 1922) био је познати југословенски:

а) **сликар**
б) **научник**
ц) **композитор**

2

5

Батик је:

а) **техника бојења тканине**
б) **главни град једне азијске државе**
ц) **музички инструмент**

Керопластика је:

а) **вајарски рад у воску**
б) **врста јела**
ц) **биљка**

8

11

Еутерпа је по грчкој митологији била муза:

а) **лирске поезије**
б) **историје**
ц) **астрономије**

На ком континенту се налази река Инд:

а) **азијском**
б) **афричком**
ц) **аустралијском**

14

На последњем Европском првенству у Риму 1974. године Ненад Стекић је у скоку удаљ освојио:

а) **златну медаљу**
б) **сребрну медаљу**
ц) **бронзану медаљу**

3

6

Чувени сликар Хијеронимус Бош (1450 — 1516) био је по народности:

а) **Немац**
б) **Холанђанин**
ц) **Швеђанин**

Алегро је једна од најстаријих основних ознака за брз темпо у:

а) **спорту**
б) **музици**

9

12

Џорџ Гершвин (1898 — 1937) аутор народне опере „Порги и Бес" био је:

а) **Енглез**
б) **Американац**
ц) **Холанђанин**

Жан — Франсоа Шамполин (1790 — 1832) био је познати француски:

а) **књижевник**
б) **египтолог**
ц) **музичар**

15

ОДГОВОРИ:

1) Роман „Три мускетара" написао је Алесандар Дима Отац. 2) Влахо Буковац је наш познати сликар. 3) На Европском првенству у Риму 1974. године Ненад Стекић је освојио сребрну медаљу у скоку удаљ. 4) Авала је висока 512 метара. 5) Батик је техника бојења тканине која се користи у источној Азији, нарочито ја Јави 6) Хијеронимус Бош био је Холанђанин. 7) Центурија је римски војнички одред од стотину људи. 8) Керопластика је вајарски рад у воску. 9) Алегро је ознака за брз темпо у музици. 10) Бард је клетски народни певач и песник. 11) Еутерпа је по грчкој митологији била муза лирске поезије. 12) Џорџ Гершвин је био Американац. 13) Дипле су народни дувачки инструмент. 14) Река Инд се налази на азијском континенту. 15) Жан-Франсоа Шамполин био је познати француски египтолог.

АБАЖУРИ ЗА СТОНЕ ЛАМПЕ

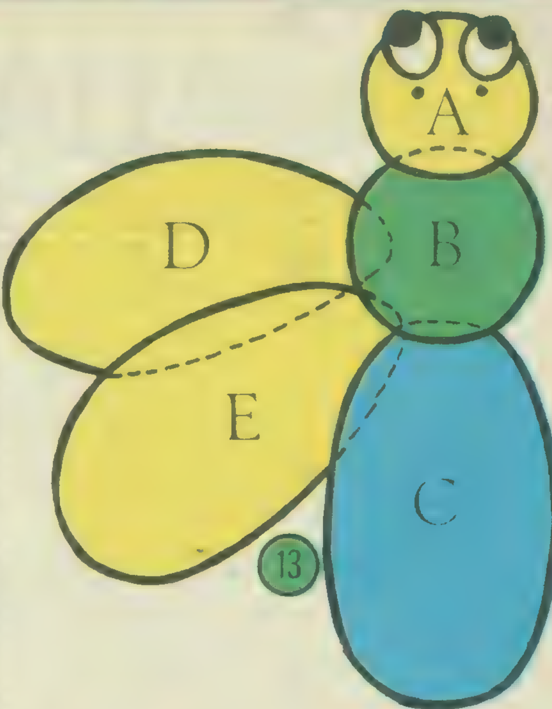
На овој страни обично доносимо предлоге намењене искључиво девојчицама. Међутим, у последње време све чешће нам се обраћају дечаци захтевајући да направимо нешто и за њих. И зато, ево данас абажура које могу да праве и једни и други. То, међутим, не значи да ћемо заборавити наше девојчице, већ само да ћемо убудуће покушати да задовољимо захтеве и једних и других.

Уколико у кући немате стари жичани рам (костур) замолите најближег мајстора да вам монтира и завари жице. А како изгледа класичан костур једног абажура показује **цртеж број 1.** На горњи круг треба залетовати још две жице на чијим се крајевима налазе два кружића од те исте жице **(црт. 2)** који се навуку на сијалицу **(црт. 3).** На **цртежу 3** дате су најмање дозвољене мере за класичан абажур: пречник доњег, ширег круга треба да буде 20 см, горњег, мањег 10 см, а висина 17 см. Ово су димензије за обичну сијалицу. Не смете узети мање мере јер се сијалица загрева па се абажур може прегрејати, па чак и запалити. А није пожељно ни да абажур буде сувише велик јер може да спада са сијалице. Највеће дозвољене димензије су два пута веће од оних на **цртежу број 3.**

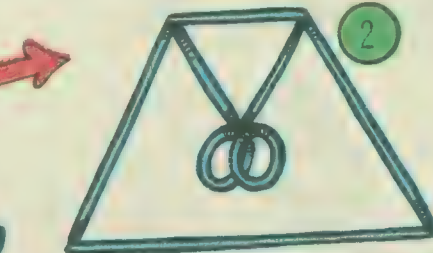
Пошто не знамо какав вам је намештај у соби донели смо више абажура а ви изаберите какав се вама допада.

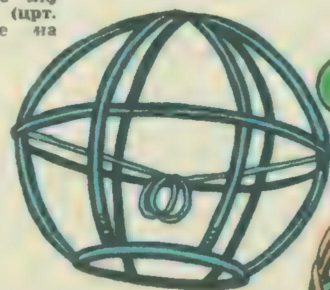
Абажур у радној соби можете оплести ликом или вуницом у одговарајућој боји. Како се оплиће, показује **цртеж број 4.** На горњем кругу праве се петље а на доњем лика се само омота. Кад влакно лике дође до краја пажљиво га наставите једва приметним чвором који ћете окренути ка унутра **(црт. 5).** Готов абажур видите на **цртежу 6.** За спаваћу собу направите абажур у романтичном стилу. Рам је исти као на **цртежу 1, 2 или 3.** За абажур 3 потребно вам је парче свиле или неког лаког материјала дужине између 0,80 м и 1 м а ширине 25 см. Наравно, набори ће бити богатији ако је дужина један метар. Материјал порубите са свих страна, па на два, два и по сантиметра од дужих ивица материјала са сваке стране профирцајте ситно конац као на **цртежу 7.** Материјал наберите и обавијте око костура абажура, а крајеве вежите као што показује **цртеж 8.** Затим материјал пажљиво пришијте са унутрашње стране абажура за круг од жице **(црт. 9).** Исто важи и за доњи круг. На крају, на набраним местима доње и горње ивице провуците лепе пантљике **(црт. 10).** У дневној соби лепо ће изгледати абажур у облику лопте **(црт. 11).** Најпре треба мајстор да вам залетује жице у облику лопте а пречник лопте треба да буде око 25 см. Затим око жица обмотавајте канап и у току рада закачињите га за жице **(црт. 12)** На готовом абажуру треба да буде толико слојева канапа да не буде редак али ни сувише густ па да светлост не може да пролази.

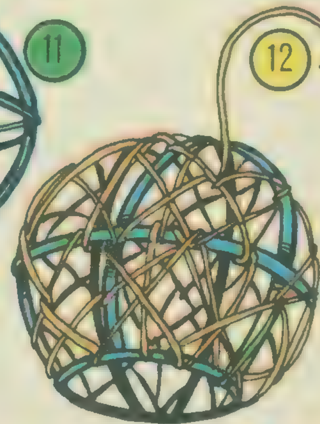
На крају абажур можете украсити. Ми вам предлажемо да то буде пчела. Ево како се прави: од чојице исеците пчелу **(црт. 13)** и то делове A, B и C по један комад, а делове D и E и очи и зенице по два комада. Делови A, B и C треба да су жути крила и очи бели, а зенице црне. На делу C нацртајте смеђом тем пером линије, пчелу залепите на абажур а на местима означеним гачкама на глави прободите чиоде са украсним главама **(црт. 14).** Готова лампа види се на **цртежу 15.**

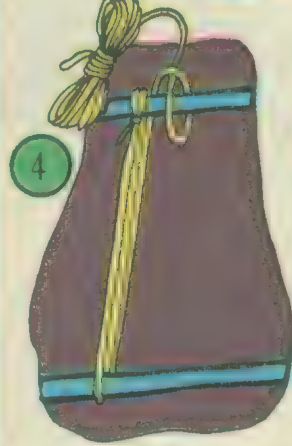

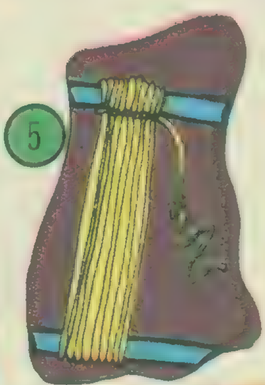

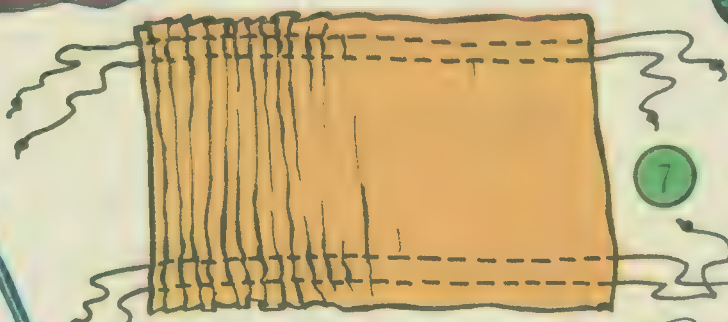

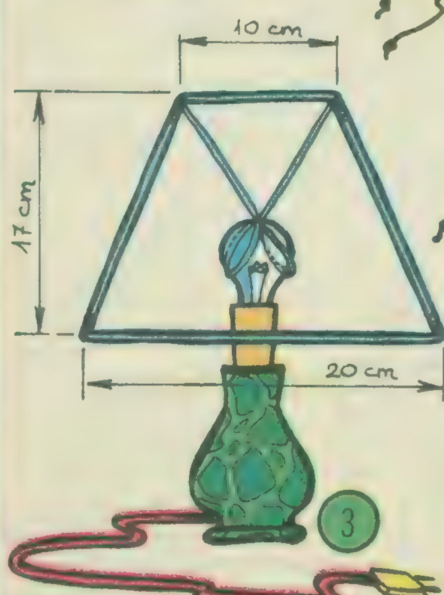

ШАМПИОН СЕ ОНЕСВЕ

Аустралијанац Џек Бребхем је једини возач болида »формуле 1« који је титулу светског шампиона у аутомобилизму освојио прешавши циљ — пешице.

Пред старт за „Велику награду САД“ у Себрингу, последње трке у 1959. за титулу апсолутног светског шампиона, Брујс Мак Ларен је изненађено посматрао свог друга из „штале Купер“, Џека Бребхема. Пословично ћутљиви и озбиљни Аустралијанац који се пре сваке трке завлачио у какав кутак, далеко од очију радозналаца, овог пута је брбљао с групом лепушкастих стјуардеса с трибина.

— Лепотице моје! — клањао се Бребхем. — Дозволите да вас светски шампион позове на вечеру! Све вас заједно!

— Прво скочи, па онда кажи: хоп! — рече Мак Ларен прилазећи другу и девојкама. — Истина, скупио си лепу колекцију бодова, водиш убедљиво, али мораш да завршиш и ову трку!

— Зар мислиш да је нећу завршити? — широко се насмеја Аустралијанац. — Стирлинг Мос и Тони Брукс имају само теоретске шансе и то један према десет хиљада! Стирлинг може да постане шампион једино ако се ја не пласирам међу првих шест, а он стигне први и уз то одвози најбржи круг! Тони може да постане шампион једино ако стигне први, а ја уопште не стигнем на циљ!

Џек Бребхем као да се мало застидео самохвалисања. Пребацио је руку преко Мак Ларенoвог рамена.

— Зар ми се може десити неки малер кад имам тебе да ми „покриваш леђа“? — рече му, па се опет окрете девојкама.

МОС СЛЕЋЕ СА СТАЗЕ

Кад ја стартер дао знак за почетак велике трке, Џек Бребхем је опет био онај стари рачунџија који вози опрезно, избегава сваки непотребан ризик и штеди машину.

Стирлинг Мос је кренуо снажно и већ после педесетак метара његов „купер климакс“ је јурио максималном брзином.

— Њега не смем да испустим! — помисли Бребхем и прилепи му се за точкове. **— Мак Ларен је у праву! Тај Енглез је лукав као змија и храбар као рис!**

Брјус Мак Ларен је верно пратио друга из „штале“. Возио је иза њега средином писте, чувајући му уједно леђа и десни бок.

Тони Брукс је у „ферарију“ био на трећој позицији и вребао тренутак да се пробије напред.

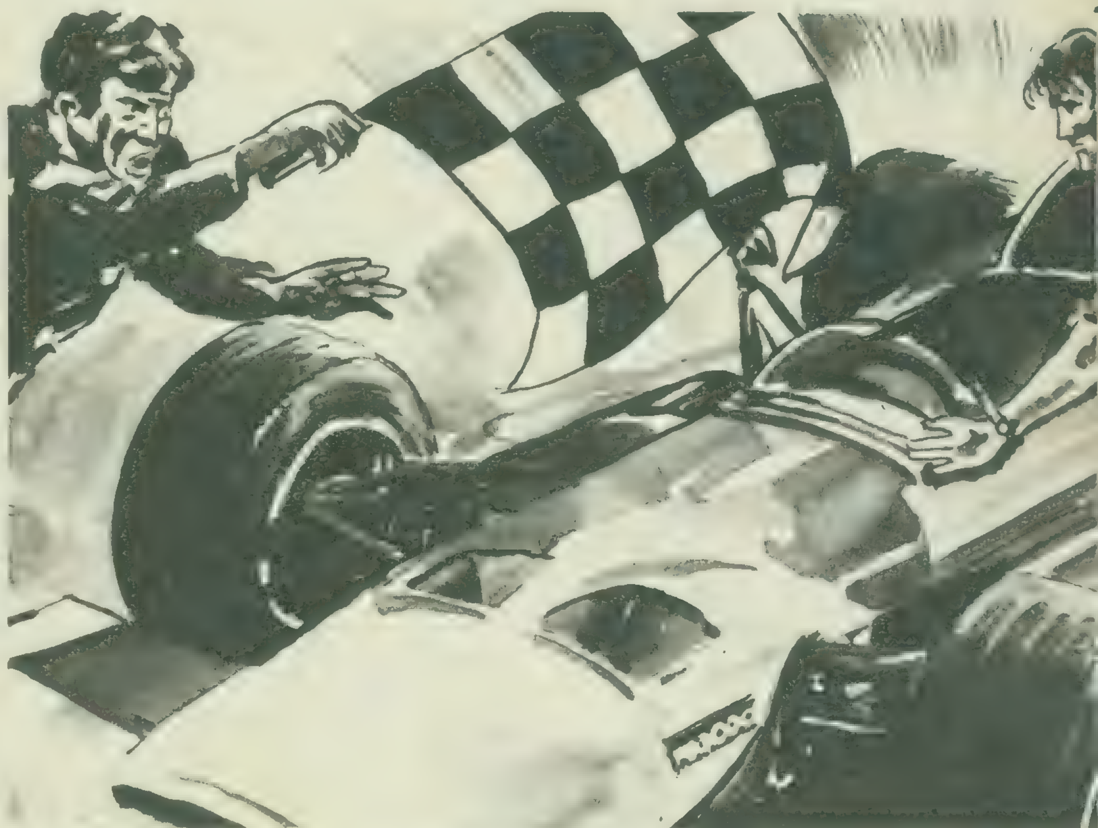
Већ у трећем кругу Стирлинг Мос је испао из трке. Опседнут мишљу да га једино прво место и најбржа рунда могу овенчати шампионским венцем пребрзо је улетео у једну кривину. „Купер климакс“ се занео, почео да клизи по стази и баш кад га је Енглез једним очајничким, али вештим маневром вратио у правац, десна стражња гума није издржала трење, пукла је и Мос је слетео са стазе.

МАЛЕР »ЏЕКА ЗИХЕРАША«

Круг за кругом Бребхем је водио трку. Мак Ларен га је као какав пас чувар пратио на десет метара удаљености како Тони Брукс, у случају да покуша пробој, не би могао да га окрзне.

Аустралијанац је возио уједначеним темпом, опрезно, пазећи да не направи какву несмотреност. Зашто би и ризиковао? Ако Тони баш хоће да га престигне, да први прође кроз циљ, нека му је са срећом! То је добар момак, возач без мане и страха, неће бити неправда ако освоји „Велику награду САД“! Али шампионат света припада њему, Џеку Бребхему!

Бребхем је добро знао да је ова трка постала монотона, да се гледаоци све више досађују. Уосталом, он није ни био љубимац публике. „Бребхем рачунџија“, „Џек зихераш“ — тако су га звали, али то њега није ни најмање узнемиравало, ни вређало. **Он је био само машина у машини и разликовао се од свог „купера“ једино по томе што је он био машина која мисли, машина која вози по логичком прорачуну, која одбацује атрактивне ризике, па ма колико они узбуђивали публику жељну лома, ватре, крви!**

У половини последњег круга Бребхема одједном обли хладан зној. Мотор његовог „купера“ почео је да кашљуца и да успорава. У први мах није схватио шта се то догодило. У очајању је педалу за гас просто забио у даску. Узалуд! Мотор је издахнуо.

— Довод уља! — досети се. **— Пресла је цев за довод уља!** Свршено је, одесветски шампионат!

„Купер“ је, ношен инерцијом, још јурио по писти, али све спорије.

ГРЧ У НОЗИ

Верни Мак Ларен је видео шта се догодило. Збунио се, осврнуо се на друга успоривши темпо и то је било довољно Тонију Бруксу да као муња пролети крај њега. Кад је схватио да је погрешио, да је Бруксу без борбе препустио прво место и тако му омогућио да освоји светски шампионат, све је било прекасно.

Бребхем је из непокретног „купера“ бульио у циљ. Био је свега 600 метара далеко. Док су и последњи тркачи промицали поред

ОЧИ ОД ПЛАСТИКЕ

Уз помоћ своје супруге, лаборантског техничара, очни хирург др Кардон, запослен у медицинском центру у Њујорку, направио је вештачку рожњачу од пластичне материје — провидног плексигласа. Рожњача у облику диска већ је вратила вид педесеторици слепих људи. На жалост, ова пластична рожњача не може серијски да се производи, јер мора дуго и прецизно да се обрађује. Хирурзима је после тога потребно само петнаест минута да је усаде у око.

У случају да се рожњача, тако важан део ока, повреди, оштети или оболи, кроз њу не може да пролази светлост, тако да је човек, пре или после, осуђен на слепило. У таквим случајевима она се узима од даваоца непосредно после његове смрти, и пресађује оболелом. Али, често се дешава да болест која је уништила природну рожњачу нападне и пресађену а инфекција обично погађа и околне крвне судове.

Вештачка рожњача супружника Кардон нема те недостатке, организам је ретко одбацује. Међутим, овај вештачки део тела има и два мања недостатка. Пацијенти увек морају да носе наочаре због малих корекција у преламању светлости нове рожњаче. И, пошто она прекрива само центар ока, ти људи морају да окрећу главу када желе да виде нешто по страни.

...ЕСТИО

њега према том недостижном циљу, он је осећао да ће заплакати од срџбе, туге и немоћи.

Одједном се трже.

— Правила кажу да се у трци квалификује тркач који с аутомобилом пређе линију циља! — размишљао је грозничаво. — **Не кажу да ли аутомобил треба кроз циљ да пренесе тркача, или тркач машину! Не кажу да ли би аутомобил у пролазу кроз циљ морао да буде технички исправан или не!**

Џек Бребхем искочи из кола, ослони се обема рукама о задњи део каросерије и належе на њу. Запео је из све снаге. „Купер" се мало зањуња, па лагано клизну напред. „Џек рачунџија" осети како га врели асфалт пече кроз ципеле.

Опет је бацио поглед према циљу. Шест стотина метара!

— Не, то нећу моћи да издржим! — помисли обесхрабрен. — **Пред трку увек по два механичара гурају „купер" до писте. Свега пет-шест метара, а морају да запну из све снаге! Нећу издржати!**

Обузет очајничким бесом Бребхем из све снаге гурну машину. „Купер" опет клизну два метра.

— Морам успети! — охрабри се Аустралијанац. — **Морам! Не дам венац.**

Корак по корак гурао је кола. Облио га је зној. Збацио је кацигу. Руке су га запекле, па заболеле. Кад је успео да одгура возило педесетак метара, ухватио га је грч у левој нози. Пао је и у паду раскрвавио руке.

ГЛЕДАЛИШТЕ ЈЕ УРЛАЛО

Усправио се и наставио да гура. Јаукао је, псовао, падао и дизао се, али је непрекидно погнуте главе гурао кола.

Чуо је како људи на трибинама нешто вичу. Опет је пао и лежећи јаукао. Неколико људи је потрчало према њему и он се подиже на колена.

— Не! — крикнуо је. — **Даље, бежите!**

Знао је: ако му било ко притекне у помоћ, биће дисквалификован! Гурао је и даље. Комбинезон му се од падова исцепао на коленима и лактовима, руке су му крвариле. **На сто метара од циља почела је да му тече и крв из носа.**

Угледао је стартера са заставом налик на шаховску таблу и знао је да је близу циља. То му је улило нову снагу и он поново свом снагом належе на каросерију. Више није видео ништа, није знао ништа, сем да мора да гура тај ауто до последњег даха.

Посматрајући натчовечанску борбу једног човека гледалиште је урлало у делиријуму. То је било узбудљивије од било какве трке до тада, то се још није догодило у борби модерних гладијатора за светски шампионат.

„Купер" је споро као пуж прешао линију циља.

Стартер је махнуо коцкастим барјачетом. Измучени човек то није приметио. Стартер још једном махну заставом пред Бребхемовим носем.

Аустралијанац застаде, зањиха се, заклопи очи длановима и протресе главу. Онда се болно осмехну, отегнуто застења и сруши се без свести.

★ ★ ★

Џек Бребхем, „рачунџија" и „зихераш", освојио је светски шампионат за 1959. годину.

Да тај шампионат није освојио незаслужено Џек Бребхем је још два пута доказао. Следеће године је у „куперу" освојио и другу титулу светског шампиона, а 1966. године у „бребхему", колима сопствене конструкције, још једну.

Тај други и трећи светски шампионат није освојио пешачећи.

А. Р.

ЛАЖНИ ФЕРМАН

Београдски везир тражио је да се и јањичарима плаћа порез али српски народ није више имао ни паре. Неочекивано, у помоћ му је прискочио један Турчин.

Крајем 18. века народ у Србији плаћао је спахијама данак према стању сопствене имовине и београдском везиру према броју глава у свакој нахији. И док се први није могао избећи, други су Срби сами смањивали кријући тачан број људи. Међутим, кад су се земљом размилели јањичари и разрезали порез за себе, у народу настаде комешање. Глас о новом намету стигао је и до Цариграда. Султан је знао да ће, ако се народ лати оружја, изгубити и оне приходе које је имао, па је хатишерифом укинуо давање пореза јањичарима.

Србима је лакнуло. Али, за кратко.

ЦАРСКА СЕ НЕ ПОРИЧЕ!

Био је 8. новембар 1793. године, дан када су се српски кнезови окупили код београдског везира Шашин-паше да му исплате порез скупљен у народу. Све су пребројали до последњег гроша и спустили пред њега. Гледајући час кнезове, час новац, он заврте главом и, испуштајући димове из чибука, рече:

— Мало!..

— Како мало?! — погледаше се у чуду кнезови.

— Тако, мало!...

Кнезови се, у недоумици, погледаше. По хатишерифу је тачно онолико колико су донели. Неколико пута су бројали, и пред пашом исто су то учинили. Везир их саслуша а онда хладно оконча разговор:

— Ферман стиг'о, рајо! Султан вели да опет буде по старом! Идите ви у вилајет па утувите народу да царску послуша, она се не пориче!

Било им је јасно да је Шашин-паша држао страну јањичарима и да су његови прсти и те како умешани у све ово. Кнезови се договорише да не оду из Београда све док београдски везир не прими новац који су донели, или не нађу неко решење. Ко је смео да изађе пред људе по нахијама и тражи им још новца кад им је узето готово све.

ВЕЗИР ЈЕ СМЕЊЕН

Дани су пролазили а „рајинска ствар" није мицала с мртве тачке. Ни кнезови се нису разилазили. Не знајући шта ће и куд ће, кнез Алекса Ненадовић наврати једног дана до Мустафе Шинигџића, београдског бина-емина (главног надзорника изградње јавних зграда у граду). Били су стари знанци, на неки начин и пријатељи. Кнез Алекса је бина-емина често снабдевао грађом, увек на време и у довољној количини а Турчин му је плаћао поштено јер је одиста био веома честит.

Чувши за невољу српских кнезова, Мустафа Шинигџић се замисли.

— Сумњам да је султан издао ферман и да он постоји — рече. — Но, ако ви хоћете, лако ћу га покварити!

Договорише се да кнезови одмах напишу писмо султану и обавесте га о свему. Бина-емин је напоменуо да писмо потпише што више људи, да се о томе ником не говори, остало ће он обавити.

Време је пролазило. Београдски везир се чудио што кнезови не иду у своје нахије и распитивао се докле мисле да седе у Београду. Увек је добијао одговор да не смеју народу пред очи.

После две недеље, једног јутра, протутњао је на коњу кроз београдске сокаке гласоноша.

— Збачен Шашин-паша, збачен везир!.. Стиже нови! Ево га, долази!..

Народ је истрчао на улице и збуњено слушао. Вест је била тачна.

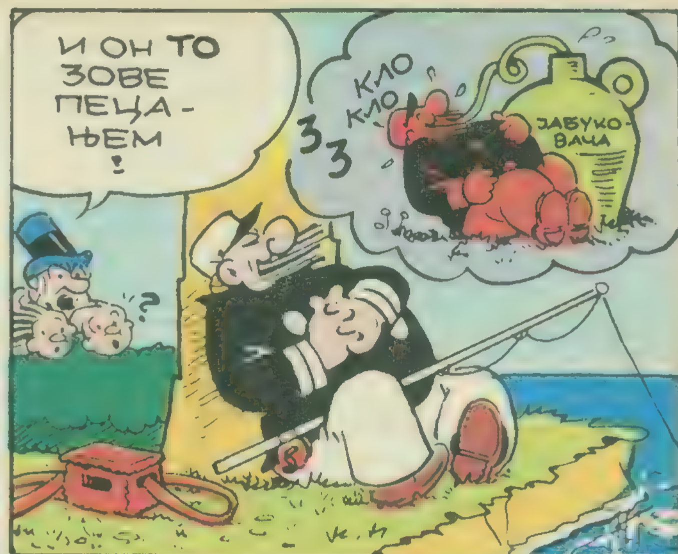
Кнез Алекса задовољно похита у нахију питајући се да ли је султан стварно издао нови хатишериф кад је оно Шашин-паша тражио већи порез или га је измислио београдски везир. У сваком случају, помогло је и писмо кнезова, али — ваља бити упоран, закључи он, и пожури остављајући Београд далеко иза себе.

М. С.

БИМ И БУМ

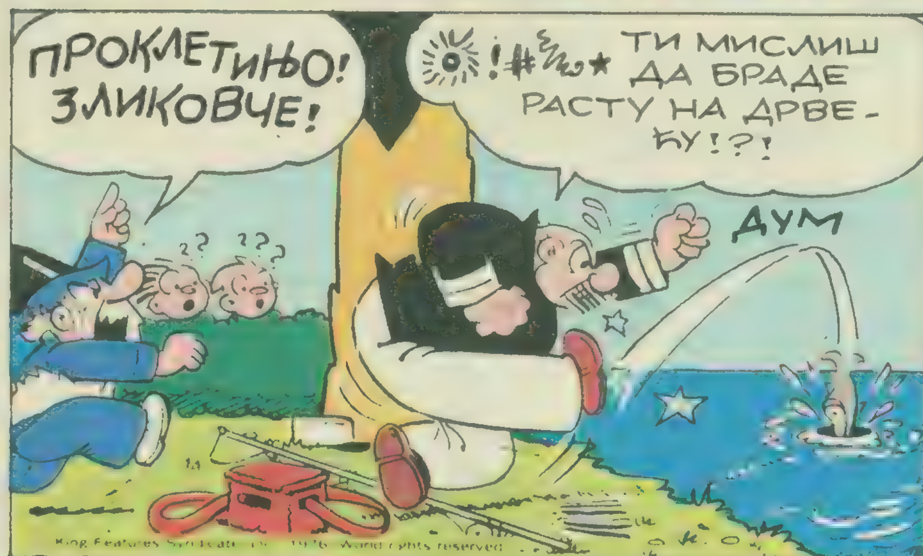
JOE MUSIAL

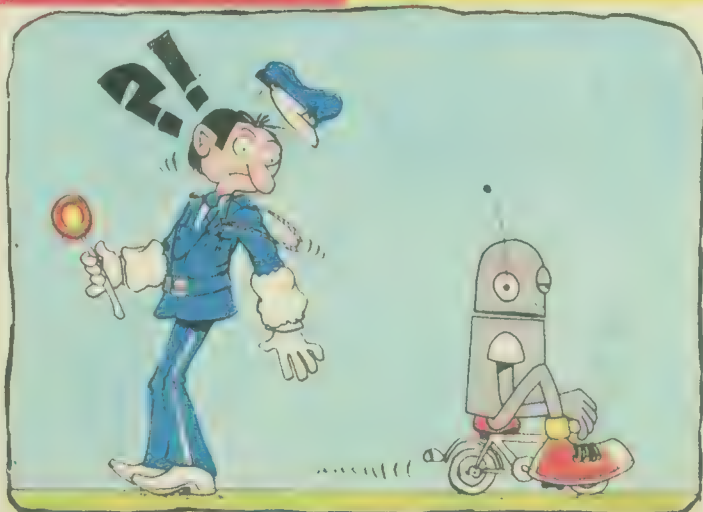

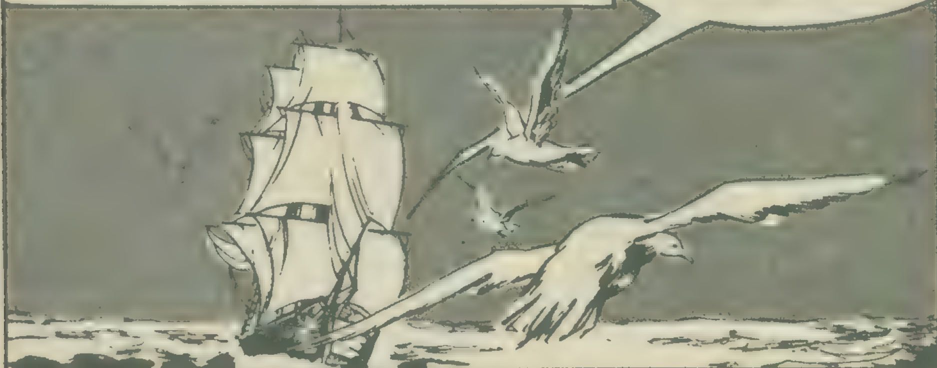
ШРАФКО

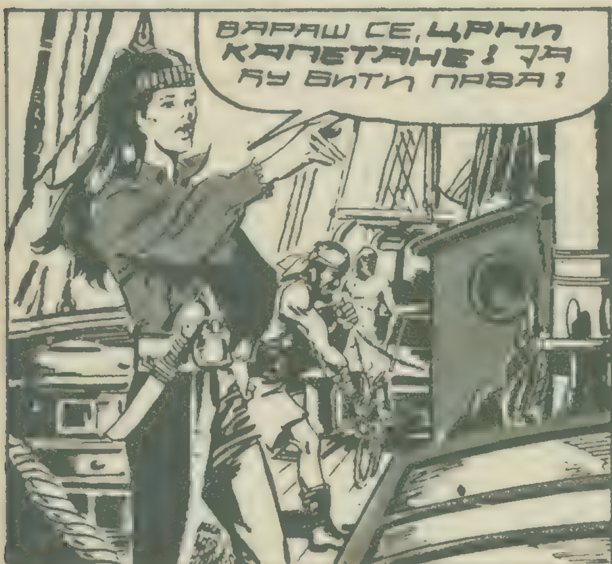

ГУСАРКА

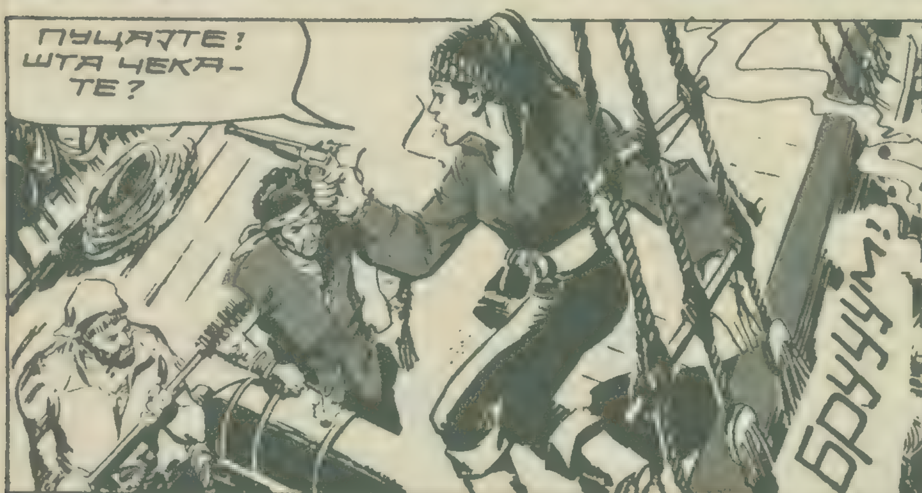

ЈЕДНОГ ДАНА 1859. ГОДИНЕ, НЕДАЛЕКО ОД ИСТОЧНЕ ОБАЛЕ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА...
СПРЕМИТЕ СЕ ЗА ЈУРИШ НА ДРУГИ БРОД!

ДА СЕ КЛАДИМО, ГУСАРКО, ДА ЋУ ПРВИ БАЦИТИ КУКУ И ПРЕЋИ НА ДРУГИ БРОД!

ВАРАШ СЕ, ЦРНИ КАПЕТАНЕ! ЈА ЋУ БИТИ ПРВА!

ЧУЈЕШ ЛИ ЈЕ, ЏИМЕ?
ХРАБРА ЈЕ КАО МУШКАРАЦ!

ЊЕН ОТАЦ ЈЕ БИО ЧУВЕНИ ГУСАР! ОН ЈУ ЈЕ НАУЧИО ДА БАРАТА ОРУЖЈЕМ И ДА СЕ БОРИ!

ПУЦАЈТЕ! ШТА ЧЕКАТЕ?
БРУУУМ!

ЦРНИ КАПЕТАН ПРИМИО ЈУ ЈЕ НА СВОЈ БРОД КАД ЈОЈ ЈЕ ОТАЦ УМРО!

ПРЕКИНИТЕ С ПРИЧОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ПА ТО ЈЕ „ОЛУЈА"! ИДЕ ПРАВО НА НАС!
СТРАШНО!
ШТА ЋЕТЕ ДА РАДИТЕ, КАПЕТАНЕ?

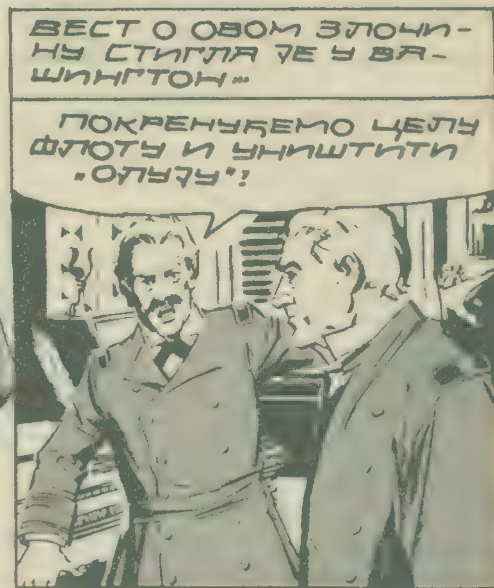

НАТЕРАЋЕМО ИХ ДА НАМ СЕ СКЛОНЕ С ПУТА!
1301/1

ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД?
ОХ? ШТА ЋЕ БИТИ С НАМА?
ГОТОВИ СМО!

„ОЛУЈА" СЕ ПРИБЛИЖИЛА БРОДУ...
ЈУРИШ!

САМО ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ ПАО ЈЕ У ЊЕНЕ РУКЕ...
ПОКУПИЛИ СМО СВЕ ОД ВРЕДНОС-ТИ!

ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ ИЗДАО НАРЕ-ЂЕЊЕ...
ПОТОПИ-ТЕ БРОД!

ВЕСТ О ОВОМ ЗЛОЧИ-НУ СТИГЛА ЈЕ У ВА-ШИНГТОН...
ПОКРЕНУЋЕМО ЦЕЛУ ФЛОТУ И УНИШТИТИ „ОЛУЈУ"!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ИСПЛОВИЛИ СУ РАТНИ БРОДОВИ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА...

ЈЕДРЕЊАК НА ВИДИ-КУ!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ „ОЛУЈА" ПО-РУЧНИЧЕ!

ИМАМО СРЕЋЕ, ЏЕНЕРЕ! БРЗО СМО ЈЕ НАШ-ЛИ!
СВИ НА СВО-ЈА МЕС-ТА!

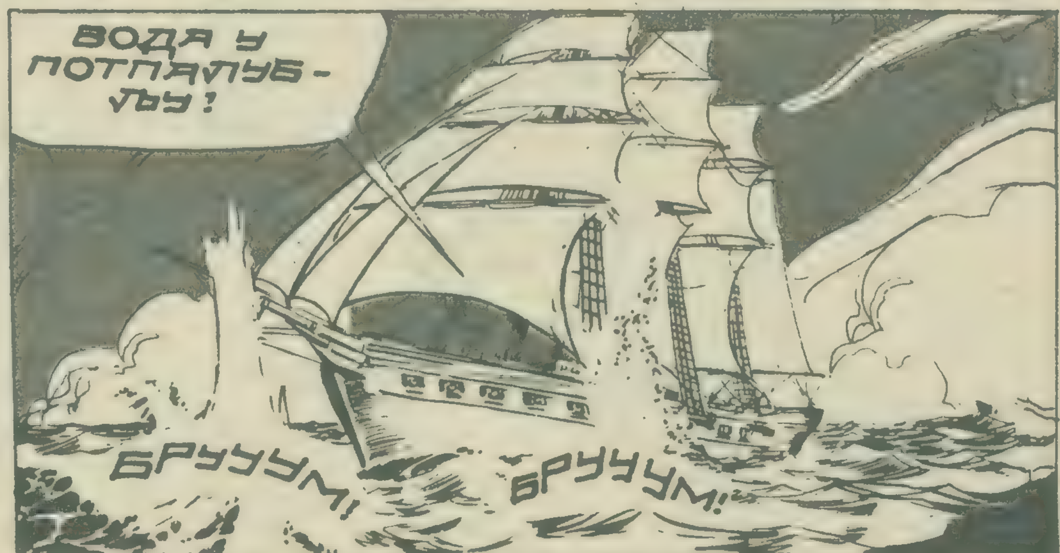

И ЗАИСТА, БИЛА ЈЕ ТО „ОЛУЈА"...
ОКРУЖЕНИ СМО РАТНИМ БРОДОВИ-МА!
ИЗВУЋИ ЋЕМО СЕ КАО И ДО САДА?

ХАЈДЕ! ШТА ЧЕКАТЕ? ПУЦАЈ-ТЕ!

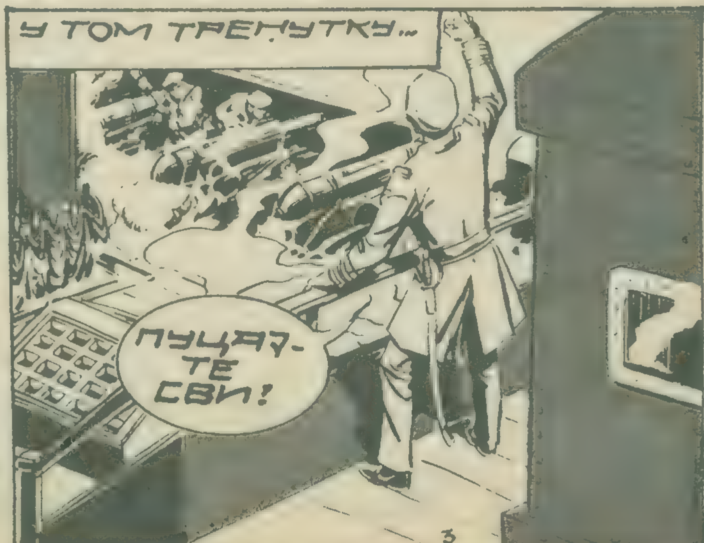

ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ ДОЗВОЛИО ГУСАРКИ ДА КОМАНДУЈЕ...
ТОЛИ-КО ЈЕ ХРАБРА ДА НИЈЕ НИ СВЕ-СНА ОПАС-НОСТИ?

УМАЛО ДА НАС ПОГОДЕ!
БРУУМ!

ПАЛИ!

ВОДА У ПОТПАЛУБ-ЉУ!
БРУУУМ!
БРУУУМ!

ПРОКЛЕТ-НИЦИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ПУЦАЈ-ТЕ СВИ!

„ОЛУЈА" ЈЕ БИЛА ПОГОЂЕНА ...
БРУУУМ!

АААЈ!

КАПЕТАН ЈЕ РА-ЊЕН!

НАСТА-ВИТЕ С ПАЉ-БОМ!

ПУНИМ ЈЕДРИМА НАПРЕД!

ОВОГ ПУТА СЕ НЕЋЕМО ИЗВУЋИ!
ХОЋЕМО! ПРЕ-ПУСТИ СВЕ МЕНИ!

ГУСАРКА ЈЕ ЗАУЗЕЛА КАПЕ-ТАНОВО МЕСТО И НАРЕДИЛА ДА СЕ ОСПЕ ПАЉБА НА „ГРОМ"...
ШТО СТЕ УСПОРИЛИ? БРЖЕ!

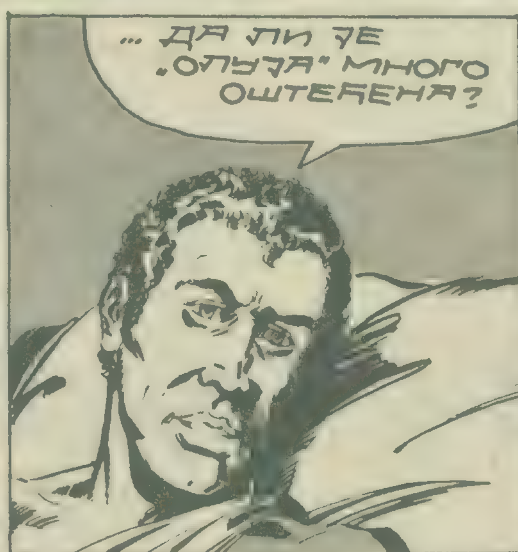

НЕ МОЖЕМО, ПОРУЧНИЧЕ ЏЕНЕРЕ! МАШИНЕ НЕ РАДЕ!

УМАКЛИ СУ НАМ, АЛИ НЕЋЕ ДАЛЕКО СТИЋИ!
НА-ДАМ СЕ, ЧЕФ-РИ!

НЕЋУ СЕ СМИРИТИ ДОК НЕ УХВАТИМ ЦРНОГ КАПЕТАНА!

А НА БРОДУ „ОЛУЈА"...
КАКО СЕ ЗОВЕ БРОД КОЈИ НАС ЈЕ НАПАО?

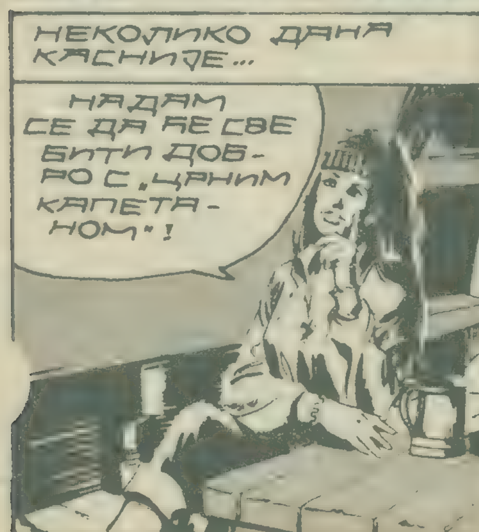

„ГРОМ"! АЛИ ПРЕСТАНИ ДА МИСЛИШ НА ЊЕГА!
РЕЦИ МИ ЈОШ САМО...

... ДА ЛИ ЈЕ „ОЛУЈА" МНОГО ОШТЕЋЕНА?

ДА, АЛИ, НА СРЕЋУ, МОЖЕМО ДА ПЛОВИМО! ИДЕМО ПРАВО ЗА ЊУЈОРК!
ЛУДА СИ!
ПА ТАМО ЈЕ ИЗДАТА ПОТЕРНИЦА ЗА НАМА!

НЕ БРИНИ! НА СВЕ САМ МИСЛИЛА! ПРОМЕНИЋЕМО ИМЕ БРОДУ!

ЧИМ СТИГНЕМО, ОДВЕШЋУ ТЕ КОД ЛЕКАРА! НЕ СВИЂА МИ СЕ ТВОЈА РАНА!

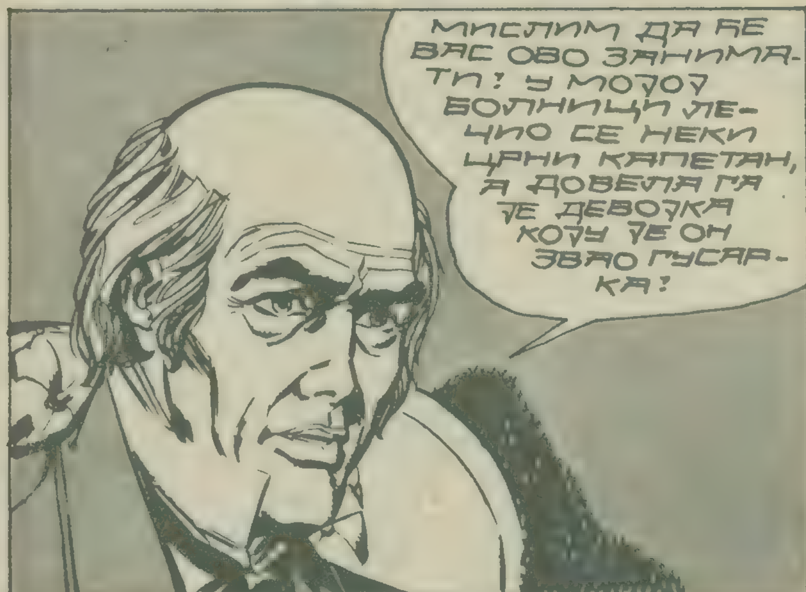

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СВЕ БИТИ ДОБРО С „ЦРНИМ КАПЕТАНОМ"!

„ОЛУЈА" СЕ УКОТВИЛА У ЊУЈОРШКОЈ ЛУЦИ, САМО ПОД ЛАЖНИМ ИМЕНОМ...

БРОД ЈЕ ПОПРАВЉЕН И НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО УСКОРО ИСПЛОВИТИ...

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА КАСНИЈЕ ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ ОТПУШТЕН ИЗ БОЛНИЦЕ...
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ОДЕМ ОДАВ-ДЕ!

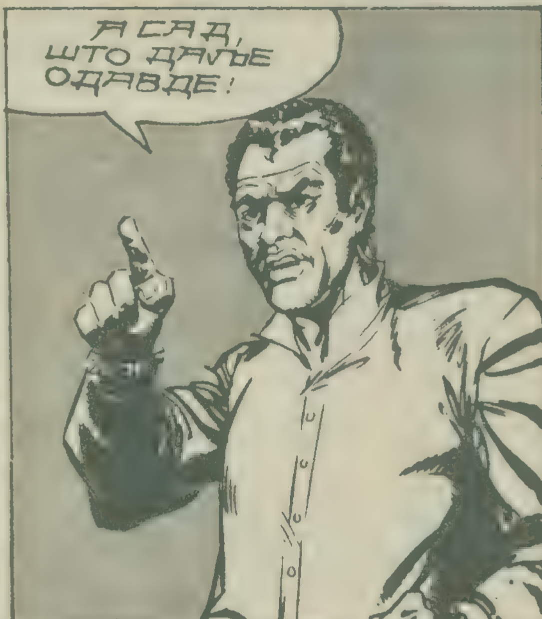

ЈОШ ИСТОГ ДАНА У МОРНАРИЧКОМ ШТАБУ...
УПРАВНИК ЈЕДНЕ БОЛНИЦЕ ЖЕЛИ ДА ВАС ВИ-ДИ!
УВЕДИ ГА!

МИСЛИМ ДА ЋЕ ВАС ОВО ЗАНИМА-ТИ! У МОЈОЈ БОЛНИЦИ ЛЕ-ЧИО СЕ НЕКИ ЦРНИ КАПЕТАН, А ДОВЕЛА ГА ЈЕ ДЕВОЈКА КОЈУ ЈЕ ОН ЗВАО ГУСАР-КА!

ШТА? ПА ЗА ЊИ-МА ЈЕ ИЗ-ДАТА ПОТЕР-НИЦА!
ЈА САМ НЕШТО НАЧУО О ЊИМА ПА САМ ЗАТО И ДОШАО...

И ЈОШ НЕШТО... ПРОМЕНИ-ЛИ СУ ИМЕ БРОДУ!
ХВАЛА ВАМ НА ОБА-ВЕШТЕ-ЊУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ ЦРНИ КАПЕ-ТАН ЈЕ СТИГАО НА СВОЈ БРОД...
БРОД ЈЕ ПОПРАВ-ЉЕН!
ОДЛИЧНО! ХВАЛА ТИ, ГУСАРКО!

А САД, ШТО ДАЉЕ ОДАВДЕ!

ХЕЈ, НЕ ВИЧИТЕ ТОЛИКО! ЈОШ НИСМО ИСПЛО-ВИЛИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ПРИЂИМО ИМ БЛИ-ЖЕ!

КАДА ЈЕ ЦРНИ КАПЕТАН УГЛЕДАО ФРЕГАТУ, БИЛО ЈЕ КАСНО ДА СЕ НЕШТО ПРЕДУЗМЕ...
ХМ! НЕ СВИЂАЈУ МИ СЕ ОНИ БРОДОВИ, ГУСАРКО!
НИ МЕНИ! ТО СУ РАТНИ БРОДОВИ!

ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ?
ОПКОЛИЛИ СУ НАС!

ПРЕДАЈ СЕ, ЦРНИ КАПЕТАНЕ!

И ТАКО НЕ МОЖЕТЕ УМАЋИ!

НА „ОЛУЈИ" ЈЕ НАСТАЛА ПАНИКА...
СПАСАВАЈТЕ СЕ!
ПЛИВАЋЕМО ДО ОБАЛЕ!
НЕЋУ ДА ДОЗВОЛИМ ДА МЕ ОБЕСЕ!

ВРАТИТЕ СЕ, КУКАВИЦЕ!
ИЗДАЈИЦЕ!

АЛИ НИКО ВИШЕ НИЈЕ СЛУШАО ЦРНОГ КАПЕТАНА И ГУСАРКУ...
НАРЕДИЋУ ДА ПОХВАТАЈУ СВЕ ОВЕ ШТО СУ СКОЧИЛИ У МОРЕ!

ОВОГ ПУТА ЗАИСТА НЕМАМО ИЗЛАЗА!
ВИДИМ!

ЦРНИ КАПЕТАНЕ, УХВАТИЛИ СМО ТВОЈУ ПОСАДУ!

АЛИ МЕНЕ НЕЋЕТЕ УХВАТИ-ТИ ЖИВОГ!

ПОТОПИ-ЋЕМО ТИ БРОД!

СКОЧИО ЈЕ У ВОДУ! УХВАТИТЕ ГА!

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО...

ПРЕТРАЖИ-ТЕ БРОД!

МОЖДА ИМА ЈОШ НЕКОГ НА ЊЕМУ!

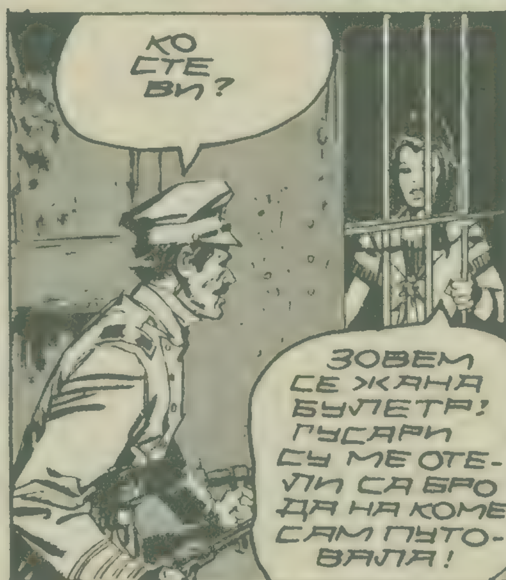

ЗА ТО ВРЕМЕ ГУСАРКА СЕ БРЗО ПРЕСВУКЛА...
НАДАМ СЕ ДА ЋУ ИХ ПРЕВАРИТИ!

МОРНАРИ СУ СЕ ПРИБЛИЖИЛИ ГУСАРСКОМ БРОДУ...
СВИ СЕ ПОП-НИТЕ!

УПОМОООЋ!

ХЕЈ! ИМА ЛИ НЕ-КОГ?

ОВАМО! УПОМОЋ!

НЕКА ЖЕНА!
СПАСИТЕ МЕ, МО-ЛИМ ВАС!

КО СТЕ ВИ?
ЗОВЕМ СЕ ЖАНА БУЛЕТА! ГУСАРИ СУ МЕ ОТЕ-ЛИ СА БРО ДА НА КОМЕ САМ ПУТО-ВАЛА!

ОХ! ХВАЛА ВАМ!
ЗАИСТА САМ СРЕЋАН ШТО САМ ВАС БАШ ЈА ИЗБА-ВИО!

ХАЈДЕ, ПРЕБАЦИТЕ МЕ ДО ОБА-ЛЕ!

НИКО НИЈЕ НИ СЛУТИО КО СЕ КРИЈЕ ИЗА ОВЕ ЛЕПЕ ДЕВОЈКЕ...

А САД ПРАВАЦ У БАНКУ ГДЕ ДР-ЖИМ СВОЈ НОВАЦ!

КУПИЋУ ОДМАХ КУЋУ!

И ЦРНИ КАПЕТАН СЕ ДОКОПАО ЧВРСТОГ ТЛА...
КУДА ДА ИДЕМ? ШТА ДА РАДИМ?
9

ДА БИ НЕКАКО МОГАО ДА ЖИВИ, ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ РАДИО НАЈГРУБЉЕ ПОС-ЛОВЕ...
ХЕЈ! БРЖЕ МАЛО!

ДОШЛА ЈЕ 1861. ГОДИНА КОЈА ЈЕ УЗДРМАЛА АМЕРИКУ...
РАТ! РАТ СЕ-ВЕРА И ЈУГА!

РАТ МЕ УОПШТЕ НЕ ЗАНИМА УЖЕЛЕО САМ СЕ МОРА! ЕХ, ДА ЈЕ СА МНОМ ГУСАРКА! КО ЗНА ШТА ЈЕ С ЊОМ?

ЦРНИ КАПЕТАН НИЈЕ МОГАО НИ ДА ПРЕТПОСТАВИ КАКО ГУСАРКА, САДА ЖАНА БУЛЕТР, ДОБРО ЖИВИ У СВОЈОЈ ПАЛАТИ...

ИЗВОЛИТЕ, МОЈИ ДРАГИ ГОСТИ!
ХВАЛА НА ПО-ЗИВУ, ЖАНА!

ЈЕДНОГ ДАНА, КРАЈ ЊЕНЕ КУЋЕ ПРОШАО ЈЕ ЛЕТРИЈЕ, КРМАНОШ СА БРОДА „ОЛУЈА"...
ЈЕ ЛИ МОГУ-ЋЕ?

ГУСАР-КО!
ЛЕТРИЈЕ!

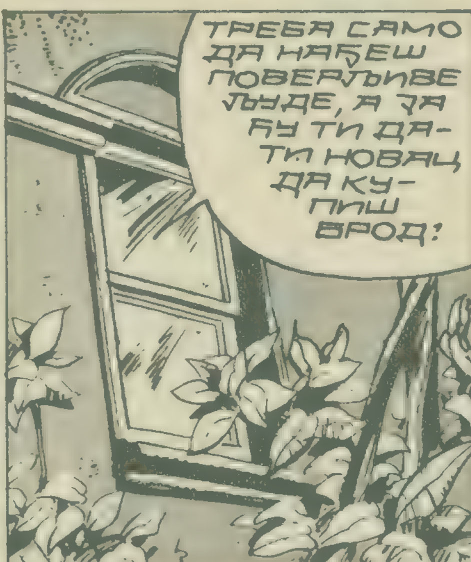

КРМАНОШ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА МУ СЕ СВЕ ДОГО-ДИЛО ОД ОНОГ ТРЕНУТ-КА КАДА ЈЕ С „ОЛУЈЕ" СКОЧИО У МОРЕ...
ШТА ЈЕ С ЦРНИМ КАПЕТАНОМ?
НЕ ЗНАМ!

ХОЋЕШ ЛИ ДА ОСТА-НЕШ ОВДЕ И РАДИШ КОД МЕНЕ?
ЈА БИХ ПО-КУШАО ДА СЕ УКРЦАМ НА НЕКИ БРОД!

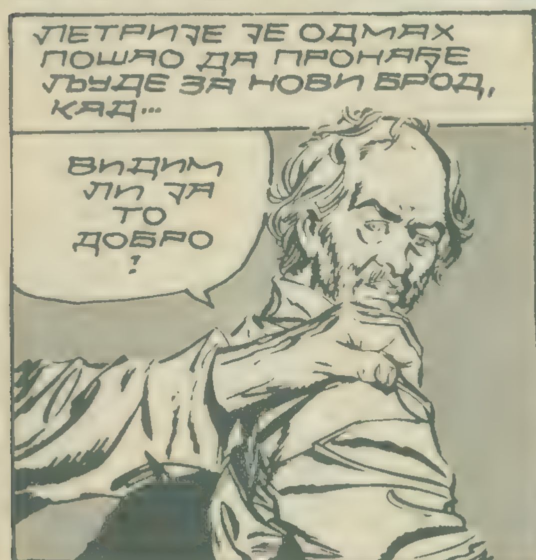

АЛИ, РАТ ЈЕ! НИЈЕ ВРЕМЕ ЗА ГУСА-РЕЊЕ!
ЗНАМ! АЛИ НЕ МОГУ ДА ЖИВИМ НА КОПНУ!

ХЕЈ! ПАЛО МИ ЈЕ НЕШТО НА ПА-МЕТ!

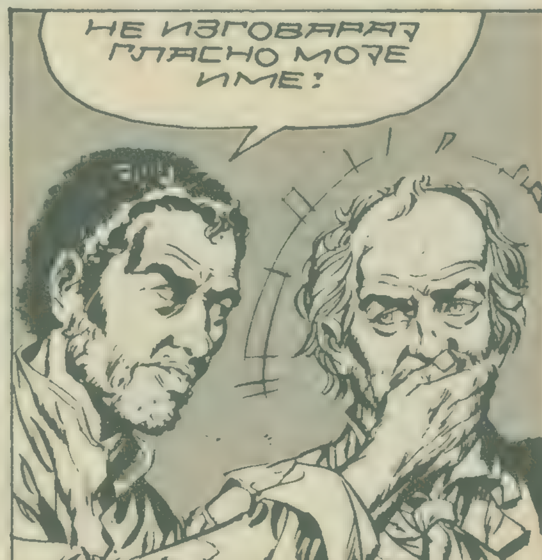

БАВИЋЕМО СЕ ТРГОВИНОМ ОРУЖЈА!

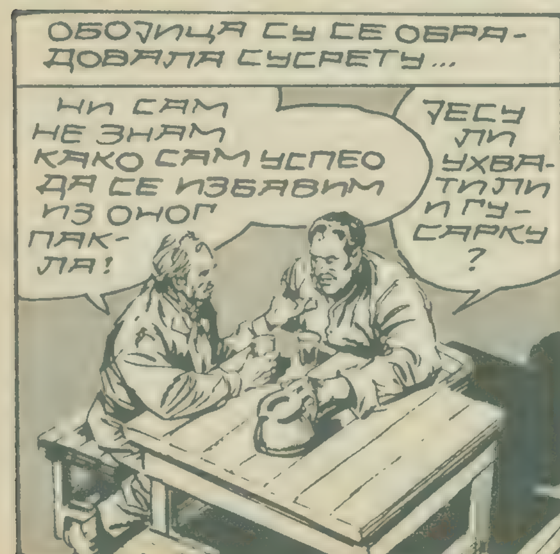

ТРЕБА САМО ДА НАЂЕШ ПОВЕРЉИВЕ ЉУДЕ, А ЈА ЋУ ТИ ДА-ТИ НОВАЦ ДА КУ-ПИШ БРОД!

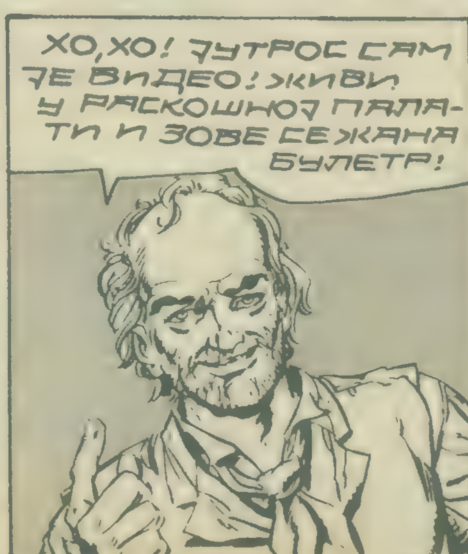

УВЕК САМ ГОВОРИО ДА СТЕ ВИ ПАМЕТНА ЖЕНА, ГУСАРКО!
ПССТ! НЕ ЗОВИ МЕ ТАКО! ЈА САМ ОВДЕ ЖАНА БУ-ЛЕТР!

ЛЕТРИЈЕ ЈЕ ОДМАХ ПОШАО ДА ПРОНАЂЕ ЉУДЕ ЗА НОВИ БРОД, КАД...
ВИДИМ ЛИ ЈА ТО ДОБРО?

ЛЕТРИ-ЈЕ!
ЦРНИ КАПЕТА-НЕ!

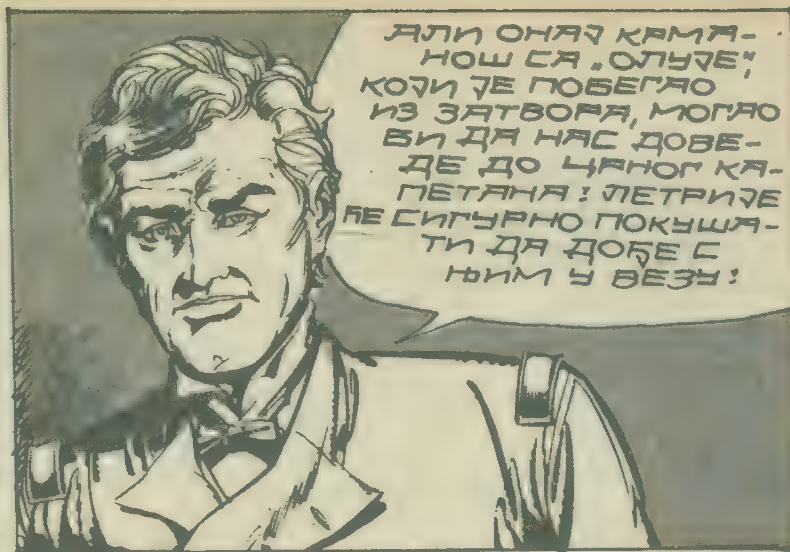

НЕ ИЗГОВАРАЈ ГЛАСНО МОЈЕ ИМЕ!

ОБОЈИЦА СУ СЕ ОБРА-ДОВАЛА СУСРЕТУ...
НИ САМ НЕ ЗНАМ КАКО САМ УСПЕО ДА СЕ ИЗБАВИМ ИЗ ОНОГ ПАК-ЛА!
ЈЕСУ ЛИ УХВА-ТИЛИ И ГУ-САРКУ?

ХО, ХО! ЈУТРОС САМ ЈЕ ВИДЕО! ЖИВИ У РАСКОШНОЈ ПАЛА-ТИ И ЗОВЕ СЕ ЖАНА БУЛЕТР!

ЛЕТРИЈЕ ЈЕ ТАДА ИСПРИ-ЧАО КАКАВ СУ ПЛАН ОН И ГУСАРКА НАПРАВИЛИ...
ТО САМО ОНА МОЖЕ! ЗА СВЕ ЈЕ СПОСОБНА! ПОТРА-ЖИМО ПОСАДУ, А ОНДА ИДЕМО ЗАЈЕД-НО КОД ЊЕ!
БИЋЕ ИЗНЕ-НАЂЕНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ВАШИНГТОНУ ...
ЗНАМ КОЛИКО ЖЕЛИТЕ ДА УХВАТИТЕ ЦРНОГ КАПЕТАНА, ПОРУЧНИЧЕ ЧЕНЕРЕ, АЛИ САДА ЈЕ МНОГО ВАЖНИЈИ РАТ!
ЗНАМ, АДМИРАЛЕ!

АЛИ ОНАЈ КАМАНОШ СА „ОЛУЈЕ", КОЈИ ЈЕ ПОБЕГАО ИЗ ЗАТВОРА, МОГАО БИ ДА НАС ДОВЕДЕ ДО ЦРНОГ КАПЕТАНА! ЛЕТРИЈЕ ЋЕ СИГУРНО ПОКУШАТИ ДА ДОЂЕ С ЊИМ У ВЕЗУ!

ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ОВОГ ПУТА НЕ МОГУ ДА ВАМ ИЗИЂЕМ У СУСРЕТ! СВАКИ ЧОВЕК НАМ ЈЕ ПОТРЕБАН!
У ПРАВУ СТЕ!

А НЕМАМО НИ ДОВОЉНО БРОДОВА, ПОРУЧНИЧЕ!
РАЗУМЕМ!

А У ЊУЈОРКУ, ЦРНИ КАПЕТАН И ЛЕТРИЈЕ УСПЕЛИ СУ ДА ПРИКУПЕ ПОСАДУ...
МИ СМО ТУ, А ГДЕ ЈЕ БРОД?
ВЕЧЕРАС ЋЕ И ТО БИТИ РЕШЕНО! ДОБИЋЕМО НОВАЦ ОД ЖАНЕ БУЛЕТР!

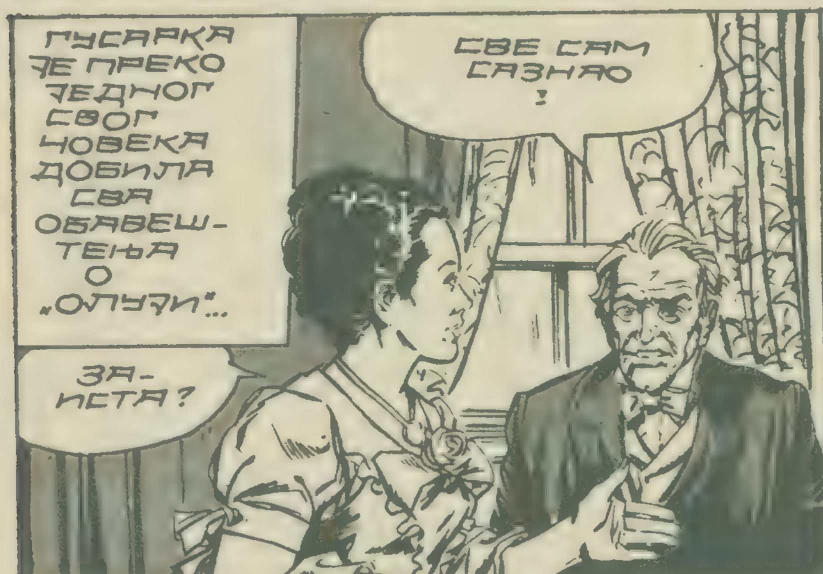

ЈОШ ИСТЕ ВЕЧЕРИ...
ТИ ЗНАШ ДА ЖИВИШ, ГУСАРКО!
КАПЕТАНЕ!
КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ, ЗАР НЕ?

ГУСАРКА ЈЕ БИЛА СРЕЋНА ШТО ВИДИ ЦРНОГ КАПЕТАНА...
ЈЕСИ ЛИ САЗНАО ШТА ЈЕ БИЛО С НАШИМ БРОДОМ?

КАПЕТАН ЈОЈ ЈЕ РЕКАО ДА СЕ САДА „ОЛУЈА" НАЛАЗИ У РУКАМА РАТНЕ МОРНАРИЦЕ...
„ОЛУЈА" ЋЕ ОПЕТ БИТИ НАША!
ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! КАКО МИСЛИШ ДА ЈЕ ОСВОЈИМО?

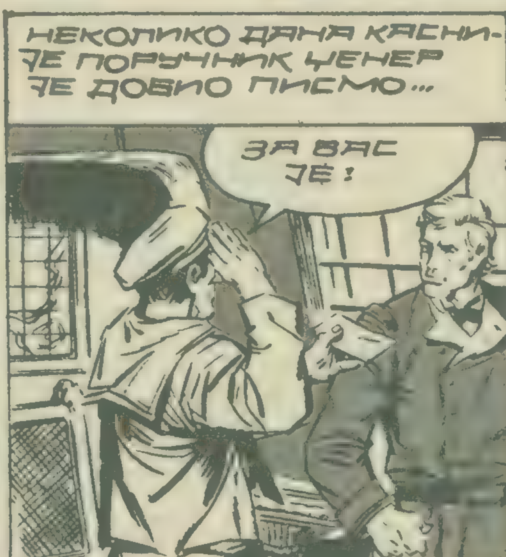

САЗНАЋУ КО ЈЕ КАПЕТАН БРОДА, А ОНДА ЋУ ВИДЕТИ ШТА ЋУ!
МОРАШ БИТИ МНОГО ОПРЕЗНА!

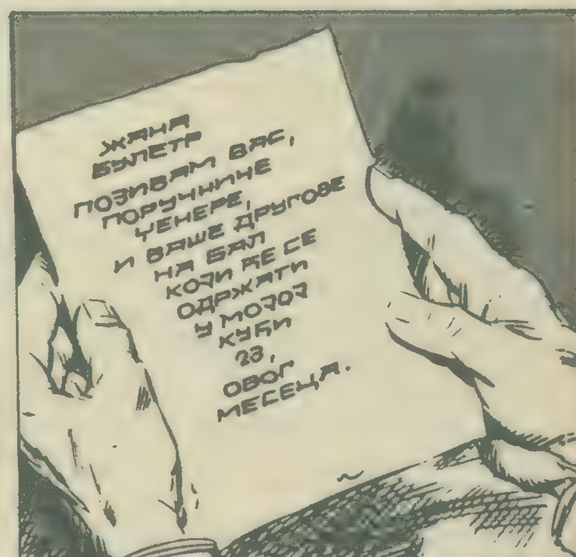

ВАМА ДВОЈИЦИ ДАЋУ НОВАЦ ДА СЕ ЛЕПО ОБУЧЕТЕ! РЕЋИ ЋЕТЕ МИ ЈОШ ГДЕ МОГУ ДА ВАС НАЂЕМ КАД МИ ЗАТРЕБАТЕ!

ГУСАРКА ЈЕ ПРЕКО ЈЕДНОГ СВОГ ЧОВЕКА ДОБИЛА СВА ОБАВЕШТЕЊА О „ОЛУЈИ"...
СВЕ САМ САЗНАЈО!
ЗАИСТА?

КАПЕТАН БРОДА ЈЕ ПОРУЧНИК ЏЕНЕР! С ЊИМ СУ ЈОШ ДВА ОФИЦИРА!

ХВАЛА ТИ! МОЖЕШ ДА ИДЕШ!
ЗНАМ ШТА ЋУ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ПОРУЧНИК ЏЕНЕР ЈЕ ДОБИО ПИСМО...
ЗА ВАС ЈЕ!

ЖАНА БУЛЕТР
ПОЗИВАМ ВАС, ПОРУЧНИКЕ ЏЕНЕРЕ, И ВАШЕ ДРУГОВЕ НА БАЛ КОЈИ ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ У МОЈОЈ КУЋИ 23. ОВОГ МЕСЕЦА.

ПОЗНАЈЕШ ЛИ ТИ ТУ ЖАНУ БУЛЕТР?
ХМ! ПРИЧА СЕ ДА ЈЕ ТО НЕКА ДАМА ИЗ ВИСОКОГ ДРУШТВА!

ОЛУЈА
ПА, ИДЕМО ОНДА СВИ НА ТАЈ БАЛ!

ДОШЛО
ЈЕ ВЕЧЕ КАДА
СЕ ОДРЖАВАО
БАЛ ...
ХВАЛА
НА ПОЗИ-
ВУ!
ДРАГО МИ
ЈЕ ДА СТЕ
ДОШЛИ!

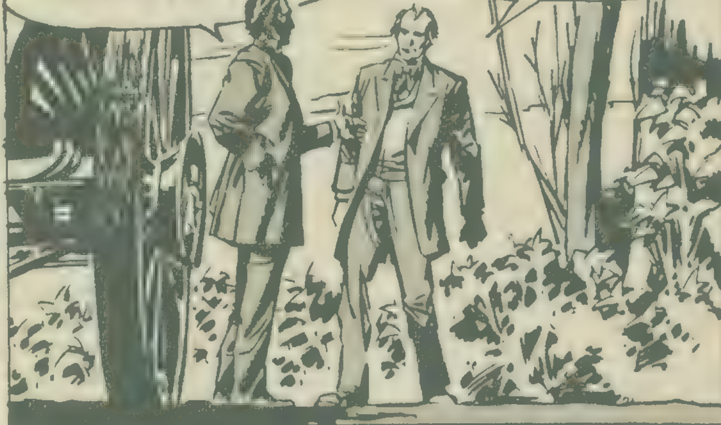

ГУСАРКА СЕ УДАЉИЛА, А ОНДА
СУ СЕ ПОЈАВИЛИ ЦРНИ КАПЕТАН
И ЛЕТРИЈЕ ...
АААХ!

АААЈ!

ЛЕТРИЈЕ, БИЛА СУ ТРИ
ОФИЦИРА! ПРОНАЂИ
И ТОГ
ТРЕЋЕГ!

БРЗО ИХ
СЕ ОСЛОБО-
ДИТЕ!
НЕ БРИНИ!
ЗА САДА СЕ
СВЕ ОДВИЈА
ПО ПЛАНУ
!

МАЛО
КАСНИ-
ЈЕ ...
БАЦИЋЕМО
ИХ У МОРЕ И
НИКАДА ИХ
ВИШЕ НЕЋЕ
НАЋИ!
ХЕ! ХЕ!

А САД БРЗО
ДА ОБУЧЕМО
ЊИХОВУ УНИ-
ФОРМУ И УКРЦА-
МО СЕ НА
„ОЛУЈУ"!
ЈА ЋУ ДА
ОБАВЕСТИМ
НАШУ
ПОСАДУ!

ЂИХААА!

ПОРУЧНИК ЏЕНЕР СЕ УСКОРО
ОСВЕСТИО ...
ХЕЈ!
ГДЕ
САМ?

ЦЕНЕР СЕ ТАДА ПРИСЕТИО ШТА СЕ ДОГОДИЛО...
ПРОКЛЕТСТВО!

ПОМОЗИТЕ МИ! ЈА САМ ОФИЦИР!

ХМ: НЕ СМЕМ ДА СЕ ВРАТИМ ПО ЊЕГА! МОРАМ ДА БЕЖИМ!

СЛУЧАЈНИ ПРОЛАЗНИЦИ ОДВЕЗАЛИ СУ ЦЕНЕРА КОЈИ ЈЕ ОДМАХ ПОЈУРИО ЗА КОЛИМА У КОЈИМА СУ БИЛА И ЊЕГОВА ДВА ДРУГА...
СТАНИ!

СТАНИ!

АААХ!

РЕЦИ КО СИ И КО МЕ ЈЕ НАПАО У КУЋИ ЖАНЕ БУЛЕТР?
АААХ! ЈА... ЈА НИСАМ!

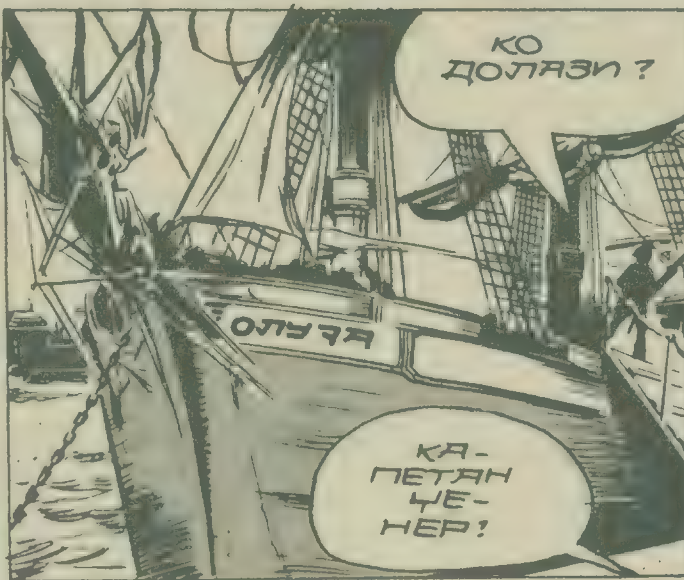

НАПАО ВАС ЈЕ ЦРНИ КАПЕТАН!
ОН?

ЕНО ПОРУЧНИКА ЦЕНЕРА!
ШТА СЕ ДОГОДИЛО? УУУХ! МОЈА ГЛАВА!

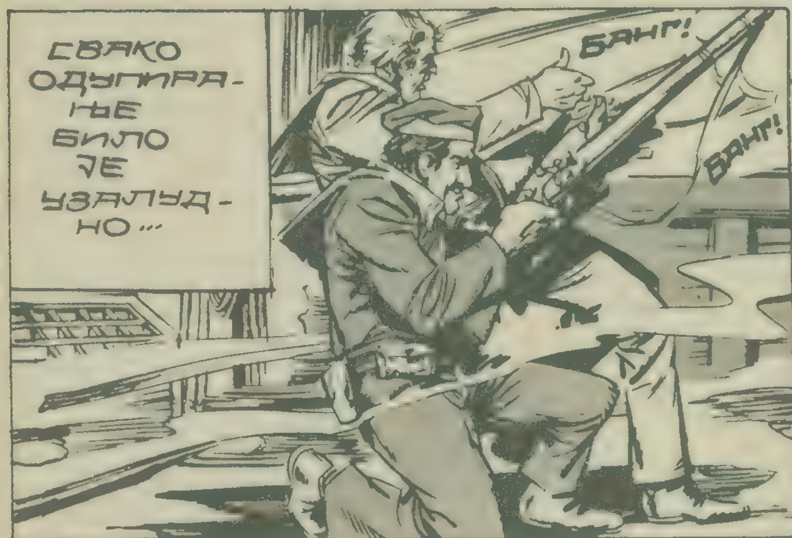

ЖАНА БУЛЕТР ЈЕ ГУСАРКА! МЕНИ СУ ПЛАТИЛИ ДА ВАС ПРЕВЕЗЕМ ДО ОБАЛЕ!
ХУЉЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ЦРНИ КАПЕТАН И ЛЕТРИЈЕ ПРЕВЕЗЛИ СУ СЕ ЧАМЦИМА ДО „ОЛУЈЕ“...
БРОД ЋЕ ОПЕТ БИТИ НАШ, ЛЕТРИЈЕ!

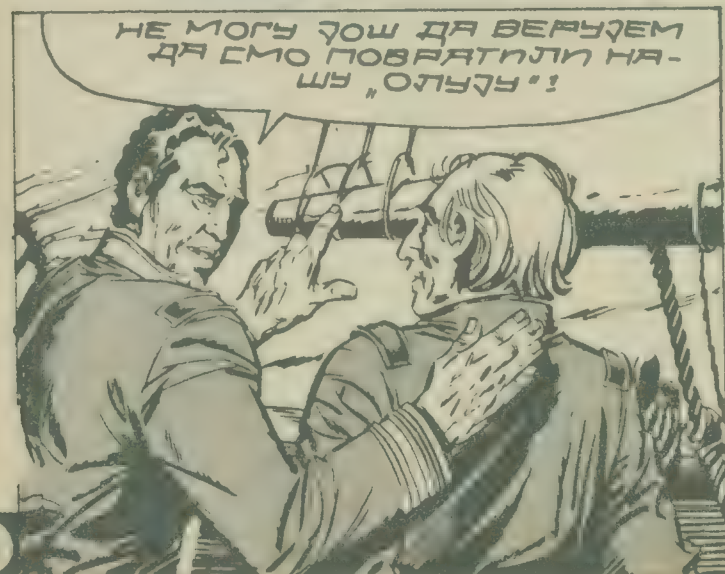

И ЗАПАМТИТЕ! НИКО ОД ПОСАДЕ НЕ СМЕ ДА ОСТАНЕ ЖИВ!

КО ДОЛАЗИ?
ОЛУЈА
КАПЕТАН ЧЕНЕР!

МОРНАРИ СА „ОЛУЈЕ“ КАСНО СУ УВИДЕЛИ ПРЕВАРУ...
ААAХ!
БРЗО ИХ РАЗОРУЖАЈТЕ И БАЦИТЕ У ВОДУ!

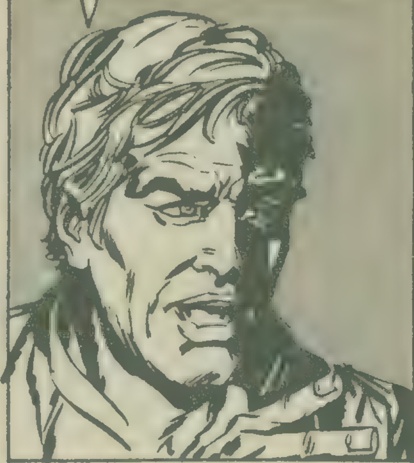

СВАКО ОДУПИРАЊЕ БИЛО ЈЕ УЗАЛУДНО...
БАНГ!
БАНГ!

ДА ДИГНЕМО ЈЕДРА?
ДА! ОДМАХ ЋЕМО ДА ИСПЛОВИМО!

НЕ МОГУ ЈОШ ДА ВЕРУЈЕМ ДА СМО ПОВРАТИЛИ НАШУ „ОЛУЈУ“!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ДРУГОМ КРАЈУ ЊУЈОРКА, У КУЋИ ЖАНЕ БУЛЕТР...
СВРШЕНО ЈЕ С ВАШИМ ПРЉАВИМ ПОСЛОВИМА!

КАДА ЈЕ ПОРУЧНИК ЏЕНЕР СТИГАО У ЛУКУ...
„ОЛУЈА" ЈЕ ИСПЛОВИЛА, ПОРУЧНИЧЕ!
ШТА ДА РАДИМО?

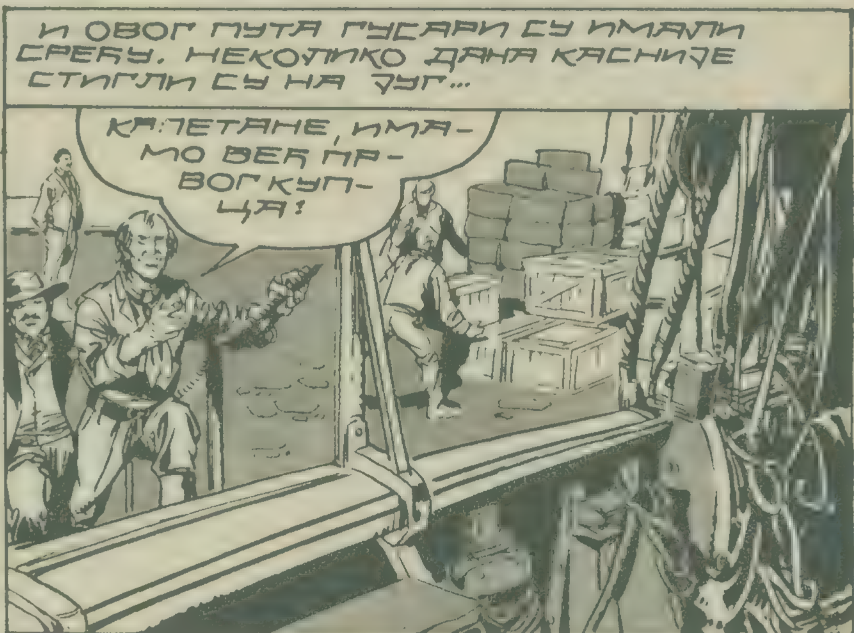

УПОЗОРИЋЕМО СВЕ БРОДОВЕ ДА ЈЕ ЦРНИ КАПЕТАН НА „ОЛУЈИ"...

ЏЕНЕР СЕ УКРЦАО НА ЈЕДАН БРОД И САМО ЧАС КАСНИЈЕ УГЛЕДАО ЈЕ „ОЛУЈУ"...
СТАНИ, ЦРНИ КАПЕТАНЕ!

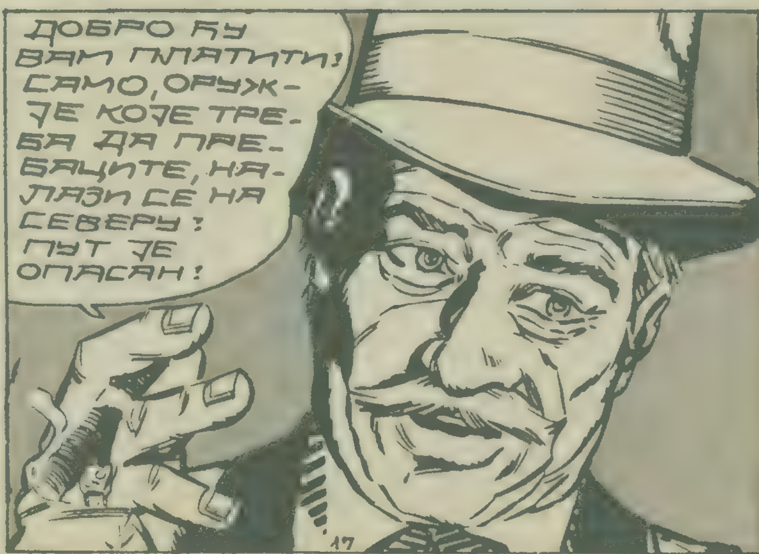

ПРЕДАЈ СЕ! ГУСАРКУ СМО ВЕЋ УХВАТИЛИ!

ПРОКЛЕТСТВО! БРЗО СУ НАС ОТКРИЛИ!

ПУНИМ ЈЕДРИМА НАПРЕД! ЦРНИ КАПЕТАН СЕ НИКАДА НИЈЕ ПРЕДАО!

И ОВОГ ПУТА ГУСАРИ СУ ИМАЛИ СРЕЋУ. НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ СТИГЛИ СУ НА ЈУГ...
КАПЕТАНЕ, ИМАМО ВЕЋ ПРАВОГ КУПЦА!

ЧУЈЕМ ДА ПРЕНОСИТЕ ОРУЖЈЕ!
ДА!

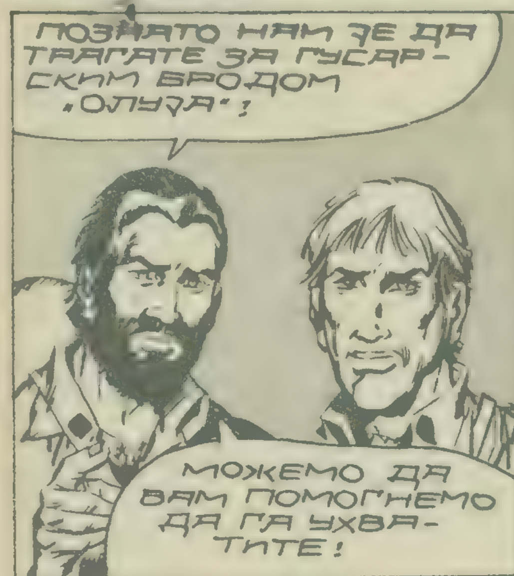

ДОБРО ЋУ ВАМ ПЛАТИТИ! САМО, ОРУЖЈЕ КОЈЕ ТРЕБА ДА ПРЕБАЦИТЕ, НАЛАЗИ СЕ НА СЕВЕРУ! ПУТ ЈЕ ОПАСАН!

РАТ СЕВЕРА И ЈУГА БИО ЈЕ НА ВРХУНЦУ...
ХАЈДЕ, ЏЕНЕРЕ, ПРЕСТАНИ ДА МИСЛИШ НА ЊЕГА!
НЕ МОГУ!

ЦРНИ КАПЕТАН ЋЕ ДОПЛИЈАТИ КАДТАД!
МЕНИ ЈЕ СТАЛО ДА ГА ЈА УХВАТИМ!

ВЕЋ ДВЕ ГОДИНЕ НИШТА НИСМО ЧУЛИ О ЊЕМУ!

ЈЕДНОГ ДАНА, ДОК ЈЕ ЏЕНЕРОВ БРОД БИО УКОТВЉЕН У ЛУЦИ НА СЕВЕРУ...
НЕКИ ЛОВЦИ ЖЕЛЕ ДА РАЗГОВАРАЈУ С ВАМА!
ШТА ТО ИМАТЕ ДА МИ КАЖЕТЕ?
РАДИМО КАО ВОДИЧИ У ВОЈСЦИ...

ПОЗНАТО НАМ ЈЕ ДА ТРАГАТЕ ЗА ГУСАРСКИМ БРОДОМ „ОЛУЈА“!
МОЖЕМО ДА ВАМ ПОМОГНЕМО ДА ГА УХВАТИТЕ!

ЏЕНЕРОВО ЛИЦЕ СЕ ОЗАРИЛО ОД СРЕЋЕ...
ИСПРИЧАЈТЕ МИ СВЕ!

ЗНАМО СЛЕДЕЋЕ МЕСТО ГДЕ ЋЕ „ОЛУЈА“ ТРГОВАТИ ОРУЖЈЕМ!
ВИ СЕ ШАЛИТЕ?
НЕ! ДОГОДИЛО СЕ ТО ПРЕ НЕКОЛИКО НЕДЕЉА...

„ПОСЕТИО НАС ЈЕ ВИНЕТУ, ПОГЛАВИЦА АПАЧА...“
БЛЕДОЛИКИ КОЈИ СУ У РАТУ ПРОТИВ ВАС КУПУЈУ ПУШКЕ ЗА СИЈУКСЕ...
ШТА?

ВИНЕТУ НАМ ЈЕ ЈОШ РЕКАО ДА СИЈУКСИ НАМЕРАВАЈУ ДА НАПАДНУ ТВРЂАВУ БРАЈ!

ЧУЛИ СМО ДА НЕКИ ЦРНИ КАПЕТАН ТРЕБА ДА ИМ УРУЧИ ПУШКЕ 22. ОВОГ МЕСЕЦА!
ЦРНИ КАПЕТАН! ПА ЗА ЊИМ ЈЕ ИЗДАТА ПОТЕРНИЦА!

ОВДЕ ТРЕБА ДА СЕ ИЗВРШИ ПРЕДАЈА!
ТАМАН ЋУ ИМАТИ ВРЕМЕНА ДА СЕ ПРИПРЕМИМ!

ПЕТ ДАНА КАСНИЈЕ...
ПРИБЛИЖАВАЈУ СЕ!

КАКАВ ЈЕ ВАШ ПЛАН, ПОРУЧНИЧЕ?
ПОТОПИЋУ „ОЛУЈУ" И ДОКОПАТИ СЕ ОРУЖЈА!

ЗА ТО ВРЕМЕ И СИЈУКСИ СУ СТИГЛИ ДО ОБАЛЕ...
НАПРЕД!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПРИМЕ НОВИ ТОВАР ОД ЦРНОГ КАПЕТАНА...
ПОЖУРИТЕ! ОН НЕ ВОЛИ ДА ЧЕКА!

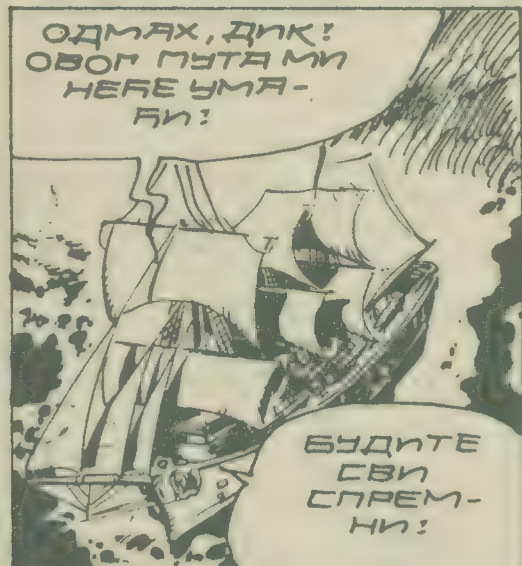

ХО, ХО! ОВО ЈЕ НАЈВЕЋИ ПОСАО КОЈИ САМ ДО САДА ОБАВИО!

ЗА СВЕ ТРЕБА ДА ЗАХВАЛИМО ГУСАРКИ КОЈА, ЈАДНА, ТРУНЕ У НЕКОМ ЗАТВОРУ!

ИЗНЕНАДА, НА „ОЛУЈИ"...
РАТНИ БРОД НА ВИДИКУ!

НЕМОГУЋЕ! ТОБЏИЈЕ, СВИ НА СВОЈА МЕСТА!

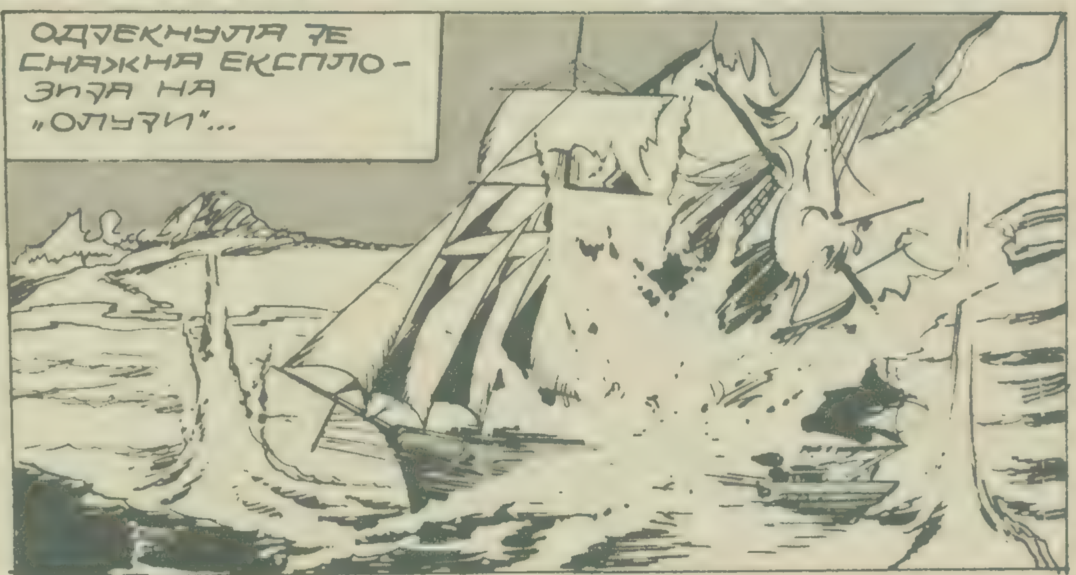

ЕНО ГА!
КАДА ЋЕТЕ ГА НАПАСТИ?

ОДМАХ, ДИК! ОВОГ ПУТА МИ НЕЋЕ УМАЋИ!
БУДИТЕ СВИ СПРЕМНИ!

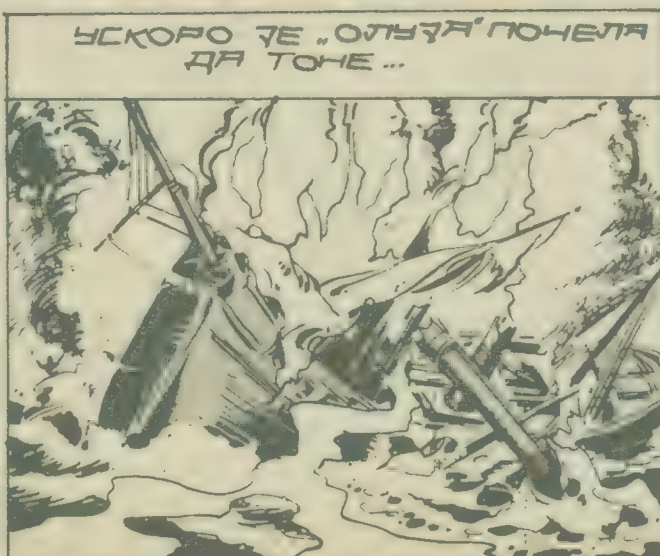

ПАЛИ!

БРУУМ!
БРУУМ!

УПАЛИ СМО У ЗАМКУ!

ОДЈЕКНУЛА ЈЕ СНАЖНА ЕКСПЛОЗИЈА НА „ОЛУЈИ"...

ГОТОВИ СУ!
СРЕЋАН ПУТ, ЦРНИ КАПЕТАНЕ!

УСКОРО ЈЕ „ОЛУЈА" ПОЧЕЛА ДА ТОНЕ...

ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ ОПЕТ НАШАО СПАС СКОЧИВШИ У ВОДУ...

ХЕЈ, СИЈУКСИ ПОКУШАВАЈУ ДА ПОБЕГНУ!
ИЗГЛЕДА ДА НЕЋЕМО МОЋИ ДА ИХ ЗАУСТАВИМО?

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПОЈАВИЛИ СУ СЕ АПАЧИ...
ДА ИХ НАПАДНЕМО, ВИНЕТУ?
НЕКА НАМ СЕ ЈОШ МАЛО ПРИБЛИЖЕ!

ХЕЈ! ДОЛАЗИ ВИНЕТУ!

БЕЖИМО ОДАВДЕ!

ЈУРИШ!

ДОШЛО ЈЕ ДО КРВАВОГ ОКРШАЈА...

ЦРНИ КАПЕТАН ЈЕ УСПЕО ДА ДОПЛИВА ДО ОБАЛЕ...

А НА БРОДУ ПОРУЧНИКА ЏЕНЕРА...
ХЕЈ! ЧУЈЕТЕ ЛИ ЗВЕКЕТ ОРУЖЈА?
ДА!

ТО ЈЕ СИГУРНО ДОШАО ВИНЕТУ!
МИ МОЖДА НЕЋЕМО НИ МОРАТИ ДА СЕ УМЕШАМО!

ИСКРЦАВЕМО СЕ! ЖЕЛИМ ДА ПОМОГНЕМ АПАЧИ-МА!

ЏЕНЕР ЈЕ ВЕРОВАО ДА ЈЕ ЦРНИ КАПЕТАН ПОТОНУО ЗАЈЕДНО С БРОДОМ...
НИКАДА МЕ НЕЋЕТЕ УХВА-ТИТИ!

СИЈУКСИ СУ СЕ ДАЛИ У БЕГ...

ПОГЛАВИЦА СИ-ЈУКСА ЈЕ ПО-ГИНУО!

ИЗНЕНАДА, ЦРНИ КА-ПЕТАН ЈЕ ЗАСТАО ЗАПАЊЕН...
ИСКР-ЦАЛИ СУ СЕ!

НЕ МОЖЕТЕ МЕ СТИ-ЋИ!

ОСВЕТИЋУ СВОЈЕ ДРУГО-ВЕ!

ПОЖУРИМО!

ОНО ЈЕ ОФИЦИР КОЈИ ЈЕ ПО-ТОПИО „ОЛУЈУ"!

ОВО ТИ ЈЕ КРАЈ!

АЛИ...
БАНГ!
АААХ!

-СТИГАО САМ НА ВРЕМЕ!

ВИНЕТУ!

ДИК, ПИТ! ЗНАТЕ ЛИ ДА ЈЕ ОВАЈ ЧОВЕК ХТЕО ДА ВАС УБИЈЕ!
НА СРЕЋУ, НАИШАО САМ ЈА!

ЏЕНЕР ЈЕ ЗАНЕМЕО ОД ЗАПРЕПАШЋЕЊА КАДА ЈЕ ВИДЕО КОГА ЈЕ ВИНЕТУ ПОГОДИО...
ЦРНИ КАПЕТАН!

МИСЛИО САМ ДА ЈЕ МРТАВ!

ДРАГО МИ ЈЕ ДА САМ ТЕ СПАСАО!

ХВАЛА, ВИНЕТУ! УЧИНИЛИ СТЕ НАМ ВЕЛИКУ УСЛУГУ!

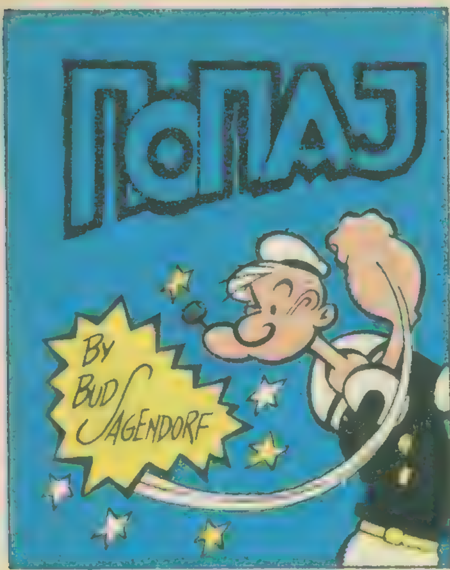

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **У ЏУНГЛИ**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

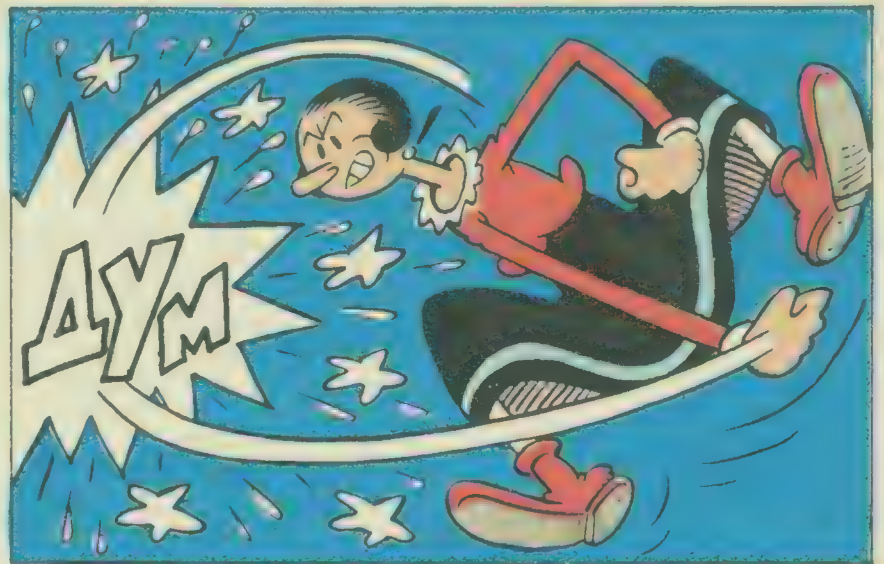

А ГДЕ ЈЕ ГОСПО'И-ЦА ОЛИ-ВА?
МАНИ ЈЕ! ДАНАС ЈОЈ ЈЕ ДАН КАД МРЗИ МУШКАРЦЕ!

ДВА ПУТА МЕСЕЧНО ОНА И ЊЕНЕ ДРУГЕ СЕ САСТАЈУ ДА БИ ПРИЧАЛЕ КАКО СУ МУШКАРЦИ УЖАСНИ!

НИСМО МИ НИШТА ГОРЕ ОД ЊИХ!
У ПРА-ВУ СИ, ДРА-ГА!
ОЛИВА ЈЕ УВЕК У ПРА-ВУ!

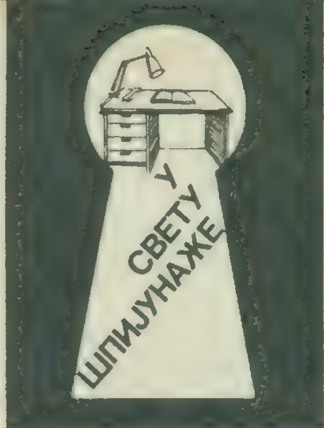

ХА! ХА! ЕВО НАИЛАЗЕ ДВОЈИЦА КОЈА БАШ ЧОВЕЧАНСТВУ НЕ СЛУЖЕ НА ЧАСТ!
ХА! И ОНИ СЕБЕ НАЗИ-ВАЈУ ЈА-ЧИМ ПО-ЛОМ!
ХА! ХА! ХА!
?

ЈЕДНА ЖЕНА НИ-КАД НЕ БИ МОГЛА **ОВАКО** ДА ИЗ-ГЛЕДА!
ПОГЛЕДАЈ МУ САМО РУКЕ! КО ДА ИСПОД КОЖЕ ИМА ДВА ЛУБЕН-ЧЕТА!
?
!

ДУМ

А? ШТА?
?
БАМ
ШЉИС
ШЉАС

?
?
?
ШТА СУ ТИ, ЗАБОГА, СКРИВИ-ЛЕ?
УМУКНИ!

БИЗМАРКОВ „КРАЉ ЊУШКАЛА"

ОПСЕДНУТ СЛЕПОМ МРЖЊОМ ПРОТИВ СВАКЕ НАПРЕДНЕ ИДЕЈЕ, ВИЛХЕЛМ ШТИБЕР ЈЕ ЧИТАВОГ ЖИВОТА, НЕ БИРАЈУЋИ СРЕДСТВА, СЛУЖИО »ГВОЗДЕНОМ КАНЦЕЛАРУ« И РУСКОМ САМОДРШЦУ АЛЕКСАНДРУ II.

На сахрани Бизмарковог мајстора-шпијуна, по злу чувеног Вилхелма Штибера, било је врло много људи. Они нису дошли да одају последњу почаст покојнику, него да се увере да је подли, омрзнути „краљ њушкала", како су га називали, доиста мртав.

Вилхелм Штибер се појавио на политичкој позорници Немачке после бурне 1848. године када је Европом завладала реакција. Сва његова делатност носила је печат тог мрачног времена. **Штибер је читав свој живот посветио гушењу слободарских идеја. Уједно је био и загрижени национал-шовиниста. Као што је био противник свега што је било напредно, тако је страховито мрзео и презирао све што није било немачко.**

Каријеру је почео као обични агент провокатор полиције. Увукао се у редове немачких либерала и социјалиста, претварао се да је њихов истомишљеник а у ствари их је шпијунирао и достављао полицији податке о њима.

Као полицијски доушник некако је завршио и правне науке. Није му било тешко да добије дозволу за адвокатски позив. Лукави Штибер је и као адвокат играо двоструку игру: **пред јавношћу и судом бранио је угњетене и тако стекао приличну популарност, а потајно је поверљиве исповести клијената достављао полицији.**

Ускоро је успео да задобије поверење цара Фридриха Вилхелма који га је 1850. поставио за полицијског инспектора.

Против Карла Маркса

У то време многи Немци су због својих напредних идеја морали да емигрирају из Немачке како би избегли полицијска прогањања. Учење Карла Маркса привлачило је све више интелектуалаца и радника, а он је био принуђен да побегне у Лондон и да одатле шири комунистичке идеје.

Вилхелм Штибер, заклети непријатељ Марксове идеологије, прешао је Ламанш и свим могућим средствима настојао да у Лондону издејствује хапшење писца „Комунистичког манифеста" и „других комунистичких бандита". Кад му није успело да од британских власти добије изручење, отпутовао је у Француску где су комунисти у то време нагло ојачали.

У Паризу се представио као емигрант и непријатељ немачке царске тираније. Успео је да се приближи француским радикалним круговима који су га прихватили као симпатизера. **Врло брзо саставио је списак Немаца који су из домовине одржавали везе са напредним покретом Француске. Вратио се у Берлин и наредио да се сви са тог списка похапсе.**

Пуних пет година је Штибер жарио и палио по Немачкој. У слепој мржњи према свему напредном почесто је губио меру и замерио се многим утицајним личностима на двору које је, без разлога, осумњичио као Марксове симпатизере. Тако је доживео прво разочарење: уместо награде коју је очекивао, добио је отказ. **Нови цар Вилхелм I чак га је извео пред суд због злоупотребе службене дужности.**

— Могу да докажем да сам извршавао само царева наређења! — вешто се пред судом бранио „краљ њушкала" и поднео документа која је потписао бивши цар.

Суд је ослободио Вилхелма Штибера.

Агент руског цара

Штибер је био ослобођен оптужбе, али за њега у немачкој полицији више није било места. Ни на крај памети му није било да се одрекне борбе против републиканаца, социјалиста и комуниста. Године 1858. напустио је Немачку, отишао у Петербург и понудио услуге руском цару Александру II.

Руском апсолутисти био је потребан такав човек. Примио га је у полицијску службу. **Искусни агент провокатор брзо је стекао цареву наклоност: Александар II је на његов предлог основао инострани одсек „Охране" који је деловао све до револуције 1917. године. Штибер је био први шеф тог одсека.**

„Краљ њушкала" је за добре паре извршавао дворска наређења. Ипак, никако није могао да се помири тим да заувек остане у иностранству, знао је да се у Немачку може вратити само као човек потребан цару. Зато је све до 1860. као поверљиви човек Александра II прикупљао шпијунске податке о Русији, њеној војсци, дипломатији, дворским интригама, тајним плановима. Био је мајстор двоструке игре.

Можда ни сам није био свестан вредности својих шпијунских података све док 1863. није дошао у додир с „гвозденим канцеларом", Отом фон Бизмарком, који је умео да их процени.

Омрзнуо и аристократе

Први већи залогај који је „гвоздени канцелар" хтео да прогута била је Аустрија. Све тајне припреме за тај подухват Бизмарк је поверио Штиберу. „Краљ њушкала" је, преобучен у трговца, прокрстарио Аустрију и свом послодавцу донео читаву хрпу најдрагоценијих података.

Пруска је 1866. без великих напора заузела Аустрију. Канцелар је тријумфовао. Богато је наградио Штибера који му је тад постао нераздвојни пратилац.

Немачки јункери, ма колико великонемачки били настројени, нису из аристократског поноса у својој средини могли да трпе човека тако мрачне прошлости и тако подмуклог карактера какав је био „краљ њушкала". Један угледни племић је на једном скупу, показујући Штибера, рекао Бизмарку:

— Екселенцијо, ми не можемо дозволити да такав човек седи за истим столом за којим седимо ми!

„Гвоздени канцелар" га је хладно одмерио и још хладније и врло гласно рекао:

— Господо! Он неће седети за вашим столом! Он ће седети за мојим столом!

Од тада Штибер није излазио из Бизмаркових одаја. Дужност канцеларовог личног обавештајца спојио је са дужношћу његовог главног собара. Само што је од тог доба омрзнуо аристократе истом мржњом каквом је мрзео републиканце.

„Краљ њушкала" је лако убедио „гвозденог канцелара" да је потребно основати централну обавештајну службу и тако је у историју ушао као њен оснивач.

За време француско-пруског рата 1870—1871. Штибер је већ имао читаву армију агената који су били распоређени у зонама изложеним удару пруских јединица. Лично је неколико пута одлазио у Француску по специјалним пословима: трагао је за подацима о новом моћном оружју — митраљезу.

После битке код Седана, 4. септембра 1870. кад су

Пруси разбили илузију о непобедивости француске армије, показало се да је „краљ њушкала" савршено обавио свој посао. Немачка војска напредовала је према Паризу без икаквих тешкоћа. Никаква комора јој није била потребна. Сви четни интенданти имали су спискове са тачним пописом стоке, живине, житарица у сваком француском домаћинству у сваком селу — које је Штибер раније набавио.

Пруска је одахнула

Опсада Париза 1871. пружила је амбициозном шефу пруске тајне службе прилику да покаже своје способности. Адвокат Жил Фавр био је француски преговарач о условима предаје Париза. Немци су за њега и његову пратњу припремили посебне апартмане и послугу која се изванредно коректно понашала. Шеф послуге и лични собар Жила Фавра био је главом Вилхелм Штибер. **Сваки тајни документ, све шифре, сва писма и депеше које је Фавр примао пролазиле су кроз руке „краља њушкала". Французи нису уопште приметили подвалу и на по вратку су захвалили Немцима на пажњи. Жил Фавр се срдачно руковао с Вилхелмом Штибером.**

Штибер је знао да је француски министар војске генерал Десисе, док је био у пруском заробљеништву, одржавао интимне везе са хамбуршком баронесом Фон Каул. Нашао је начина да баронесу присили да оде у Париз и обнови старе сентименталне везе. Француски министар је постао играчка у рукама привлачне аристократкиње. **Тада је Штибер открио компромитујући материјал о Десисеу, избио је скандал, француска влада је била принуђена да смени министра војске, а баронесу протера из Француске.**

Штибер је у тајну службу увео и једну новину. Натерао је немачке богаташе да инвестирају капитал у хотеле у иностранству. У тим хотелима били су запослени искључиво Немци и то они које је он изабрао. Тако је Бизмарков миљеник створио добро разгранату шпијунску мрежу у разним земљама Европе.

Последње године је Вилхелм Штибер, један од најомраженијих људи у Пруској, проживео као министар полиције. **Опкољен људима који су га мрзели, али га се још више плашили, до последњег даха радио је на јачању полицијско-шпијунског апарата за борбу против свих противника царског апсолутизма и свега што је напредно.**

Кад је умро, Пруска је одахнула.

А. Р.

ВЕЛИКИ СТРАХ

ДВОБОЈ

Зграбио сам мотку којом је мој брат млатарао по ваздуху, а онда, да бих био сигуран у победу, замахнух зарђалим мачем.

Као дечак стално сам се свађао са својим годину и по дана старијим братом Жарком. Оно што се њему допадало, мени није, оно што бих ја урадио, он је кварио, а и да не говорим о ципелама које изјутра ни сам могао да пронађем и мојим исцепаним домаћим задацима. Зато је он свакодневно закашњавао у школу, јер сам му сакривао панталоне, кошуљу или торбу.

Због свега тога престали смо и да разговарамо, а наши родитељи били су очајни док су нас посматрали како за ручком ћутимо и само очима севамо један на другог.

Ускоро се међу нашим вршњацима у Молу, малом војвођанском месту, сазнало за ове свађе, па смо као најогорченији не пријатељи изабрани за вође две противничке дружине. После завршених часова гађали смо се каменицама или воћем, оти мали једни другима бомбоне или „оружје", тукли се. Али, никако нисмо успевали да утврдимо чија је група јача.

ЦРНО МИ СЕ ПИШЕ!

Тако смо се једног дана договорили да на оближњој пољани закажемо праву битку, па ко победи!

Те недеље, од раног јутра Жарко и ја смо се припремали за окршај заказан око 12 часова. Обукли смо стара одела, а онда се мували по кући и скупљали све шта смо сматрали да ће нам добро доћи у тучи.

У једном тренутку синула ми је идеја. Наш отац скупљао је старо оружје, па је на зиду у трпезарији висио лепо урађен велики мач са зарђалим сечивом. И када је брат ушао у другу собу, кришом сам мач скинуо са зида и одмах истрчао у двориште где ме је нестрпљиво очекивала моја дружина.

Почела је битка, али ниједна од зав‌ађених страна није смела да изађе на чистину, већ смо сакривени иза гомила камења и цигала које су се сушиле на сунцу, добацивали погрдне речи једни другима.

Уто неко из моје дружине предложи:

— Овако можемо да чучимо читав дан. Него, боље је да се харамбаше по бију, па који од њих двојице победи, његова група је јача.

Срце поче јаче да ми удара од страха. Како сада да се пред свима бијем са својим братом? Сем тога, јачи је од мене, извући ћу дебљи крај. Ипак, почех да се напињем, „напумпавам" грудни кош, стишћем песнице и показујем мишице: тако сам ваљда хтео себе да охрабрим. Али, ништа није помагало, морао сам да изађем на чистину и ту с братом поделим мегдан.

Видевши да држим велики мач у рукама, Жарко дограби неку мотку и поче њоме да витла по ваздуху. А ја сам поскакивао око њега са исуканим мачем и мотрио на сваки покрет пазећи да ме не поткачи по ногама.

У једном тренутку успех руком да ухватим мотку а тада, понесен жаром битке, замахнух мачем и зарђалом оштрицом погодих Жарка у главу.

БАТО, ПРОБУДИ СЕ!

Није ни јекнуо. Само се стропоштао на земљу, сав обливен крвљу.

— Победили смо, победили! — махнито сам почео да вичем и потрчао према својим друговима. Али, нисам их затекао иза бедема од цигала, сви до једног су побегли када су видели шта се десило. Тек онда се присетих: можда је Жарко заиста тешко рањен. Потрчах натраг према њему. И тада сам угледао!

Испод десног ока зјапила је велика рана, а он је без свести лежао у трави.

— Жарко, бато, пробуди се! — урлао сам и цимао га за руке, ноге, штипао по лицу. — Кажи да ти није ништа, молим те!

Али, он је и даље непомично лежао, није чак ни трептао. Учинило ми се да не дише.

Тада је наишао наш први сусед, па када је видео шта се догодило, подиже мог брата на руке и појури према болници. Мене није ни погледао.

ЗАЈЕДНО У БОЛНИЦИ

Читаво поподне лутао сам околним шумама и пропланцима, јецао, бусао се у груди, нарицао. Кући нисам смео да се вратим, не због батина које ћу добити већ да не бих сазнао праву истину: можда је Жарко већ умро.

Ипак, када је предвече почела да пада киша, пошао сам према нашем дворишту, неколико пута обишао кућу, а онда сам се склонио у стару дотрајалу шупу. Шћућурио сам се у један угао, ослушкивао пљусак и дување ветра а све ми се чинило да кроз њега разазнајем братове прекорне речи.

Изненада, нешто на крову снажно пуче, а следећег тренутка један црep паде на моју руку. Онако у мраку опипах болно место и тада осетих нешто лепљиво на прстима. Крв?

Почех да вичем из свег гласа. Последње чега се сећам били су нечији кораци и шљапкање испред врата старе шупе.

Пробудио сам се у болници. До мене у кревету лежао је Жарко. Гледао је на оба ока, само је на образу имао велики фластер. Од радости сам заплакао, и потпуно заборавио на бол у руци која је била стављена у гипс.

Миладин Мирицки,
Мол, Маршала Тита 48
(Хонорар: 200 динара)

НОВА БИБЛИОТЕКА ЗА НАЈМЛАЂЕ!

»Политикин забавник« и **Издавачко предузеће »Вук Караџић«** заједнички су покренули нову едицију намењену најмлађим читаоцима у којој ће објављивати најбоља дела стране и домаће књижевности.

ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ

Прво коло нове **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** обухвата најомиљеније и најпознатије **ДИЗНИЈЕВЕ књиге:**

- **СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА**
- **ПИНОКИО**
- **УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА**
- **ДАМБО**
- **РОБИН ХУД**
- **МАЗА И ЛУЊА**

То су чувене приче које већ деценијама узбуђују машту деце, приче рађене према исто тако чувеним Дизнијевим филмовима.

Књиге су у пластифицираним корицама и богато илустроване Дизнијевим цртежима.

ЦЕНА СВАКЕ КЊИГЕ ИЗНОСИ САМО 20 дин!

ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА

Прво коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** од 6 књига већ се налази у продаји.

Појединачне књиге можете да купите на свим киосцима »Политике« широм земље по цени од 20 динара.

Ако желите цео комплет по цени од 120 динара наручите га преко »Политикиног забавника« јер у том случају добијате И СПЕЦИЈАЛАН ПОКЛОН:

КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ

»Политикин забавник« ће већ почетком следеће године најавити друго коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ.**

Ваш лист »Политикин забавник«, покренуо је ову библиотеку и обећава вам да ћете у њој наћи, по приступачној цени, само добре књиге.

Ако желите комплетну **ЗАБАВНИКОВУ БИБЛИОТЕКУ,** попуните наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29.**

КЊИГЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАДА ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Политикин Забавник

НАРУЏБЕНИЦА

ОВИМ неопозиво наручујем I коло ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ по цени од 120.— нд, која обухвата и ПОКЛОН-КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ. Износ ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу:

____
(Име, очево име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број стана)

____
(Потпис купца — родитеља)

(Без потписа родитеља књиге се неће испоручивати)

КИША КАМЕЊА

КАДА СУ СЕИЗМОГРАФСКЕ СТАНИЦЕ У ЈЕНИСЕЈСКОЈ ОБЛАСТИ ЗАБЕЛЕЖИЛЕ 1908. ГОДИНЕ СТРАШАН ПОТРЕС НА СЕВЕРУ РУСИЈЕ, СВИ СУ МИСЛИЛИ ДА СЕ ТАМО ДОГОДИО КАТАСТРОФАЛАН ЗЕМЉОТРЕС. АЛИ, ПРАВА ИСТИНА ЈЕ ОТКРИВЕНА ТЕК КАСНИЈЕ.

Скоро сваког секунда у Земљину орбиту улази по једно небеско тело: метеор, комета, болид или планетоид који при проласку кроз атмосферу најчешће сагоре или се распадну, па се као прашина распрше по континентима и океанима. Ипак, годишње око 800 метеора стигне до Земље правећи кратере и мењајући изглед тла.

ТО ЈЕ АНТИМАТЕРИЈА!

Права киша камења сручила се 1803. године на северни део Холандије, у Чехословачкој је 1808. године само у једном дану пало око 300 метеора, а 1912. на Аризону се стуштило ништа мање него 14.000 овог камења великог некад као пешчано зрно, а некад тешког и неколико тона. Није било трагичних последица, за разлику од кише камења 1896. године када су у Мадриду порушене многе зграде или када је 1943. године дошло до сличне катастрофе у Перуу.

У случају када се болид, крупан и сјајан метеор огромних размера пролазећи кроз атмосферу распада у снажну експлозију, последице су најчешће застрашујуће. Његови парчићи могу да направе огромне кратере, као што су они у Ђавољем кањону у Аризони, дубоки око 184 метра, а њихова укупна ширина износи око 4000 метара. Све указује да је на том месту, пре неколико хиљада година, пао огроман болид који је из кратера избацио око 65 милиона кубних метара земље, а на појединим местима око њих је направио насип висок око 50 метара.

Када су крајем јуна 1908. године сеизмографске станице у Јенисејској области, у Сибиру, забележиле јак потрес који се десио негде на северу, сви су помислили да се у том делу Русије десио снажан земљотрес. Али, путници који су се возили Транс-сибирском железницом обавестили су власти да су тог дана угледали огроман зажарен камен на небу који се као пламтећа лопта сручио на Земљу и пао северно од станице у Канску.

Касније је утврђено да је то био метеор који је у пространој сибирској шуми уништио и у пепео претворио дрвеће на површини од 8000 км². Преко 300 огромних кратера указивало је да се усијани метеор после пада распао у парчиће. Научници тврде да су поједини његови делови били тешки и 700 тона и срећа је што се то није десило у некој насељеној области.

Многи верују да то и није био метеор већ нека ванземаљска летелица која је „залутала" у Сунчев систем, па чак и антиматерија, супротно наелектрисане честице, односно позитивни електрони и негативни протони који су потпуно различити од оних који постоје у нашој галаксији.

ИСТИНЕ У МИТОВИМА

Иако Земља постоји милионима година, ниједан судар са метеорима, кометама или неким другим небеским телом за њу није био кобан, мада су се они стално дешавали.

Стари народи нису умели да објасне порекло тог небеског камења па су веома јаке експлозије болида и пад метеора тумачили небеском казном стварајући од њих митове и клањајући им се. Такав је случај и са чувеним Црним каменом који се налази у дворишту у Меки, у згради главне џамије назване Ћаба. Такав је и старогрчки мит о Феатону, сину бога сунца Хелиоса, који је молио оца да му да небеске кочије са четири ватрена коња. Када их је добио, још млад и неискусан, Феатон се винуо у небо. Ватрени коњи осетили су његову несигурност, полетели према Сунцу и кочије су се запалиле. Видевши да ће доћи до страшне несреће на Земљи ако се тако упаљене кочије врате, Зевс је послао муњу на младића и убио га. Пао је близу ушћа реке Еридан (она се данас зове — По). Феатонове сестре, Прота и Климена претвориле су делове његовог тела у тополе које лију сузе.

И Овидије (43. пре нове ере — 17. године нове ере), један од најталентованијих римских песника, пријатељ Вергилија и Хорација и миљеник Аугуста, описао је један такав долазак метеора.

Многи метеори нестају без трага у океанима и морима. Претпоставља се да су неки мистериозни нестанци бродова последица пада овог камења, јер оно у морима прави вртлоге и таласе који су велики као после подводних нуклеарних експлозија.

Често се дешава да тамна небеска тела, као што су планетоиди, пролазе поред Земље али се до данас с њом нису сударили. Такав је био планетоид Ерос, пречника око 800 метара који се први пут појавио 1898. године и од тада се повремено примећује између Земље и Марса. Средином 1932. године откривена су два мала планетоида: Аполон и Адонис, а пет година касније у Земљиној орбити примећен је још један познат као — Хермес.

НЕБО ПРЕТИ

Научници се данас питају шта би све могло да се деси када би се они сударили са нашом планетом и да ли би Земља издржала тај ударац. Јер, 30 октобра 1937. године планетоид Хермес нашао се близу Земље, на раздаљини која је износила само 420.000 километара, готово као и Месец који је удаљен 384.420 километара.

Зато се верује да ће бити безопасан и долазак Халејеве комете која се последњи пут нашла у близини наше планете 1910. године, а поново треба да прође кроз перихел (тачку најближу Земљи) — 29. априла 1986. године. Ако наша планета не скрене са своје путање, као и комета са своје, растојање између њих износиће — 15 милиона километара.

Б. Ј.

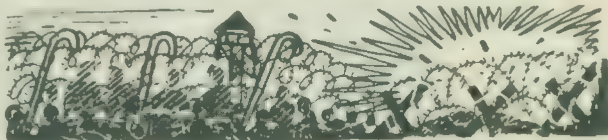
ТРАГИЧАН БИЛАНС РАТА

ПОГИНУО — СВАКИ ДЕВЕТИ!

Југославија је трећа по реду земља у свету која је на својој кожи осетила највеће страхоте ратних разарања. По броју људских жртава у другом светском рату она се налази одмах иза Совјетског Савеза и Пољске. Нико не може да надокнади или врати у живот милион и 706 хиљада погинулих југословенских родољуба, трећину броја свих жртава из земаља које су се, новембра и децембра 1945. године, окупиле у Паризу да би свеле трагичан биланс овог светског сукоба.

Према поднетим подацима, осамнаест земаља на Париској конференцији (без СССР и Пољске) изгубило је у рату преко пет милиона људи и то само у Европи, борећи се против фашистичке Немачке и њених савезника. У нашој земљи погинуо је сваки девети становник, а у свим осталим савезничким земљама — сваки сто четрдесет трећи. Само војни губици (305 хиљада мртвих) износе четвртину свих савезничких губитака! По броју рањених Југославија се налази опет на првом месту, а бројкама речено — сваки четврти рањени припадник савезничке војске био је Југословен!

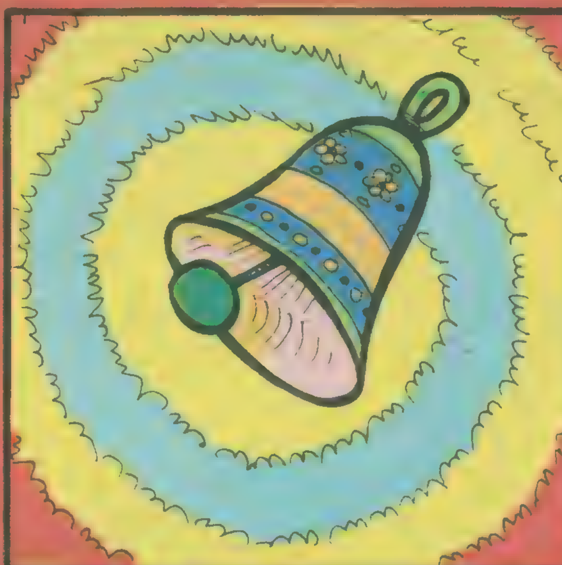
Терору фашистичког окупатора подвргнуто је 170 хиљада ратних заробљеника, 320 хиљада интернираца, 530 хиљада присилно расељених лица, 270 хиљада грађана на принудном раду и 320 хиљада присилно мобилисаних — укупно милион и 610 хиљада Југословена. Према томе, погинулих, рањених и током рата трајно малтретираних Југословена било је три милиона и 710 хиљада или 23,5 одсто грађана који су пре рата живели у нашој земљи!

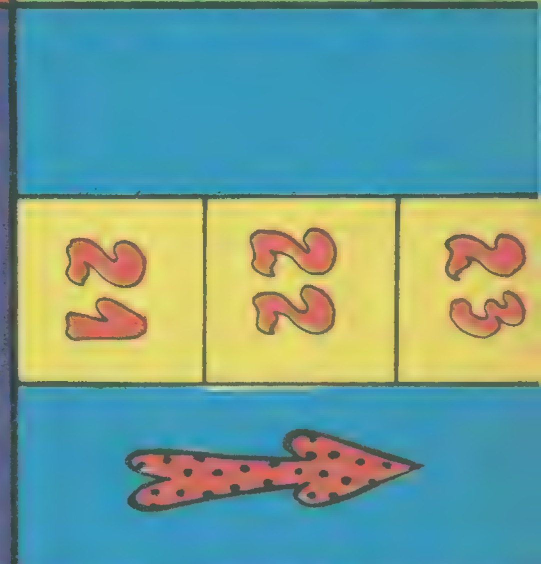
ЗАБАВНИКОВА ИГРА ЗНАЊА

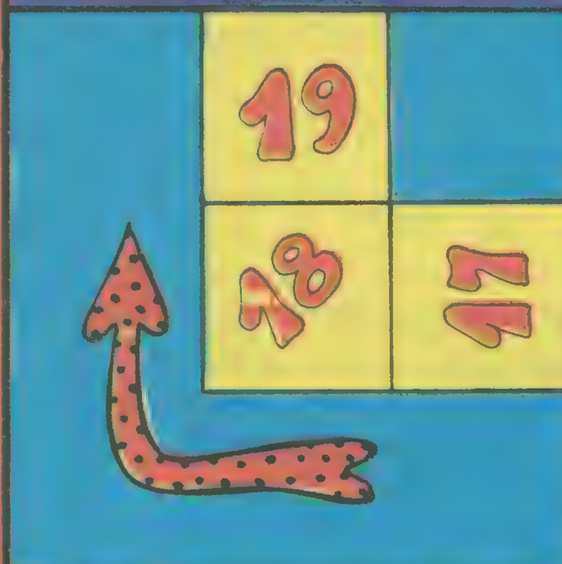
МИНИ ШКОЛА

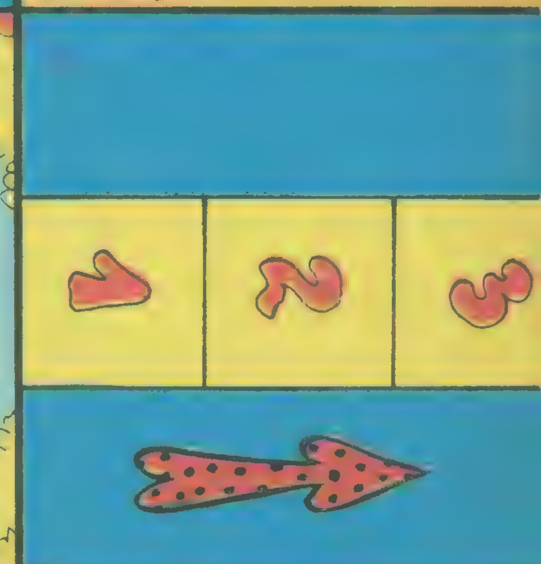

У игри могу да учествују два до шест играча. Занимљивија је, наравно, ако их има више. Од материјала су вам потребни: ова наша табла коју пажљиво треба да исечете и залепите на чвршћи картон да се не би брзо искрзала. Затим коцкица као за игру „Не љути се, човече!", пион (може и дугме али резличите боје за сваког играча). Најзад, сваки играч треба да има 24 комада папирића величине 6x6 см, на којима ће исписати по три питања за сваку од ових области из школског градива математике, физике, познавање природе, историје, географије и хемије, али тако да други играчи не виде шта је написао. Пазите, питања би требало да се односе на градиво које сте обрађивали ове или најкасније прошле школске године.

Кад сви играчи испишу питања постављају их на одговарајућа поља, али тако да се не види шта је ко написао. Постављена питања треба да буду таква да се на њих може одговорити са што мање речи. На пример: — Ко је написао „Горски вијенац"? или — Како се на енглеском каже „мама"?, или „Шта је сила"?, „Кроз које земље протиче Дунав"? итд. Наравно, питања зависе од узраста играча.

Правила игре: сви играчи ставе своје пионе (дугмад) на доње **ЗВОНО (испред поља 1)** а затим бацају коцкицу и играч који добије шестицу почиње игру. Поново баца коцкицу и помера се у правцу стрелице за онолико поља колико је коцкица показала. Ако стане на поље на коме се налази питање узима питање са врха, прочита га гласно и одговара. Ако одмах не зна одговор — има право да мисли док не дође на њега поново ред — а ако ни тада не одговори мора да се врати три поља уназад.

Извучена питања стављају се на крај стола. Ако коцкица падне **на поље 20** играч је добио **„кеца"** и мора да се врати на почетак игре, тј. на прво **ЗВОНО**. Победник је играч који први стигне на друго **ЗВОНО** које се налази у горњем левом углу. Да би се дошло до тог поља, коцкица треба да падне тако да тачно **„стане" на ЗВОНО.** На пример: ако се неки од играча налази на **пољу 34** треба да добије **3** да би изишао, а ако добије **4** мора да остане на **пољу 34** до следећег бацања. А ако, рецимо, добије **2** мора да стане на **поље 36** и одговара из хемије и чека **1** да изиђе. На истом пољу може стајати и више играча, уколико тако покаже коцкица.

ОВА ИГРА ЋЕ ВАС ЗАБАВИТИ А ИСТОВРЕМЕНО ПОМОЋИ ДА ПРОВЕРИТЕ СВОЈЕ ШКОЛСКО ЗНАЊЕ!

ДИЈАНА ЛИКАР-СМИЉАНИЋ 1976

ИСТОРИЈА 28

29 30 31

9 10 11

8

ГЕОГРАФИЈА 32

25 26 27

МАТЕМАТИКА 12

$3+2=1,2,\ldots?$

5 6 7

24 ПОЗНАВАЊЕ ПРИРОДЕ

33 34 35

13 14 15

КЊИЖЕВНОСТ 4

ХИТ СТРАНА

БЕЈ СИТИ РОЛЕРС

Bay City Rollers

Петочлана шкотска група БЕЈ СИТИ РОЛЕРС и ове године има великих изгледа да буде проглашена најпопуларнијим тинејџерским саставом. Према првим резултатима недавно спроведених анкета „ролерсима“ ће припасти прва места у већини европских земаља као и у Америци, што су до сада постигли једино БИТЛСИ, и то у време своје највеће популарности.

О самој групи до сада је често писано. Појединости из њиховог приватног живота познате су нашим читаоцима, те ћемо стога данас говорити само о њиховој популарности која је превазишла сва очекивања. Најбољи пример је недавно одржана једанаестодневна турнеја по Енглеској која је постигла несумњив успех а ипак је њен биланс поразан. Само на лондонском концерту било је преко 60 повређених тинејџера. Хаос је почео неколико часова пред наступ познате групе у сали Хамр Смит, на чијем је улазу неколико стотина тинејџера чекало своје љубимце. Ролерси су се појавили у пратњи тридесет телохранитеља који су једва успели да младе музичаре уведу у халу. Врхунац одушевљења настао је оног тренутка када је певач Лесли изводио композицију „Рок ен рол љубавна писма“. Тада је једна шеснаестогодишња девојчица скочила са балкона повредивши кичму, због чега ће највероватније до краја живота остати одузета. Болничка кола без престанка су превозила повређене до оближње болнице која је била недовољна да прими све обожаваоце групе. Таква хистерија није била ни у време највеће популарности БИТЛСА — изјавио је шеф лондонске полиције. У својој изјави директор болнице био је још оштрији. „Наша болница се за само неколико часова напунила хистеричним обожаваоцима тако да нисмо били у могућности да примимо ниједног другог болесника. Ово би требало што хитније забранити“. Због свега тога убудуће ће време трајања концерта бити скраћено а паузе између појединих тачака продужене. Сада, због честих интервенција полиције, трају само један час. Хотели више не желе да указују гостопримство јер по одласку улазна врата и хол хотела остају демолирани. Стога, а и због преморености, РОЛЕРСИ ће направити дужу паузу. До следећег пролећа неће се појављивати на јавним наступима у Европи. Радиће на реализацији нове плоче и кренуће на турнеју по Јапану.

СИЛВЕР КОНВЕНШН

(SILVER CONVENTION)

ТОП 3x

1. Домаћа листа

1. ЈОШ И ДАНАС ТЕКУ СУЗЕ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ — Мишо Ковач — SUZY
2. МИЛОВАН — Жељко Бебек — ЈУГОТОН
3. ЈА ТЕ ВОЛИМ, АЛЕКСАНДРА — Душко Локин — SUZY
4. ВОЛЕО САМ ЈЕДНУ МАЛУ — Стаклено звоно — ЈУГОТОН
5. ЏАМБО — Ипе Иванџић — ЈУГОТОН
6. ТАЧНО У ПОДНЕ — YU група — ЈУГОТОН
7. КАД СМО ЈА И МОЈ МИШ БИЛИ БОКСЕРИ — Дадо Топић — ПГП РТБ
8. ЉУБАВНИ ЈАДИ ЈЕДНОГ ПАРНОГ ВАЉКА — Парни ваљак — ПГП РТБ
9. ЛУДА КУЋА — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ
10. ЉУДИ, НИЈЕ ФЕР — Смак — РТВ Љубљана

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1) DEVIL WOMAN — Cliff Richard — ЈУГОТОН
2) SAMBARIO — Drupi — ЈУГОТОН
3) RODRIGO'S GUITAR CONCERTO — Manuel — ЈУГОТОН
4) SHOW ME WAY — Piter Frempton — ПГП РТБ
5) LOW RIDER — War — РТВ ЉУБЉАНА
6) YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
7) LET'S STICK TOGETHER — Bryan Ferry — ЈУГОТОН
8) ALL BY MYSELF — Eric Carmen — ЈУГОТОН
9) DOCTOR KISS, KISS — 5.000 Volts — ПГП РТБ
10) DANCING QUEEN — Abba — ПГП РТБ

3. САД

1) DISCO DUCK (Part 1) — Rick Dees
2) IF YOU LEA VE ME NOW — Chicago
3) A FIFTH OF BEETHOVEN — Walter Murphy
4) LOWDOWN — Boz Scaggs
5) DEVIL WOMAN — Cliff Richard
6) STILL THE ONE — Orleans
7) SHE'S GONE — Hall & Oates
8) I ONLY WANNA BE WITH YOU — Bay City Rollers
9) MAGIC MAN — Heart
10) ROCK'N ME — Steve Miller Band

У популарној групи СИЛВЕР КОНВЕНШН недавно је дошло до промене. Уместо црвенокосе Линде Убелхер дошла је нова певачица, Американка Ронда Хит. О томе продуцент Мишел Кунзе каже: „Првобитно смо желели да од трија направимо квартет, и зато смо тражили добру певачицу, али и врсну играчицу како би шоу-програм на предстојећој турнеји по Америци био потпун. Међутим, догодило се нешто сасвим неочекивано. Изненада нас је напустила Линда, тако да смо остали трио".

Нови члан у групи Ронда Хит је из Њујорка и новинари су је већ назвали „дете Бродвеја" јер је наступила у неколико мјузикла. Сушта супротност је Линди: има кожу боје чоколаде и велике црне очи. О свом новом ангажману каже: „Већ сам постала део групе. Одлично се слажемо и убеђена сам да ћемо у Америци доживети велик успех".

О групи СИЛВЕР КОНВЕНШН, коју памтимо по два велика суперхита »Fly, Robin Fly« и »Get up and Boogie« владају подељена мишљења. Док једини сматрају да је састав изврстан, други су мишљења да се у њиховим песмама све више чује пратећи хор. Такође им замерају и на шоупрограму за који кажу да није на светском нивоу.

Неочекивани растанак са групом Линда није баш мирно примила. Прво је била избачена из групе ЛЕС ХАМФРИС а сада и из СИЛВЕР КОНВЕНШНА. О свему томе недавно је изјавила „Препустила сам све свом адвокату, јер ја са СИЛВЕР КОНВЕНШНОМ имам уговор до 1980. године. Видећемо шта ће бити".

ПРВА САМОСТАЛНА ПЛОЧА

Када нено изда прву плочу има разлога да буде задовољан. Прва плоча Сузане Манчић с композицијом »Сећање« и »Моје жеље знаш«, наишла је на добар пријем.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПГП

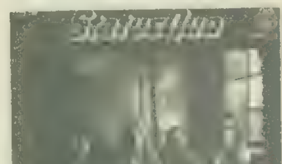

THE ALLMAN BROTHERS BAND

Дупли албум изврсне групе ALLMAN BROTHERS BAND, која се овог лета распала је плоча коју треба без размишљања набавити. На њој су највећи успеси GREGG ALLMANA и његових пријатеља.

STATUS QUO

»Mystery Song«, песма која се дуго времена налазила на свим светским топ-листама издата је и код нас. Добро знана група СТАТУС КВО на другој страни овог сингла представља се још једном нумером. То је композиција »Drifting Away«.

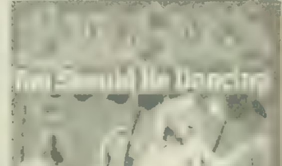

THE BROTHERS JOHNSON

Изузетно музичко остварење, ЛП »Look Out For« још је једна добра плоча која се појавила ових дана у продаји. На њој су девет нумера које изводе браћа Џорџ и Луис Џонсон уз помоћ својих пријатеља, познатих светских музичара.

BEE GEES

БИ ЏИЗИ, познати и нешто старијим љубитељима поп-музике још из времена суверене владавине БИТЛСА, на новом синглу представљају се нумерама »You Should Be Dancing« и Subway«.

ПЕСМА
за ову недељу

РОК ЕН РОЛ ЉУБАВНА ПИСМА (ROCK AND ROLL LOVE LETTERS)

Текст и музика: Тим Мур
Изводе: ВЕЈ СИТИ РОЛЕРС (Bay City Rollers)

Dear sister poet,
Dear brother poet too
These tears that words are make
Me wanna be with you
But I need to spend my body
I'm a music makin man
And no page can release it like
This amplifier can

This is my rock and roll love
Letter to you
This is my rock and roll love
Letter to you
Gonna sign it gonna seal it gonna
Mail it away
Gonna mail it today

God I must be crazy to express
Myself this way
But there ain't mush romance livin
In the U. S. A.
This guitar is a blessing this Piano
Is a muse
And Electricit's a devil with a
Twenty amp fuse
This is my rock and roll love

Letter to you
This is my rock and roll love
Letter to you
Gonna sign it gonna seal it
Gonna mail it away
Gonna mail it today

Dear mama papa hey your
Boy is doin fine
And this energy you gave him
Keeps on tryin'
To unwind
'Cause I see and ancient rhythm
In a man's genetic code
Gonna keep on rock and rollin'
Till my genes explode

This is my rock and roll love
Letter to you
This is my rock and roll love
Letter to you
Gonna rock it gonna reel it
Gonna shake it away
Send me back one send me back
One some day

ПРВИ РОК-БУБЊАР МАКЕДОНИЈЕ — БЕК ТРПОВСКИ

Музиком је почео да се бави од дванаесте године. Свирао је у познатим македонским групама: Плави анђели, Безимени, Крвна група, Република 1903. Популарност у Југославији стекао је као члан трија „Триангл" који је постојао две године. Касније одлази у иностранство где је имао прилике да се упозна са Џинџером Бејкером, Рори Галахером и Стен Вебом, чланом познате групе ШИКЕН ШЕИК. Жеља му је да са искуством стеченим међу овим познатим поп-музичарима постане члан неке афирмисаније групе у Југославији. За сада је вођа групе ВОЗ која ће ових дана издати и своју прву сингл-плочу. Његова адреса је: БЕК ТРПОВСКИ, Ул. Дебарце 41, Скоп-
ље, [illegible]

БИРАМО НАЈПОПУЛАРНИЈЕ

Од броја 1298 (12. XI 1976.) почели смо велику годишњу анкету о популарности домаћих певача и група. Циљ нам је да на основу ваших гласова утврдимо ко су најпопуларније поп-личности 1976. године. Пошто очекујемо да сви наши читаоци узму учешће у анкети, верујемо да ћемо овом акцијом добити праву слику о популарности појединих интерпретатора забавне и поп-музике. **Тридесет читалаца који буду гласали за оног певача или групу који на основу анкете буду проглашени за најпопуларније, наградиће ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК са десет годишњих претплата за једно од наших издања (П. забавник, Денис, Микијев забавник), десет мајица ових истих издања и десет колекција плоча — поклон ПГП РТБ.**

Листу са 19 имена певача и група на којој сте заокружили само једно име треба да исечете и залепите на полеђину дописнице. Ако сматрате да би на листи популарних требало да се нађе и неко друго име, упишите га у празан простор и тиме сте већ дали свој глас. **Понављамо,** гласати можете само **за једног певача и једну групу.** Само тако попуњени анкетни листић биће узет у обзир код збрајања гласова. Резултате гласања објавићемо у новогодишњем броју ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА а до тада сваке недеље на ХИТ-СТРАНИ доносићемо анкетни листић ХИТ-ПЕВАЧИ и ГРУПЕ 1976. ГОДИНЕ.

Дописницу на чијој је полеђини залепљен исечен анкетни листић са заокруженим **само једним именом певача и једне групе или пак дописаним именом,** шаљите на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 Београд, поштански фах 124.

БИРАМО НАЈПОПУЛАРНИЈЕ ХИТ 1976.

ВОКАЛНИ СОЛИСТИ

1) АРСЕН ДЕДИЋ
2) БИСЕРА ВЕЛЕТАНЛИЋ
3) БОБА СТЕФАНОВИЋ
4) ВЛАДИМИР САВЧИЋ — ЧОБИ
5) ДАДО ТОПИЋ
6) ДУШКО ЛОКИН
7) ЗДЕНКА КОВАЧИЧЕК
8) ЗДРАВКО ЧОЛИЋ
9) ЗЛАТКО ПЕЈАКОВИЋ
10) ЈАДРАНКА СТОЈАКОВИЋ
11) ЈОСИПА ЛИСАЦ
12) КЕМАЛ МОНТЕНО
13) КСЕНИЈА ЕРКЕР
14) МИША МАРКОВИЋ
15) МИШО КОВАЧ
16) МИКИ ЈЕВРЕМОВИЋ
17) НЕДА УКРАДЕН
18) ОЛИВЕР ДРАГОЈЕВИЋ
19) ТЕРЕЗА КЕСОВИЈА
20) ———————— ?

ГРУПЕ

1) АМБАСАДОРИ
2) БИЈЕЛО ДУГМЕ
3) БУЛДОЖЕР
4) БУМЕРАНГ
5) ЗЛАТНИ ПРСТИ
6) INDEXI
7) YU ГРУПА
8) ОПУС
9) ПАРНИ ВАЉАК
10) PEPEL IN KRI
11) ПОП МАШИНА
12) ПОСЕБНО ПАКОВАЊЕ
13) С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ
14) СЕПТЕМБАР
15) СМАК
16) СТАКЛЕНО ЗВОНО
17) СУНЦОКРЕТ
18) ТЕШКА ИНДУСТРИЈА
19) TIME
20) ———————— ?

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ

НОВА СВЕТСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА МЛАДЕ

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ је нова серија књига која опште и вечите теме историје и науке, културе и уметности приближава младим читаоцима. То су приче о нашој цивилизацији, испричане на узбудљив и маштовит начин, с много научних података, у којима су спојени занимљивост и учење, поука и забава.

Омиљени Дизнијеви јунаци само су водичи кроз прошле векове и будуће просторе. Они воде младог човека величанственим путевима којима је корачао човек — истраживач, научник, уметник, стваралац, пустолов и визионар. Прво коло чине три тома, а сваки том обухвата по две области које нарочито интересују младе читаоце.

Први том: ВЕЛИКЕ АВАНТУРЕ И ПЕТ КОНТИНЕНАТА
Други том: ВЕЛИКИ МИТОВИ И ЛЕГЕНДЕ и ОД ПЕЋИНЕ ДО ОБЛАКОДЕРА
Трећи том: БЕСКРАЈНО ЦАРСТВО МАШТЕ И ПРИЧЕ ЈЕДНОГ МАШТОВЊАКА

Овај нови комплет Дизнијевог свезнања наставак је раније серије комплета „ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА" и доживео је изванредан успех у Америци, многим земљама Европе, а сада и у нас.

Комплет од три књиге штампан је ћирилицом и латиницом, тврдо повезан, с пластифицираним корицама и украсном поклон-кутијом.

НАРУЏБЕНИЦА

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9
Овим неопозиво купујем комплет „ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ" (три књиге) по цени од 600.— динара, ћирилицом или латиницом.
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 570.— динара за цео комплет. Уплату ћу извршити поштару приликом пријема пакета.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 600.— динара за цео комплет, који ћу износ уплатити у 6 редовних месечних рата по 100 – динара месечно, после пријема књига, рачуна и уплатница, почев од ________ 197 ____ године.
Књиге ми испоручите на предузеће, стан (Непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

КУПАЦ ______________________ ______________________
(презиме, име и очево име) Место и поштански број

______________________ ______________________
Улица и број Назив и адреса радне организације

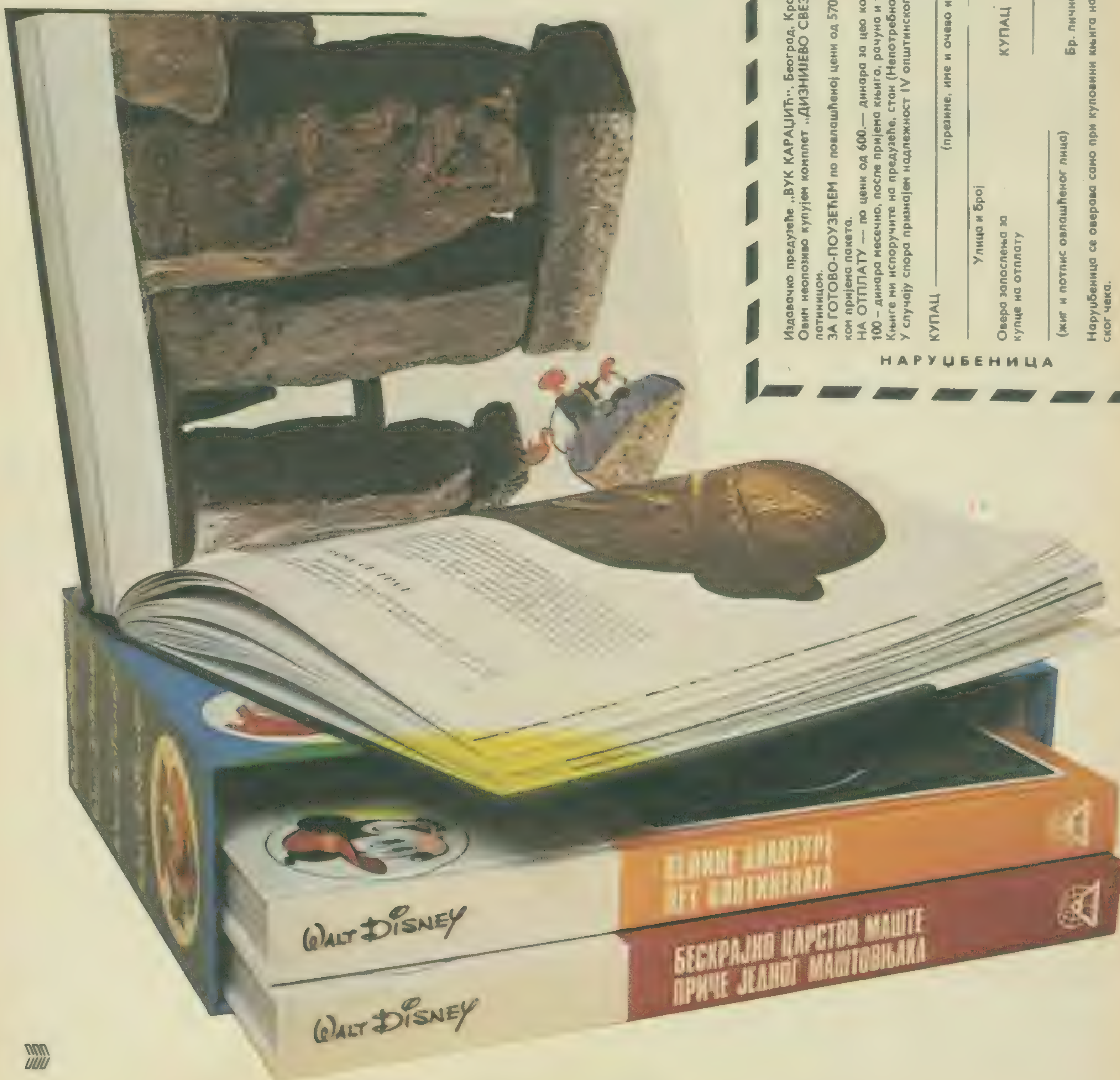
Овера запослења за купце на отплату

____
(жиг и потпис овлашћеног лица)

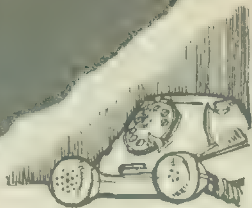
КУПАЦ ______________________
(својеручни потпис)

Бр. личне карте __________ Издате од СУП-а __________

Наруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак од пензијског чека.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Две хиљаде степеница

На телефону је „Правдољуб“ — представио ми се непознати. — Одлучио сам да ступим у акцију. Укратко ћу вам испричати о чему се ради. За време рата нацисти су убили мог најмлађег брата. Заклео сам се да ћу им се осветити. Успео сам да сазнам имена једанаесторице преживелих нациста и да ликвидирам петорицу. Пошто сам о вама чуо све најбоље решио сам да вас позовем у помоћ у случају да не будем у стању да се сам борим. Вечерас крећем у акцију на шестог, за кога сам сазнао да је био њихов вођа. Надам се да ме нећете разочарати и да ћете ми помоћи — завршио је непознати своју причу и спустио слушалицу. Остало ми је само да чекам.

После неколико дана, управо док сам завршавао свакодневни посао, у канцеларији је зазвонио телефон:

— Ало?

У слушалицу се чуло неко кркљање:

— Брзо! Инспекторе, потребни сте ми. Налазим се у кући шестог злочинца. Упао сам у клопку... дођите сместа... Убиће ме! Брзо! две хиљаде степеница... у Керники...

Одједном, зачуо се неки груби глас и веза се прекинула...

Питао сам се шта да радим? Нисам знао да ли је особа која се називала „Правдољуб“ заиста неко ко покушава да освети брата или неко ко жели да се дочепа мене. Победила је моја професионална радозналост. Обукао сам се наврат-нанос и пре него што сам пошао погледао сам у велику карту на зиду да бих видео где се налази тај Керник... Било је то у Бретањи, недалеко од Конкарноа. Остало ми је да пожурим. Пре тога обавестио сам своје претпостављене и замолио их да обавесте локалну полицију...

Стигао сам у Керник кад је цело село већ било у дубоком сну. Возио сам добар део ноћи и све време се питао како ћу наћи „Правдољуба“. И шта му је то значило: две хиљаде степеница.

Прошао сам неколико пута селом кад сам у једном излогу приметио светлост. Била је то пекара и у њој је пословала једна млада жена. Објаснио сам јој да сам дошао издалека и замолио је да ми прода две кифле. Пошто сам их у сласт појео, запитао сам је:

— Да ли знате где се налази место које се зове „Две хиљаде степеница“?

— Како да не — одговорила је продавачица. — То су степенице усечене у стени које воде од плаже до врха литица. За време рата ту се водила огорчена борба између Немаца и чланова Покрета отпора. Било је више од 200 мртвих...

Начин на који ми је то рекла показивао је да је свакако неко од њених чланова породице ту страдао...

— А шта је сад тамо?

— Ох! Још се на врху литице налази стара кућа грофа од Клоарека коју је пре неколико година купио један Парижанин, неки М. Ламбер. А пре две године два странца, један Шпанац и један Италијан, купили су имања поред грофовог и тамо сазидали виле...

Замолио сам је још да ми тачно објасни како ћу стићи до места „Две хиљаде степеница“.

За време вожње размишљао сам: вероватно ми је „Правдољуб“ телефонирао из једне од те три куће. Али, које?

Пазио сам да возим тачно како ми је продавачица рекла и ускоро сам се нашао пред једном старом кућом на врху литице која је вероватно била бивша грофова кућа. Изишао сам из кола и угледао предиван призор: са врха литице на којој сам се налазио безбројне степенице усечене у стење водиле су до мора. Међутим, одједном ме је обузео неки необјашњив страх. Окренуо сам главу и угледао још две куће. Одлучио сам да прво закуцам на врата виле која је имала поетично име „Рај“. После два минута, врата ми је отворио онижи човечуљак, бронзана тена, широко зевајући. Упитао ме је:

— Шта сте желели...?

Имао сам припремљено извињење:

— Извините, господине..?

Господине..?

— Пере...

— Извините, господине Пере, ја сам из полиције. Тражимо једног шверцера. Да нисте приметили нешто сумњиво?

— Ох! Не... спавао сам... чврсто сам спавао... Пробудио ме је око поноћи неки шум, али то је био само ветар!

Промрмљао сам неко извињење и кренуо ка другој вили на којој је писало: „Леп изглед“. Малопређашња сцена се поновила:

— Полиција! — рекао сам званично. — Ви сте...?

— Панили. Роберто Панили. Шта желите усред ноћи код мене?

— Тражимо једног шверцера. Да нисте приметили нешто сумњиво?

— Не, управо сте ме пробудили. Ја чак не знам ни колико је сати...

Са црквеног торња из Керника откуцало је једном.

— Зар је већ један?

На вратима бивше грофове куће, на моје куцање, појавио се власник Парижанин у пратњи своја два сина и два огромна вучјака.

Незадовољан што сам га узнемирио рекао ми је:

— Зовем се Ламбер и ову ноћ сам, као толике досад, провео без сна због овог проклетог црквеног сата. Откуцава једном сваких пола часа и таман помислим да сам заспао а оно „донг“! Ништа друго нисам чуо сем јаког ветра.

Захвалио сам му и отишао до кола да мало размислим. Одлуку сам брзо донео. С оружјем у руци упутио сам се једној од три куће чије сам власнике малочас упознао. Чим ми је његов власник отворио врата притиснуо сам му цев пиштоља на стомак. Позеленео је и схватио одмах. Одвео ме је у подрум где сам у једном ћошку у полумраку приметио на земљи увезаног човека. Био је то „Правдољуб“.

С власниковог телефона позвао сам локалну полицију. Убрзо се злочинац нашао у рукама правде.

У Париз сам се враћао колима заједно с „Правдољубом“. Пошто сам му испричао како сам стигао до Керника и како сам испитивао власника три виле, он ме је упитао:

— Али, како сте погодили ко је од њих тројице злочинац?

Шта мислите, драги читаоци, који је детаљ из разговора са тројицом власника вила навео инспектора Жедија да погоди ко је злочинац и да се у његовој вили налази везани „Правдољуб“. Ако знате, честитамо! А, ако нисте расположени за решавање детективских загонетки, прочитајте решење на 35. страни.

ЗАБРАЊЕН ВУКОВ РЕЧНИК

Из деловодног протокола седница Совјета за време владавине кнеза Александра Карађорђевића и уставобранитеља (1842—1858 год.) забележено је, између осталог, и следеће: Попечитељство просвешченија (министарство просвете) поднело је Совјету 22. јануара 1852. год. на увид следећи допис:

„Попечитељство просвешченија подноси Совјету на увид 51 табак српско-латинско-немачког речника господина Вука Стефановића Караџића и уједно списак непристојних речи и израза скупљених само у прва 24 табака. Попечитељство предлаже Совјету да се уношење овог речника ради чистоте и својства језика српског у отечеству забрани.“

Размотривши питање Совјет је донео следећу одлуку: „Кнезу да се достави да се ово не пропушта ради наведених разлога“.

ЧУДО ИСПОД МОН-БЛАНА

ШЕСТ ДАНА ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ЗВАНИЧНО ОТВОРЕН ТУНЕЛ, НЕКОЛИКО БРЗИХ АУТОМОБИЛА ПРОШЛО ЈЕ КРОЗ ЊЕГА ДА БИ СЕ ТАКО ПРОВЕРИО СИСТЕМ ЗА ВЕНТИЛАЦИЈУ.

1. Свод тунела
2. Неонско светло
3. Паркинг простор који се налази на сваких 150 метара
4. Прорези за убацивање свежег ваздуха
5. Десна страна асфалтне траке
6. Лева страна асфалтне траке
7. Стаза за пешаке
8. Канал са свежим ваздухом
9. Стаза за пешаке
10. Канал са свежим ваздухом
11. Канал са загађеним ваздухом
12. Прорез кроз који се извлачи загађен ваздух

ПОПРЕЧАН ПРЕСЕК КРОЗ ТУНЕЛ

1. Прорези кроз које се извлачи загађен ваздух; 2. Неонске светиљке; 3. Бетонска облога тунела; 4. Цеви кроз које пролази загађен ваздух; 5. Паркиралишта на којим су и телефонске кабине; 6. Семафор; 7. Уређај за мерење протока саобраћаја; 8. Прорези за свеж ваздух; 9. Асфалтни пут; 10. Телефонски каблови испод пешачких стаза; 11. Канал са свежим ваздухом; 12. Канал са свежим ваздухом; 13. Канал са загађеним ваздухом; 14. Канализација

ОПЕРИСАНА ПЛАНИНА

Светска чуда нису стварана само пре нове ере, у античкој Грчкој или старом Риму. Средином шездесетих година овог века, на граничном прелазу између Италије и Француске, испод Мон-Блана направљено је још једно!

Тога дана, 16. јуна 1965. године, отворен је за саобраћај тунел који је прокопан испод највишег врха Европе, чија је надморска висина 4807 метара. Становници Француске, Италије и Швајцарске узбуђено су слушали вест емитовану преко својих радио-станица у овом делу Европе; прве колоне аутомобила прошле су испод Алпа, асфалтном стазом широком 3,5 метара а дугом 11,7 километара.

Тако је за око 20 часова путовања скраћено растојање од Париза до Рима. И не само то! До тада су се на старим и залеђеним путевима који су водили преко увек завејаних Алпа свакодневно дешавале тешке саобраћајне несреће или су, пак, дуге колоне возила сатима стајале на непроходним путевима, изнад амбиса у којим су се налазила права гробља слупаних возила. Управо зато, многи туристи тешка срца су се одлучивали да на тим местима прелазе границу. Осим тога, алпски масив дуг око 1200 километара спречавао је аутомобилски транспорт, па су трговачке везе између Француске и Италије биле веома слабе. Зато је свима било јасно: она држава која успе да прикупи довољно средстава за изградњу тунела кроз Алпе и направи одговарајући пројект, успеће да унапреди трговину и туризам.

И у 19. веку било је покушаја да се савладају Алпи и тако скрати пут Почетком 1871. године Французи су испод Мон-Сенија, врха у Алпима, прокопали тунел који им је омогућио живљу трговину са државама око Средоземља. Године 1878. и швајцарска влада пробија кроз Алпе тунел Свети Готхард. Али, тај пролаз највише користе Немци чија индустрија све више јача и угрожава остале европске државе. Касније су Италијани и Швајцарци заједнички изградили најдужи тунел на свету, познат под именом Симплон, дуг око 19.825 метара. Али, туда нису могли да пролазе аутомобили, јер су у њему постављене шине којима су јурили брзи електрични возови.

У марту 1953. године француска и италијанска влада споразумеле су се да се испод Мон-Блана прокопа тунел, јер од 14 прелаза колико постоји на Алпима, преко целе године могу да се користе само — пет, а и њихово одржавање је веома скупо Видевши у том пројекту прилику за пласман своје робе на тржишту Средоземља и Блиског истока, Швајцарци одлучују да учествују у трошковима око извођења радова, па као свој прилог дају око 858 милиона динара, у то време огромну суму.

Радови су, међутим, започели тек пет година касније, у лето 1958. године, и то истовремено на два места, с обе стране Мон-Блана: у француском градићу Шамонију и у Курмајеру, у Италији.

Ускоро се показало да тај посао неће бити нимало лак. Јер, Алпи се састоје од гранитних стена које често ни најјаче експлозије динамита нису могле да разбију. А када би радници ипак успели да после месец дана прокопају метар или два, тада би се подземне воде сурвале у тунел, плавиле и носиле бетонске потпорне стубове, онеспособљавале најсавременије бушилице. И што је најтрагичније: тунел је узео свој данак — страдало је двадесет и троје људи. Неки су погинули када се изнад њихових глава изненада сурвало стење, неки су се угушили отровним гасовима после минирања, а други су нашли смрт у бујицама које су пробијале у тунел. Неретко се чинило да раде узалудан посао.

Ипак, после шест и по година, једног јутра обе групе радника које су копале тунел са француске и италијанске стране угледале су испред себе титраву светлост и зачули звуке бушилица. Прорачуни су били тачни, јер ускоро се појавила мала рупа која је брзо проширена и — срдачан загрљај и стисак руке људи из два краја Европе. У том тренутку нису постојале службене границе, царина и пасоши. Ту, готово пет километара под земљом, победили су природу која је изгледала несавладива.

На крају је сумиран биланс: испод највишег врха Европе избачено је око милион кубних метара земље, камења и стена, а то је као запремина коју заузима једна зграда чија основа има 100 квадратних метара а кров досеже до висине којом лети ДЦ-9, односно до 10.000 метара.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ИСАК АСИМОВ

МАСКОТА

НИШТА НИЈЕ РАДИО, САМО СЕ ШЕТКАО ПО ГРАДИЛИШТУ, ПА ИПАК, ГЛАВНИ ИНЖЕЊЕР НИЈЕ ДОЗВОЛИО ДА ГА ОТПУСТЕ.

Прво је то био само метални костур. Мало-помало, прекривен је блиставом пресвлаком која је скривала виталне делове брода.

Међу онима који су на томе радили истицао се Тортон Хамер, и зато су му се сви с поштовањем обраћали. Он је био тај који је математичке симболе из планова претварао у ове елегантне металне облике.

Звезде у подне

Теодор Ленђел, шеф персонала, пришао је Хамеру и рекао, показујући на једног човека у зеленом радничком комбинезону:

— То је тај о коме сам вам говорио.

— Мислите на Кејна? Шта је учинио?

— Хтео бих да знам шта он овде ради. — Ленђелови дебели образи су подрхтавали од љутине.

— Још не видим шта вам је скривио. Је ли вас можда ометао у раду?

— Он је безобразан. Пре неки дан, пришао сам му и питао га осећа ли се поносним што учествује у једном овако важном послу који треба да омогући човеку да се вине до звезда, а он ми је једноставно окренуо леђа. „Куда ћете?" упитао сам га, зачуђен његовим поступком, а он се окренуо и рекао: „Не волим празне приче. Радије ћу да гледам звезде".

Хамер је стао да клима главом.

— Тачно је. Кејн воли да гледа звезде.

— Али, био је дан! Онај човек је луд. Од тада га држим на оку, и тако сам открио да ништа не ради.

— Знам.

— Знате? Па зашто га онда држите овде?

— Зато што волим да га посматрам. Он ми служи као нека врста маскоте.

— Маскоте? — Ленђел је био зачуђен. — У ком смислу?

— У том смислу што боље размишљам кад знам да је он у близини. Кад ми приђе са својим француским кључем, идеје ми просто навиру. Не умем да објасним, али то се досад догодило неколико пута. Уосталом, објашњење ме не интересује. Кејн остаје овде. И, молим вас, немојте га гњавити.

Само једна тачка

Кејн је стајао ту, у свом зеленом комбинезону и са француским кључем у руци. На неки нејасан начин је осећао да је космички брод углавном спреман. Није било предвиђено да прими људску посаду, али у њему је било довољно места за једног човека. Кејн је то знао, на исти начин на који је знао и толике друге ствари; рецимо, да свуда иде са тим кључем. Људи се навикну на то и више не обраћају пажњу на тебе.

Уопште Кејн је био изложен многобројним спољним импулсима чије значење није схватао. Рецимо, осећао је потребу да посматра звезде. У почетку, пре много година, задовољавао се тиме да гледа у звездано небо. Затим, постепено, његова пажња се усредсредила на одређени део неба, а касније на једну одређену тачку.

Није знао зашто. У тој тачки није имало шта да се види.

Та тачка се у касно пролеће и у току лета налазила готово у зениту, и он је понекад проводио добар део ноћи гледајући у њу, све док не би нестала иза хоризонта. У осталим сезонама, ту тачку је посматрао дању.

Постојала је нека мисао повезана са том тачком, али он није успевао да је кристализује. Што су године пролазиле, та мисао је постајала све одређенија и почињала да се уобличује, али још није била сасвим јасна.

Избрисани минути

Кејн је осећао некакав немир док је прилазио космичком броду. Знао је да се у унутрашњости ове сложене конструкције налази слободан простор нешто већи од човека. До њега је водила нека врста канала широког отприлике као човек. Сутра ће стручњаци тај канал испунити разним апаратима и инструментима. Канал, али не и ону шупљину у броду, јер ће она већ бити испуњена. Они, наравно, то неће знати.

Кејн се још више приближио броду. Као обично, нико на њега није обраћао пажњу.

Требало се попети уз металне степенице, прећи преко мале платформе и најзад се увући у отвор који води у унутрашњост брода. Кејн је знао где се шта налази на броду, као да га је он правио својим рукама.

Ускоро се нашао на платформи. Није било живе ду . . .

Преварио се. Био је неки човек на стражи.

— Шта радите овде? — рекао је човек строго.

Кејн му је упутио свој празан поглед, подигао руку са француским кључем и полако му га спустио на главу. Човек се скљокао на земљу, уопште не покушавши да избегне ударац.

Кејн се није ни окренуо на њега. Знао је да неће дуго остати у несвести, али ипак довољно да се он увуче у брод. А кад се освести, стражар се неће сећати ни Кејна, ни ударца. Једноставно, тих пет минута биће избрисано из његовог живота.

Унутра је било мрачно и загушљиво, али Кејн није обраћао пажњу на то. Са сигурношћу коју му је диктирао инстикт, стигао је до шупљине у броду и сместио се у њој, испунивши је целу.

За два сата, научници ће ставити последње апарате у канал и Кејн ће остати ту, а да нико то неће знати . . . једино биће од крви и меса усред металних делова и резерви горива.

Близу Ајнштајна

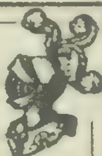
Кејн се није плашио да ће бити откривен, јер нико није знао да постоји ова шупљина; чак ни механичари који су конструисали брод. Ње није било ни у плановима.

То је било Кејново дело. Није знао како, али то је била његова заслуга.

Наслућивао је да утиче на вољу других, али није знао на који начин то постиже.

На Хамера, шефа пројекта, утицао је најјаче. То је чинио када би, за време својих доконих шетњи, пролазио поред њега. Знао је да је неопходно да му се сасвим приближи.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Спознаја је вечно, бескомпромисно приближавање мишљења објекту.

(Лењин)

Кејн се сећао да је раније тако било и са научницима. Кад је Лиза Мајтнер дошла на идеју о цепању урановог језгра, Кејн се налазио у њеној близини.

Још раније, 1904, Кејн је био заузет скупљањем сувог лишћа кад је млади Ајнштајн прошао поред њега, утонуо у своја размишљања. Одједном, Ајнштајн је убрзао корак, погођен изненадном идејом, и у том тренутку Кејн је осетио нешто као електрични удар.

Али, појма није имао како се све то догађа. Да ли паук зна архитектонску теорију кад почне да тка своју мрежу?

То се дешавало и у даљој прошлости. Онога дана кад је млади Њутн, гледајући Месец, дошао на оригиналну идеју, Кејн је био ту. Био је присутан и умногим другим сличним приликама.

...један ...нула!

Панорама Новог Мексика, обично пуста, сада је врвела од људских прилика ужурбаних око металне структуре која ће за који часак бити упућена у свемир, структуре потпуно различите од свих претходних.

Ова ће се много раније ослободити Земљине привлачне снаге и наставити своје путовање. Била је пуна инструмената, који ће сами обављати све послове: управљати летом, мерити радиоактивност и температуру, фотографисати. Радиће све као да је човек у њој. Ови «подаци» ће бити драгоцени конструкторима, јер ће следећи бродови у себи носити људе.

Међутим, и овај ће носити човека, али то нико неће знати.

Лансирању су присуствовали представници великог броја земаља, научници, технички стручњаци. Ту су, наравно, биле и телевизијске камере.

Ко није могао да дође, гледао је све то код своје куће, на малом екрану, и слушао традиционално одбројавање уназад:

— три... два... један... нула!

На реч „нула" моћна ракета се упалила и брод се винуо у небо.

Кејн је чуо буку и осећао притисак, који је постајао све већи. Снагом воље, изоловао је себе од сваке везе са спољном средином, како би отклонио бол и неудобност.

Зар оса зна?

Осећао је, на онај свој неодређени начин, да се његово дуго путовање ближи крају. Неће више морати да стално буде на опрезу, како људи не би схватили да је он бесмртан. Неће се више држати у сенци и вечито лутали из места у место, и мењати име и лик, како би што успешније и неприметније утицао на људе.

Правио је при том и грешке, али сваки пут би се некако извукао. Он је инспирисао мит о летећем Холанђанину и сличне легенде.

Сада је много јасније видео ону тачку на небу. Видео ју је и кроз метални оклоп космичког брода.

Реч „видео" није баш била прави израз, али он није умео да нађе бољи. Ипак, знао је да та реч постоји, као што је знао и многе друге ствари, мада није знао како то зна. Но, с протицањем векова, навикао се на то и није се више ничему чудио.

На Земљу је стигао у облику клице (можда и то није била она права, одговарајућа реч), у време када на њој још није било градова, које ће касније подићи она чудна бића звана људи. Земља није одабрана тек тако; сва небеска тела нису била подједнако погодна.

Зашто је баш он изабран, ни то није знао. Зар оса студира ентомологију пре него што нађе погодног инсекта у чију ће ларву да положи своја јаја?

У датом тренутку клица се развила и он је узео људски облик.

Његов једини циљ био је да, на свој неприметни начин, упућује људе путем који ће их водити до конструкције свемирског брода, у којем ће бити довољно места за њега.

Да би успео у томе, било је потребно осам хиљада година.

Она тачка на небу постајала је све ближа и разговетнија...

ХУМОР

— Бежи, кад ти кажем!

— Ко је био први?

— Иако си љут, погледај овамо!

— Чудно. Могао бих да се закунем да је била пуна...

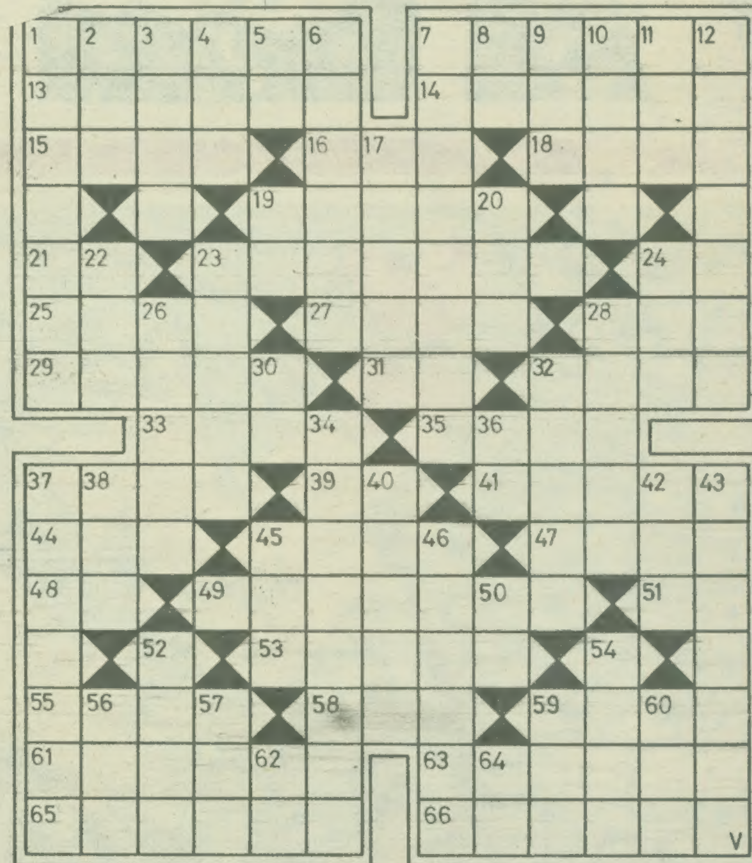
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Вулкански отвор, 7) предњи део брода, 13) усов, 14) део радио-апарата (мн.), 15) англосаксонска мера за површину, 16) животињски пород, 18) припадник афроазијског народа, 19) цигерица, 21) иницијали имена и презимена аутора епа „Смрт Смаил-аге Ченгића", 23) небеска тела, 24) хемијски знак за алуминијум, 25) висинска тачка, 27) вулкан на Сицилији 28) везник, 29) мелодија, 31) скраћеница за „ад акта" 32) универзитетски град у Енглеској, 33) зимзелено дрво, 35) земља (лат.), 37) времешан, 39) кошаркашки клуб (скр.), 41) роман Симе Матавуља, 44) индустријска биљка, 45) кухињска посуда, 47) собна биљка, 48) историјско место у Малој Азији, 49) племенити метал, 51) јуначки спев 53) најраспрострањенија биљка, 55) носач, 58) Ужичани, 59) дрвена ограда, 61) обред, 63) љубавна поезија, 65) становници једне азијске земље, 66) град у азијском делу СССР-а.

УСПРАВНО:

1) Уметност и култура старих Грка и Римљана, 2) речна животиња, 3) припадник номадског народа, 4) стара престоница Феникије, 5) самогласник и сугласник, 6) врсте летелица, 7) покровитељство, 8) два слова, 9) отац (слов.) 10) одређена количина, 11) име Карењине, 12) дирижабл, 17) на силу узета, 19) везник, 20) папагај, 22) енглески социјалутописта (Томас), 23) салаш, 24) телефонски позив, 26) див, колос, 28) Одисејева постојбина, 30) узвик, 32) европска острвска држава 34) слике рађене воденим бојама, 36) два самогласника, 37) ликовни уметници, 38) део ваге, 40) упала слузокоже, 42) лична заменица, 43) војнички чин, 45) женски певачки глас, 46) справе за контролисање хоризинталности, 50) предлог, 52) личност из Забавниковог стрипа, 54) више река које се уливају у једну већу, 56) тишина, 57) познати јунак из детективских прича 59) раније, 60) стара мера за тежину, 62) прво и треће слово абецеде, 64) хемијска ознака за иридијум.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Фојербах, 8) обад, 9) ара, 10) лоз, 11) Арес, 12) КР, 13) брана, л, 14) клокан, 15)опрема, к, р, 16) Ида, 17) никотин, 22) тло, 23) Токио, 24) за, 25) као, 26) ковлит, 27) Арп, 28) ус, 29) Кораћ, 30) стар, п, 31) ХО-РУК, 32) берза, 33) Арамис, 35) пуни, в, 36) сенат, 37) алка, 38) А(ндрић) И(во), 39) так, 40) оглав, 42) пут, 43) алат, 44) отчепити.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живород Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција, Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ШВРЋА
А МОЈА ЧИНИЈА ПУНА!
ДУУ... АЛА САМ ГЛА-ДАН!
ШВРЋА

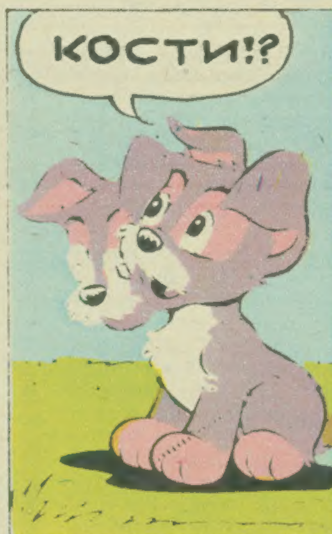

УЗМИ ЈЕДАН ЗАЛОГАЈ... АЛ' САМО ЈЕДАН!
ШВРЋА

ХВАЛА!
ШВРЋА

ШВРЋА

КРРЦ
ЖВАК ЖВАК

МММ! ШТО СУ ТЕ КОСТИ БИЛЕ УКУСНЕ!
9-21

КОСТИ!?

ЦАП
ПА ТО СИ ТИ ПОКР-ЦКАО МОЈУ ЧИНИ-ЈУ!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ОПОЈНИ УБИЦА

Кажи ми шта је, у ствари, никотин.

Радивоје Милошевић, Ковин

Никотин је безбојна, веома отровна течност која се налази у листу дувана. То је алкалоид који се употребљава за уништавање биљних штеточина.

Једна кап никотина, на пример, убија кунића. Пет капи убија — великог пса. Шта онда убија човека, питају се многи. Пушач, који дневно попуши око 20 цигарета, за годину дана попуши тежину од око 15 кг. У том брду дувана налази се отприлике килограм никотина. То је, по науци, довољно да се убије петнаест хиљада људи. Један њен део изгори, други изветри а нешто остане и у опушку. Тако човек остаје жив, сматрају научници, упорно покушавајући да човека ипак одвикну од дувана.

БРЗИНА ЗВУКА

Шта је то мах којим се мјери брзина неких авиона и по коме је добио име?

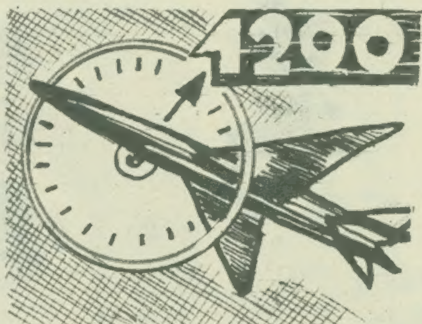
Небојша Копривица, Вирпазар

Брзина којом се звук креће кроз атмосферу износи 334 метра у секунди, или око 1200 километара на час. При томе су потребни и специфични услови: средња температура и одређена разређеност ваздуха на физичкој висини од 0 метара, тј. одмах изнад морске површине.

Аустријски физичар и филозоф Ернст Мах (1838—1916) експериментално је доказао брзину којом се простире звук фотографишући ударне таласе при лету пушчаног зрна. Данас се, због тога, брзине лета надзвучних авиона изражавају **маховима** а инструмент за показивање брзине у пилотској кабини добио је назив **махометар.** Ако се, на пример, за један авион каже да лети брзином од 2 или 2,5 маха, значи да је то, изражено у километрима, брзина од 2400, односно 3000 километара.

Амерички пробни пилот Чарлс Јегер први је 14. октобра 1947. године, полетео брзином звука, односно 1200 километара на час.

Неколико година доцније у Европи је то успео енглески пилот Невил Дјук.

СЛИКАР ПАТЊЕ

Молила бих те да ми кажеш шта карактерише сликарство Модиљанија.

Ана Миоч, Сарајево

Амадео Модиљани (1884—1920) је италијански сликар чији се сликарски израз издваја као засебна лирска варијанта експресионизма.

Модиљанијева осећајност и симпатије за сиромашне и беспомоћне налазе одраз у избору тема: то су најчешће жене (полуактови и актови) или девојчице приказане у скромном амбијенту и с неком нотом тужне беспомоћности у ставу и изразу. Његови издужени, стилизовани портрети, а посебно актови топле и ужарене пути и одсутног израза лична је и непосредна поетична визија његове кичице.

Иако по страни од тадашњих авангардних правца сликарства, Модиљанијево дело је по своме хуманом садржају истинито и дубоко присутно у свом времену.

»ШУМАДИЈА« СТАРИЈА ОД »ХАЈДУКА«

У „Политикином забавнику" број 1294, у рубрици „Мала пошта" објављено је да је сплитски „Хајдук" наш најстарији фудбалски клуб. Међутим, недавно је Редакција добила писмо од ФК „Шумадија" из Крагујевца, члана моравско-шумадијске зоне, у којем се тврди да је овај клуб основан пре „Хајдука". Проверили смо податке и утврдили да је „Шумадија" заиста старија од познатог прволигаша из Сплита (најстаријег члана Прве савезне фудбалске лиге).

ФК „Шумадија" основан је 14. септембра 1903. године у Крагујевцу, а „Хајдук" 1911. у Сплиту.

Захваљујемо „Шумадији" на обавештењу и желимо јој много успеха у такмичењу.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

За значке нудим разгледнице из периода старе Југославије (Ниш, Љубљана, Горњи Милановац, Скопље, Београд, Битољ ...). Разгледнице су из период 1927—1939. године. **Борче Попаџовски, 97300 Охрид, Даме Груев 173**

—●—

Продајем очуване Лунове магнус стрипове и стрипове Златне серије по половној цени. Заинтересовани нека се јаве на адресу: **Војислав Нешић, 31000 Титово Ужице, Маршала Тита 59**

—●—

Молим све оне који поседују књиге, публикације, чланке и слично из области каратеа да ми се хитно јаве. **Десанка Попов, 23000 Зрењанин, Јанка Веселиновића 8**

—●—

Скупљам разгледнице из цијеле Југославије па бих желио да се са читаоцима Забавника мијењам. Ко ми се јави разгледницом из свог мјеста, послаћу му разгледницу Ријеке Црнојевића. **Васко Јововић, 81253 Ријека Црнојевића.**

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

ДВЕ ХИЉАДЕ СТЕПЕНИЦА

Решење заионетке:

Шести ратни злочинац кога је јурио „Правдољуб" био је Италијан Роберто Панили. Он је, иако је тврдио да се тек пробудио, упитао кад је на звонику откуцало једном: „Зар је већ један сат? то значи да није уопште спавао и да је тачно знао колико је сати јер, како је већ рекао Парижанин Ламбер са звоника је сваких пола часа откуцавало само једном, па је према томе могло бити и пола дванаест, и пола један, и један.

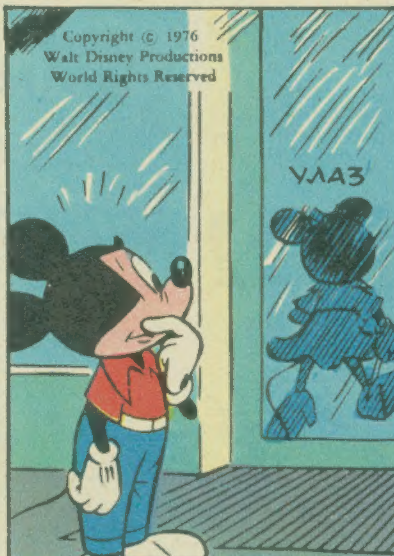

WALT DISNEY
МИКИ

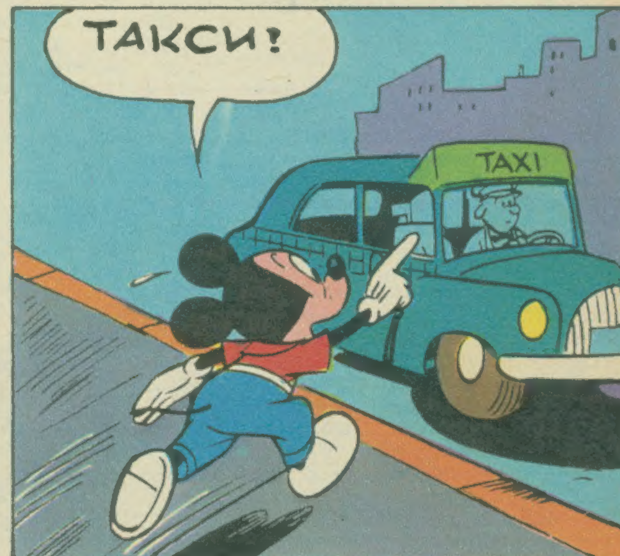

БАШ САМ КАРАКТЕР! ПРОШЛА САМ ПОРЕД ТОЛИКИХ ИЗЛОГА...

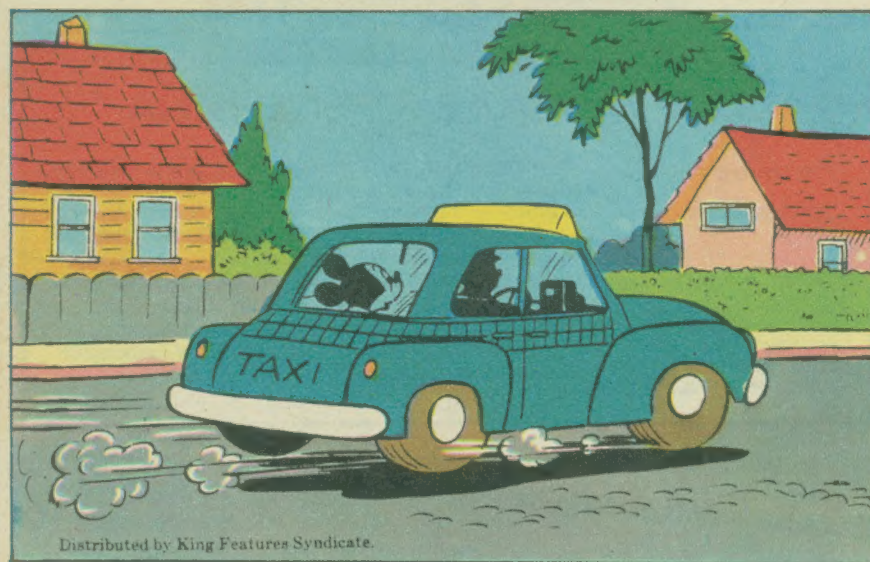

... А НИСАМ КУПИЛА БАШ НИ-ШТА!

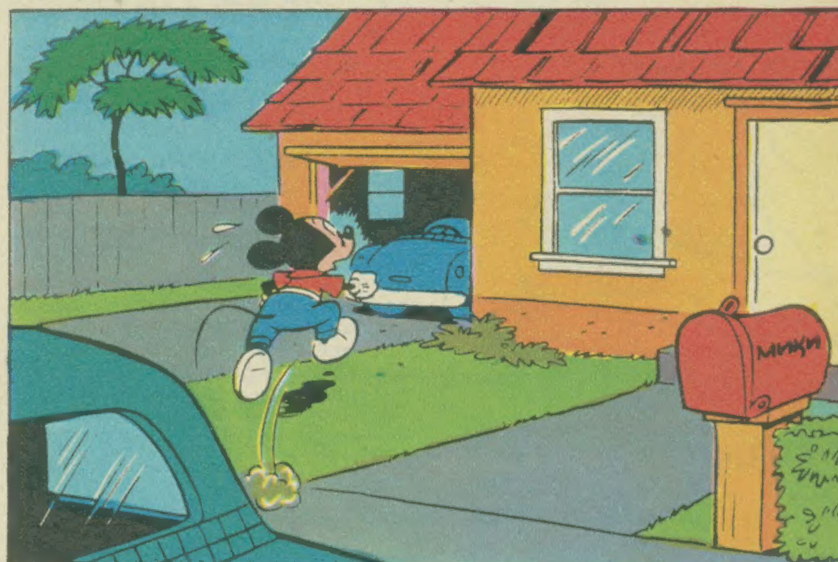

ПА ДА... КАД СУ РАДЊЕ ЗАТВОРЕНЕ!

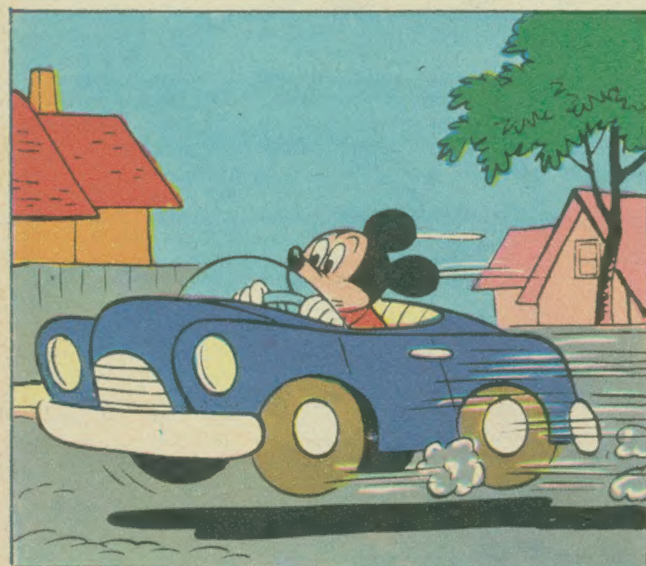

ПРИЧЕКАЈ, МИКИ! САМО ЋУ ДА УЛЕТИМ ДА КУПИМ ПАСТУ ЗА ЗУБЕ!
СУПЕР МАРКЕТ
УЛАЗ

УЛАЗ

ТАКСИ!
TAXI

TAXI

МИКИ

МИКИ! КАКО СИ ЗНАО ДА НЕЋЕМО МОЋИ ДА СВЕ ПОНЕСЕМО У РУКАМА!
ИЗЛАЗ
ИСКУСТВО, ДРАГА, ИСКУСТВО!